Ltk Beets A.

Bosboom-Toussaint, A.L.G.

63 (W40-W85)

I (1-20)

Data op brieven met inkt van de hand van Reeser. Vgl. insliggende brief, met verzoek om brieven af te schrijven.

420

A. L. G. Toussaint.

later Medrouno Bosboom Toussaint.

(Archief: Familie-Beett.
Brieven collectie
Portefeuille T.)

1.

4 Mei 40

Wel Eerwaarde Zeer Geleerde Heer!

Nu ik mij scheiden moet van Uwe Poë-
-zij is het mij behoefte U te danken
voor het genot dat zij mij schonk als
ik haar las en weder las en wel niet
had willen eindigen met lezen totdat
de gedrukte bladen mij onnoodig
zouden zijn, tot dat mijn geheugen
meester was van hun rijken inhoud.
Hoezeer bewonder ik Uwe heldin
Uwe Ada zoo vrouwelijk zacht en toch
zoo waardig, zoo meestresse van zich
-zelve ondanks zielelijden en uitpu-
-ting van ligchaamskracht, wier
harkgevoel te rein is om hartstogt
te worden, die geene glimlach heeft
voor den levenden geliefde maar
slechts eene verzuchting voor den doo-
-de, een diepe bittere weeklagt waar
haar gansche hart uit spreekt, die
een lijdende engel is waarvoor men op
beide knieën zou willen neêrvallen. En

dan haar tegenbeeld; Adelheide, zoo geheel
vorstin dat ze vergeet echtgenoot en
moeder te zijn, die zich een zoon wenschte
om altijd aan de regterzijde te staan
van den Graaf van Holland, en Bou-
jaart de Hollandsche edelman die
liefheeft, zoo als een dienaar van Wil-
lems zaak liefhebben moest, met ver-
eering voor de vrouw met kleinach-
ting van de Gravin, en van Joon
niets dan een schaduw voor Ada
maar een schaduw over het eer-
ste ochtendrood van hare jeugd, en
dan de uitdrukking van dit alles
in poëzij die ... maar vergiffenis,
ik schrijf dit heen zoo als ik het voel
bij de herinnering van al wat mij
boeide, en het kan U onzin schijnen
of vermetelheid van mij tegenover U
die dat alles zoo vaak en zoo veel
juister gehoord heeft of nog hooren
zal van anderen die beter dan ik
de woorden weten te vinden waarmede
men zulk een Gedicht roemen moet
maar ik moest het U toch eens zeg-
gen, — spreken is mij nog meer moeijelijk,
en het dan ook niet eens te mogen
schrijven, hare welwillendheid vergt
mij wis uit dit verpijnen. Te lang
echter werd dit billet en zeker
vervelend als eene alleenspraak uit een
Hollandsch treurspel, ik moet mij
dus haasten U nog te danken voor
de moeite die Ge U hebt willen
geven voor mijne toekomstige Novel-
le van Karel den Stoute, en U verzekeren
dat zoo iets, hare bemoeijing er mij
voor zal bezielen.

Mag ik hopen dat Ge zult willen
aannemen de betuiging der diepste
vereering van Uwe D: Dienaresse

Alkmaar 4 Mei A: L: G: Poussaint.
1840

Vele verschooning vraagt ik
voor het weglaten van het
zeker passende maar onuitstaanbare U.W.Z.G.

2a

1840

Den WelEdele Zeer Geleerden Heere N: Beets

met den eerbied der opreg-
ste bewondering aangeboden

door

A: d: G: Toussaint

2 b

N. Pieneman del.

J.P. Lange sculp.

A. L. G. Toussaint

3

Arnhem, ± 15 October 1841

ongedateerd geplaatst

3

Wel Edelt Heer Hoog Geachte Vriend!

Gisteravond 1. October ontving
ik uw billet van 4en dierzelfde
maand. Gij begrijpt dus waar-
door Ge het laatste deel
van het Rustuur ontvangen
hebt zonder aan uw verlan-
gen voldaan te zijn omtrent
de uitlegging der Hieroglij-
phen A. L. G. Geen van de drie
hebben enige excentrische be-
tekenis en ze zijn om te deelen met
al de grisettes en al de camé-
ristes die ooit de bonnet à la
papillon of het tablier noir
gedragen hebben maar tot
vergoeding draag ik ze ook
te gelijk met alle mogelijke
duitsche prinsesjes die maar
doorbers zijn van vorsten

met vorstendommen waar
twee en ½ huis in staan benevens
das Pharrhaus. Niet waar de
lange reeks harer namen be-
gint immers altijd met Anne-
Louise.

Je me complais si bien ici
dat ik ondanks de booze buijen
van October die een eind-
maken aan onze togtjes nog
niet tot vertrekken kan be-
sluiten, zoodat ik ~~togtolk~~
den 25sten ~~mij~~ proeven wachten
kan in dit „Zoet Gelderland"
Als ik de gave der opmerking
had van Hildebrand of ook
sleutel aanleg tot het genre
van Dickens, zeker ik zou
een nieuw Pickwick kunnen
geven van mijne reisont-
moetingen zooveel zonder
lange originele figuren trek-
ken hier langs mij voorbij
in dit gastvrije huis ou-
vert à tout venant et
ou tout le monde vient

Om maar van geen ander te
spreken dan van professeur Beijer
man die om mij de impres-
sie van den Waterval te Beek-
huizen ~~[illegible]~~ te rehousseren eene
lange beschrijvinggaf van de
Niagara die hij had ge-
zien O! Wurks!

Niet waar mijn schrijven
is echt sans drift onleesbaar
alleen niet voor zetters die
ik in mijn schoen van harten
beklaag.

Zoo het hun zoon niet te veel
vermoeijde liet ik hem
gaarne een kus overbrengen
door zijn Vader die toch
wel dat regt zich zal hebben
voorbehouden al mogen
geen vreemden....

Geloof mij verder met de
opregste vereering

Uwe Zeer Dienaar Dienaar en V.

Anne-Louise-Geertruida
Sorsfaint

Den Wel Eerw. Zeer Gel. Heere A. Beets
Wed. Thiers

Heemstede

[dec] '41

Wel Ed. Zeer Geleerde Heer Hooggeachte Vriend!

Hartelijk dank voor de élegant gebonden
M: A: en de bijgaande portretten,
zoo het niet uwe bezorging ware ik
zou er niet heel gelukkig mee
zijn, even min als ik liever U dan
Laarman de beleefdheid van een
zijnig danke, daar hij mij met zijn ka-
tholicisme op de onaangenaamste
en minst voegelijke wijze is lastig
gevallen, zoodat ik zelfs zijn laat-
ste brief, duidelijk genoeg door een
biecht vader in de pen gegeven,
niet het willen beantwoorden.
En dat alles omdat ik het waarach-
tige feit, de zorg van Ximenes voor
de Alcalasche bijbelvertaling, heb
aangestipt. Nooit dankte ik
zoo hartelijk Luther voor zijne
hervorming dan nu ik iets voor
van de eenstuur der Roomsche

hierarchie. U heeft hij zeker van
zijne heimelijke aanslagen op
de onschendbaar heid mijner
copij, onkundig gelaten, hij wist
wel dat hij zijn redacteur niet tot
zulke zotte aanvragen gebruiken
kon, en toch ware dat beter
politiek geweest ter bereiking
van zijn doel. Trêve de lui,
maar mijn lied wilde ik
U toch klagen.
En nu over wat mij stoft tot
vreugde geeft, genoeg om mij
over alle litterarische rampen
te troosten: Mr. V. d. Brink zal
binnen twee maanden pro-
moveren en hij zal het doen
als mijn verloofde!
In hem meen ik die superiori-
teit van geest en kennis ge-
vonden te hebben, die ik eisch-
te in mijn aanstaanden
echtgenoot. Ik ben hoogst
gelukkig. Wilt Gij niet
eenig deel nemen in mijn ge-
luk? en dit berigt nevens mij-
ne hartelijke groet meedeelen
aan uwe Aleide. Gijn mij nog
weêr in gedachten, uw kind te
omhelzen, uw frissche jongen
en zoo mogelijk verzeker mij
eens met een woordje dat
Gij gelooft aan de voortdu-
rende vriendschap en opreg-
te vereering van Mr. Dieuwke Wiers
Alkmaar 30 Novem. A. L. G. Poursaint
1841

Den Wel Edele Zeer Geleerden Heere N. Beets

Den Haag etc.

Heemstede

AARLE 2

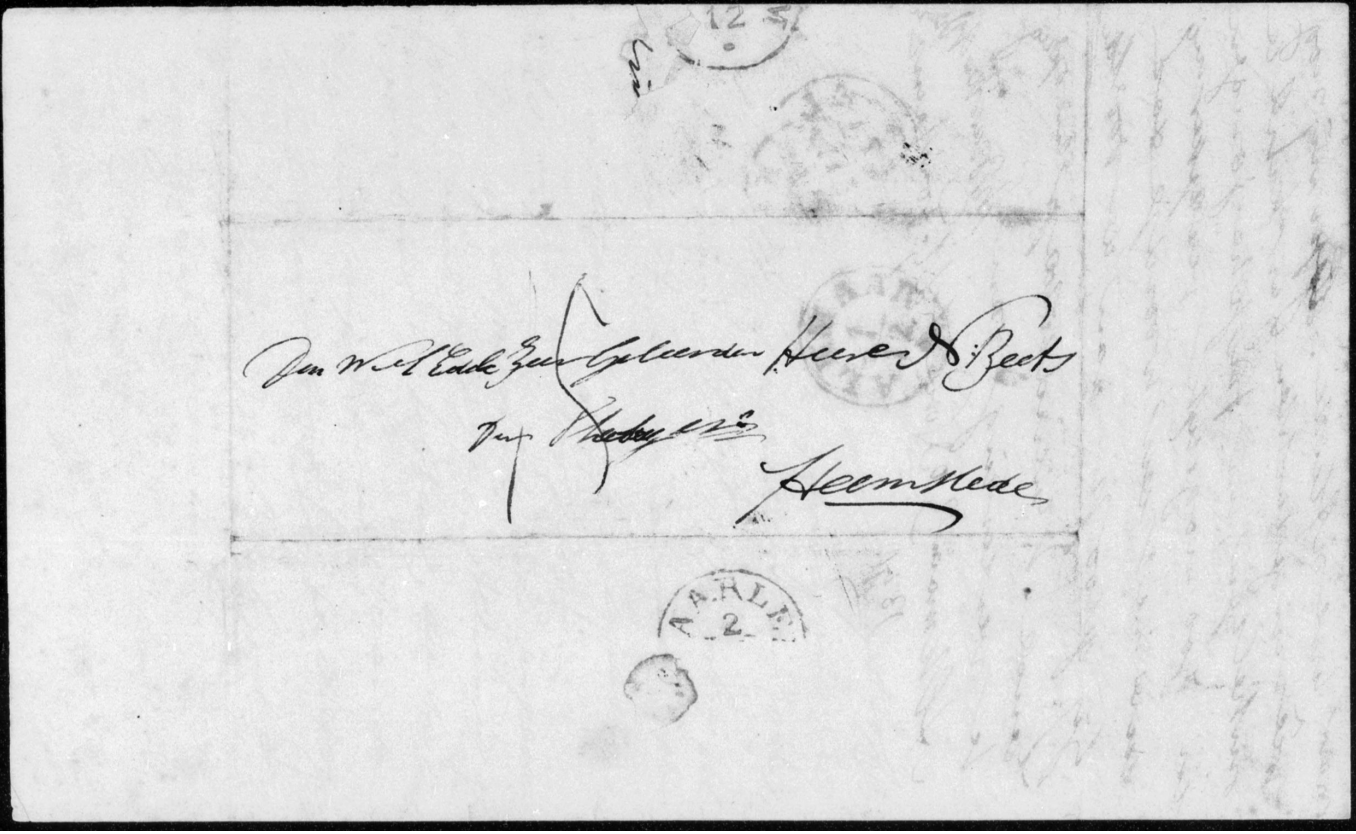

(gefeliciteerd met haar engagement)

9 febr 42

5

Wel Edel Zeer Geleerde Heer Hoog Geachte Vriend!

Met hartelijke blijdschap heb ik ontvangen uw Leven van J. D. Palm nog minder om de eere der toezending gelukkig dan wel omdat ik nu in het bezit ben van de aaneengeschakelde levensschets van den man wien ik nooit heb mogen naderen en naar wien ik toch met zoo veel innige vereering en bewondering heb opgezien; omdat ik nu zijne lieftallige en eerwaardige trekken kan aanzien zoo vaak ik het wil. Den meest opregten dank dus voor de toezending; gelijk het hem toekomt die hier schreef en hem die beschreven wordt, zal

het boek de eerste en liefste
plaats blijven houden in mijn
kleinen boekenschat waar
toch zoo veel waarden en lieden
in zijn. Het is niet aan mij om
den Levensbeschrijver van den
doorluchten Man een woord te
zeggen over het wel gelukkig
zijner onderneming. De Roman
heeft niet het regt de geschie-
denis, de zuivere ware on-
gesierde geschiedenis te beoor-
deelen, maar ik mag den dich-
ter bewonderen die den moed
en de zelfbeheersching had om be-
scheiden terug te treden en
voor de eischen van het on-
derwerp te wijken, waar dat
onderwerp zelf de verbeelding
zoo had moeten verlokken
en aangrijpen.

Nog moet ik UWEd hartelijk dank
zeggen voor de vriendelijke
gelukwenschen bij gelegenheid
van mijn engagement.

Neen waarlijk ik stelle mij
als hoogsten wensch geen
groote geluk voor dan dat
uwe Aleide geniet, en bidde
U van harten toe dat het
uwe moge voortduren en zoo
mogelijk nog vermeerderd
worde,

Wil uwe Aleide de groete
mijner hoogachtende vriend-
schap overbrengen en gelooven
aan gelooven aan de opregt-
heid der vereering en vriend-
schap waarmede ik mij
gelukkig acht mij te noemen

Uwe D. Dienaar en Vriendin
A: J: G: Toussaint

Alkmaar 9 Februarij
1892

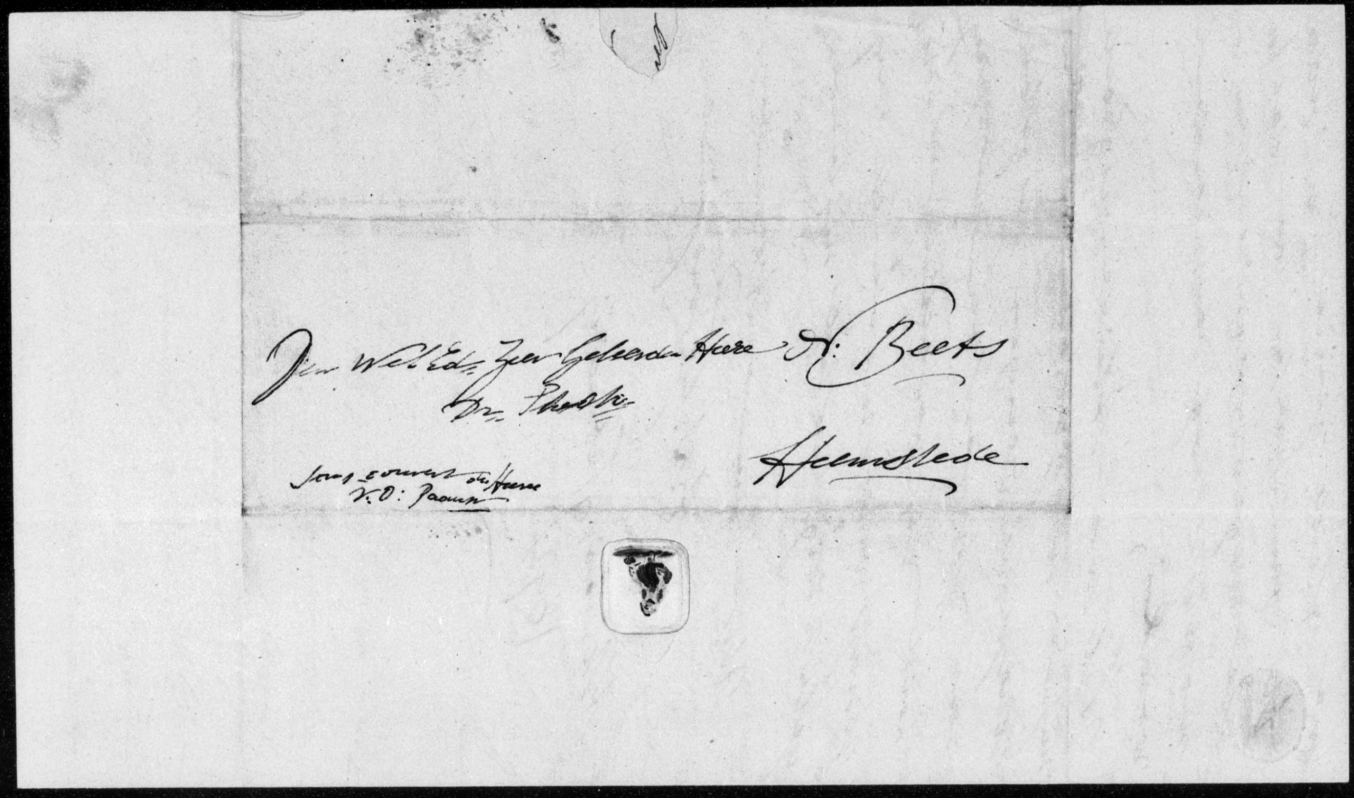

Zeer Wel Ed. Zeer Geleerde Heere
Dr. Theol.

N: Beets

Heemstede

Sans couvert de Heere
V.O: Paauw

4 6

13 Sept.
[43]

Een kaartje zenden vond ik zoo onbeduidend een wezenlyke brief schrijven is mij onmogelyk, vooral op een feestdag, twee woorden dus om U te verzekeren dat ik aan U denke op dezen dag en mij met de Uwen verheuge dat Gij dien onder zoo veel zegen met de Uwen op Uw dierbaar Nyenburg vieren moogt. Aanvankelyk is toch de bede in Uwe Herfstmeymering verhoord. Geen Winterstuk onderdaan want uwe zonen zullen Uwe jeugd zijn als eens - (en t heeft in Turfschen nog wel een dertig jaren tijd) de winter ~~[illegible]~~ levens naderd. En winterstuk worden op andere wijze Gij vereenigt de twee condities om eeuwig jong te blijven. Christen - dichter, alleen pruiken

ontsteen

7a

11 Nov '43

Hoog Geachte Vriend!

Buiten U was er slechts een onder alle mijne vrienden die in deze dagen tot mij is gekomen. Niet dat ik van hen meene verbeterd zijn, slechts is hunne belangstelling in strijd met hunne bescheidenheid en het moge zoo blijven. Alle banale troost gronden, alle sentimenteel medelijden alle weekheid zou mij in deze dagen schadelijk zijn. Alleen wat krachtig is in genie in geloof in liefde, heb ik noodig en is mij goed, zie daar waarom ik zonder daaraan echter te dauwen toegegeven in de allereerste dagen van mijn lijden, mijne wenschen en oogen blik rigtte naar U en naar hen huis. Ziedaar ook waarom het bewijs van uwe belangstelling, en wil om mij troost aan te bieden mij

nu geene klagten. Ik heb toch dikwijls veel vergoeding. Ook nu in 't kort. O en zij ook U die het toch innig goed meent en die ik geboden heb er aan te denken dat ik geene romantische was in de kerk. Wat is 't jammer dat het beste in de personen dikwijls zoo slecht begrepen of zoo verkeerd wordt opgevat. Zal mij hoe een 't weten wat ze uw toch eigenlijk van er twee zeggen. Mir schieter heb ze niet eens de finesse opgemerkt waarmee die Pharisiër gebeurd en in 't halve van alle pharisees gezien hebt van alle men schen mag ik zeggen. Uw Hildebrandt blik dienst 't daarvoor. Bijna moest ik glimlagchen om de fraaie en schatte bekening. Dit ben minstens moet het ook [illegible] gevoel der jongelieden treffen, en hoe ligt wekt dat niet ook het andere ingang te doen vinden, al wil men 't niet avoueren. Al schrijvende, vergeet ik dat ik geen brief zou schrijven. Het papier maant er mij aan. Met verkorting en verhaasting maar met geen minder oprigtheid, eene hartelijke groeten, aan Mevrouw [illegible] en uwe kleed aan [illegible] Hoogachting en Vriendschap A. L. [illegible]

is nog niet afgewerkt, een werk
en vermoeden van aanstaande lot
wisseling telkens ver schoven
en dat welligt het doel van
mijn eeuw is, zoo nu worden
aangevangen — eene inwendige
stem zegt mij "alles is daar!
Mij wacht niet het geluk van
de andere, voor dat ik dit
volbragt heb, en het zij zoo.
Met Gods hulp zal ik het volbrengen.
Nu weet Gij hoe het mij is
geeerde vriend, zoo ver als ik
mij zelve bewust ben, eene lucht
als men anders slechts af legt aan
zich zelve en die ik U heb willen
doen om dat Gij nu de woorden
zult weten die ik noodig heb.
Geene troost maar opwekking
versterking, geloof in God en
geloof in de Heiligheid der kunst
Ook hij gelooft daaraan, en het
is ook voor hem niet ijdel
hij werkt veel. Daar verplaat
ing voor mij altijd zoo goed is als
werkeloosheid, kan ik aan mij
ne groote begeerte om te te

76

spreken en vooral te hooren niet
voldoen zelf niet na hun
gulhartig woord. Zoo een en
kele dag mogelijk was! men
zegt Gij spreekt in de week 's a
vonds.... maar ligt zou het
mij te veel schokken en
ik moet kalmte behouden.
Zeker is het mij beter zoo Gij
mij schrijven wilt.
Groet voor mij Uwe gelukkige
echtgenoot en wees gedankt
voor Uwe vriendschap
voor Uwe Hoogachtende Vriendin

A. L. G. Toussaint

Alkmaar 15 November
1843

Den WelEerwaarden Zeer Geb. Heere Dr N: Beets

Heemstede

HAARLEM 12 11

6

12 Dec 43 ?

8a

Hoog Geachte Vriend!

Om uw brief te beantwoorden moesten
er dagen van nadenken van zeer
beproeving verloopen. Niet dat mij
niet reeds verstond het antwoord
als op de tong lag — maar ik
zou mij zelve hebben kunnen be-
driegen terwijl ik het U deed.
Nu kan ik U met ernst en met kalmte
antwoorden en zonder vreeze dat ik
in opgewondenheid mij zelve misleide.
Gij hebt het goed gezien, mij-
ne stemming is eene opgewekte.
Maar Gij vergist U in den aard
dier opwekking zoo Ge meent
dat ik die enkel aan de kunst
dank, of aan den vaten wil
dat ik ondanks alles kunstenaar
zou blijven en verloofde.
God zij gedankt dat is zoo niet,
mogt ik mij aan U schrijven

de in eenige overspanning niet
duidelijk hebben uitgedrukt,
en onder een gemengd was ik zeer
goed scheide, dan kan ik er
meer kalm en zoo het mij mogelijk
is meer duidelijk zijn. Want zoo
ik wende in ongekende sterkte
in eene kracht die ik mij zelve
nooit had toegekend zoo was
het allereerst aan God dat
ik meen die te moeten danken,
zoo was het allereerst tot
hem dat ik mij biddend gewend
heb om krachten, zoo was niet
op het oogenblik van den schok
voor het eerst dat ik mijne toekomst
en mijn tegenwoordige geheel en
vertrouwend in zijne hand gaf, maar
reeds lange had ik veel in stille
reeds lange had ik beperkt
zen niet kunnen dragen met eenige
[illegible] zoo ik ze niet had neer
gelegd aan zijne voeten biddende
dat Hij verhooring mogt geven
aan mijne stille verzuchtingen
maar zoo niet dat mij de kracht
mogt zijn om te berusten in zijn
wil reeds lange was ik gewoon
mijne zorgen te wenkelen schenken

en van durf ik met dankbare aan
bidding zeggen dat Hij het welgemaakt
heeft voor mij, boven bidden en
boven hopen, Hij heeft mij niet
gegeven wat ik wenschte, maar
hij heeft mij gesterkt tot onder
werping en naast de gezond
heid des ligchaams heeft hij mij
eene gezondheid der ziele willen
mededeelen, die mij troost on
der alles en over alles. Moet ik
nog meer verliezen, het zal zijn zoo
als het God behaagt, en hij zal
mij alsdan nabij zijn. Voor dit
maal kon mijne keuze geene an
dere zijn, niet zonder overwe
ging en niet zonder gebed
ben ik er toe gekomen. Wat de we
reld aangaat werkelijk moet
ik haar nog meer verachten
dan ik zelve wist — want in
waarheid het woord heeft mij
het eerst aan haar herinnerd
niet dat ik onbeweest bleef van
alle de steenen die zij zonder
op zich zelve te zien neer werpt
op den ongelukkige maar dat haar
goed- of afkeuring bij mijne levens keuze in
aanmerking moest komen daar op
waarbij ik was ik niet verdacht

gewest. Nu begrijp ik dat ik de laat
ste op mij geladen heb; het zij zoo,
ik schat die wereld te veel op
haren prijs om de moeite te nemen
haar zelfs door trotsch te provo
keren of door kleinheid te
verbidden. Het is dus niet om haar
dat ik iets deed, iets zoude laten.
En nu de Kunst, ja het is zeker
dat ik ook van haar steun wacht
beter dat ik haar als een steun
beschouwen, een middel mij van God
in de hand gegeven, om de smart
af te weren in eene ernstige en
zoo wij geven moge niet vrucht
bloeze werkzaamheid, maar
het spreekt van zelve dat ik
niet aan haar konde denken
dan nadat mijn hart kalmte en
rust had gevonden door den
Heer der hulpe. Zoo ik van hare
heiligheid heb gesproken dat was
dit onjuist en mijne bedoeling
sloot deze dat ook zij eene
heilige roeping kan hebben,
en dat ik daarin kon daarin
mogt gelooven, zoo sprak ik
ook van de Kunst in God, be
doelende daarmede die Kunst

die met opzien tot God, dat geene
werkt en uitvoert, maar zij ingemoe
de ~~vertrouwt dat~~ haar de krachtende
~~[illegible]~~ vleugelen voor gegeven
zijn, dat gene waar toe ijzige
bezit voelt en geroepen. Ik
herhaal hier het woord dat ik
aan mij de Costa schreef, — want
zoo is het mij voor het werk dat
ik denk te ondernemen. Niet dat ik
mij in aanmatiging of in opgewon
denheid voor eene zeiinspiraerde
zoude houden — maar zeer bijzon
der voel ik mij gedrongen om
de lang verschoven laat nu weer
op te nemen. Ik ga mijn teiers
te schrijven zeker niet in dien
zin als Beijerink meent, een ver
volg en tauernesse maar toch
zeker de voortzetting van
het hoofd denkbeeld — vroeger
heb ik mij laten afschrikken door
allerlei kleingeestige voorwend
sels onder anderen door dit
'men kon onder stellen dat ik even
als mijn uitgewerkte neerkeerde op de
verleefde belangstelling voor sommige
dusbeelden', maar wat boven
al mij verhinderde was gebrek
aan rust gebrek aan vrije be
schikking over mijn tijd, die
ik telkens voorzag

vend en in overeenstemming
met mijne eigene gewaarwor-
dingen en ervaringen, dat ik
in eene stemming vaker,
die mij ~~[illegible]~~ gelukkige
maakt (ik weet op dit oogen-
blik geen juist woord) te midden
van alles wat mijn ellende
zou kunnen heeten, zoo dat
ik soms wijlen met een glim-
lach de de Blanches en de
emphatische uitroepingen
mijner bekenden overzie-
ken en bij denk "en geldt dat nu
mij?" Ik vrage k nadat alles
kon het vermetelheid zijn zoo ik
wenschte met dankbaarheid op
de goederlieverne bijstand van
God? Ik wil het Hem nog
weder vragen, en de kalmte
die mij geworden na zulk
eene bede zal wel het beste
antwoord zijn.
Geloof van mij dat ik h opregtelijk
dankbaar blijve voor Uwe en
Uwe gade belangstelling en dat ik mij in
de voortduring daar van verzin-
gtig aanbeveele
Uwe Hoogachtende Vriendin
A. L. G. Toussaint
Alkmaar 12e
1843

8c

Heb ge eenige lust mijne verspreide verhalen
wegte zetten in uwe bibliotheek? Ik zend ge
niemand het zijn de oude uit het Ma-
gazijn.

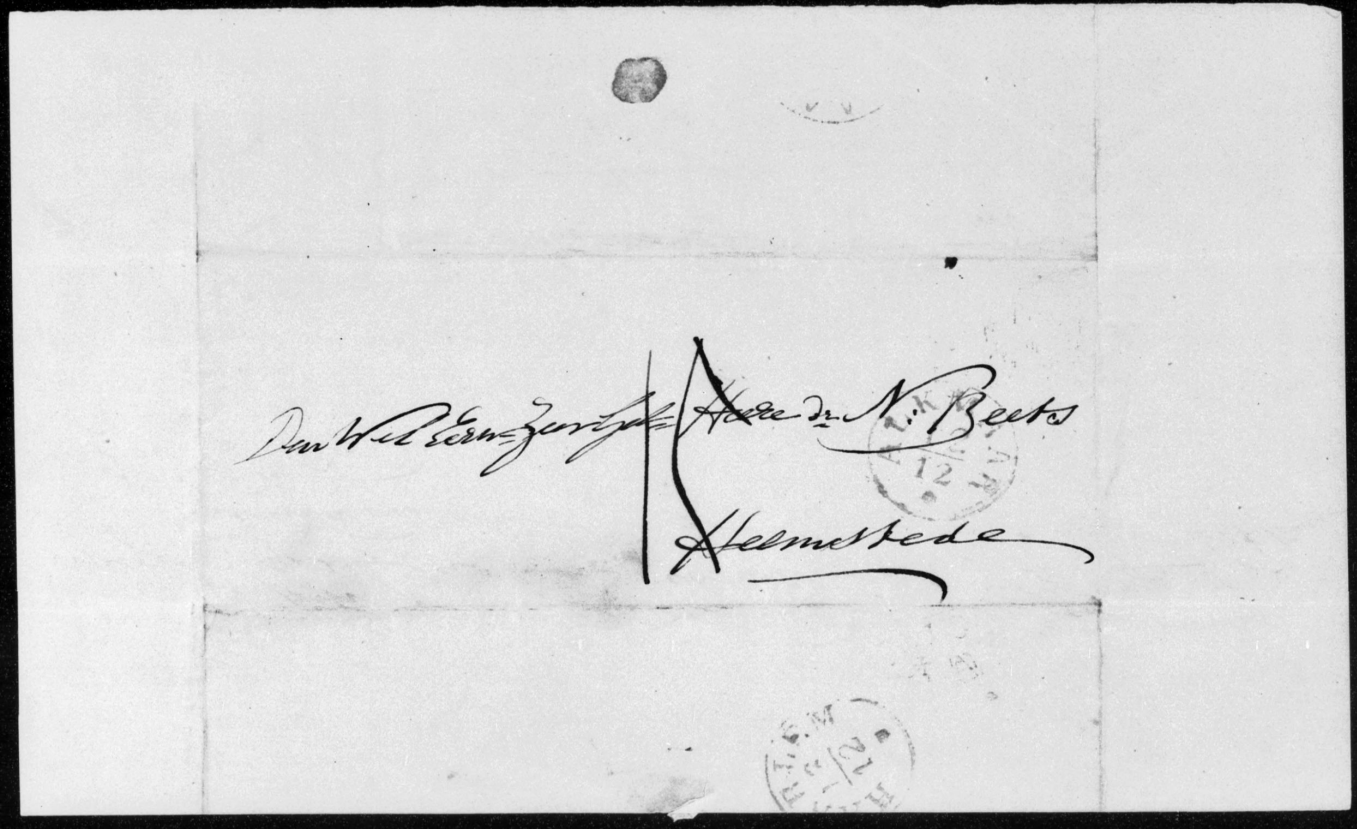

Den Wel Eerw. Zeer Gel. Heere Dr. N. Beets

Helmstede

9

'44 30 Jan.

Hoog geachte Vriend!

Reeds veel eerder had ik te willen dank zeggen voor de laatste vriendelijke letteren, dan een togtje naar Amsterdam en daarbij eenigzins de verlegenheid hoeft dat pakketje toe te zenden dwong mij tot dit uitstel.

Dank voor de versterking en bemoediging die Gij mij geeft bij mijn nieuw ondernomen werk het is zoo vermetel zoo veelomvattend en welligt van zoo belangrijke beteekenis — dat de uitkomst mij zwaar op het harte ligt, en ik wel noodig heb uit een woord van een Vriend een weinig geloof te scheppen aan mijne eigene krachten onder opzien tot God.

Mijn toer naar Amsterdam was de volbrenging van een zware pligt

van vriendschap en belangstel-
ling gegeven op een oogenblik
toen zij de meeste behoefte had
dan beiden; dan zij die zich
met opregte vereering noemt

Uwe Hoogachtende Vriendin
A. L. G. Pourjaint

Alkmaar
30 Jan 42

Mag ik eene groete insluiten
aan Alide? ik durfde Uw
naam niet vastluchten
aan het onbeduidende boek
dat hiernevens gaat, zonder
beste bestemming.

8

6 April 1845

Ondanks datering: Maart

Zie poststempel

7/4

(10

45

Hartelyk dank Hoog Geachte Vriend
daarvoor dat Gij uwen Paasch-
zang hebt gedicht en uitgegeven
en daarvoor dat Gij mij dien
hebt toegezonden. Ik heb de zelfbe-
heersching gehad dien niet voor den
ik paaschdag te lezen, in de overtui-
ging dat die op dien dag tot
mijne stichting zou kunnen me-
dewerken, en om den levendigsten
eersten indruk juist dan te ge-
nieten. En zal ik U zeggen dat
ik niet teleurgesteld was toen ik
voor dit maal meer op de poëzie
had gerekend dan op de preek?
Hartelyken innigen dank dus nog
weer dat Gij de eerste hebt ge-
nomen tot middel en voertuig
van uw godsvruchtig gevoel,
opdat ook anderen er het hunne
aan verwarmen konden en
door opgewekt zien. En zeker

Medenblik 27 Feb.
1846.
(11

Na Mt 45

11a

Hoog Geachte Vriend!

Na door allerlij omstandigheden zoo lang verhinderd te zijn geweest van het beantwoorden uwer belangrijke letteren, mij om vele redenen bijzonder welkom toen ik ze ontving (hoe lang ze ook meenden uitgesteld te hebben na de Carta waar Gij de eerste die mij schreef) zoude ik uw bijna gewacht hebben of tot het verzenden van mijn 2de deel of tot uw eindwoord daarop dat ik toch even welhoopte overtuigd dat er veel in lutjes laats te deel moest zijn dan sommige uwer bedenkingen voor wegnemen of voor 't minst uw oordeel eenigzins wijzigen, maar een ander inzien doet mij toch liever vooraf de pen opvatten, om [illegible], wat ik wensch te dat Gij bij uw totaal oordeel over mijn Seijcesse in aanmerking naamt; niet omdat ik mij voorgesteld hebb de kunstwaarde of de opinien van die

Zoo Zij dit wilde uw zuggestie[ve] be-
doeling van den roman die daarin
bepaald doorslaan, maar door
bedoeling van mij zelfs begon, ja
daar ik het woord suggestie tegen
een mild stroomen in mij opgevat
schijnt uit een enkele phrase of
toon der vrijze vrouw, Zij dacht,
wel omdat Zij mij in volle vertrou-
wen had gegeven over haar
jeugd, waarover Zoo weinig
lage word mij. Ik vond mij overlig
de uitkomsten. Zien en spreken veel
Zoo uit een ongelukkig, en daarom
betrun ik meer als ik misnaamde
waar ik Zijn vrouw Zij en gesproken
heb, en ik hierbij niet alleen ge-
heb en ik hoorde waar ook welligt
in de Zien. Me-vrouw mij antwoord
en den Z-omen, waarvoor mij
enige goede hoop is gegeven. — Intus
schen lag ik hier gestrekt, ja
ik lag er. ik zond Zij Zij mij
niet eens dat niet uit enige verbeel
ding tegen mij? Zoo een vergissing
mij zou want dan heb ik in gezien
maar ik ben U dankbaar voor
Zoo veel goeds en vriendelijks
en naarstigs dat Zij bewezen
en dat Zij door den dank overlas
Uw bereide heb gebracht
allen hebben het moeilijk.

11b
dat het, het stil veel donkerder heerscht
in ons land bij al den Zolang gaan
achterland. Je Meden blijs waarin een
wijze verloop het is weldaad van
Zot-lang kleuren, waar een warmtegij
ge ik his mij met lucht en lijnen
Vrienden Beebo byna-dag aan dag
Zitten en schrijven en beschouwen; over
het geen daar gemist word gevon
den in de lucht. Bij ons is 't klimaat
is dat veel beter. Hier goede Zaa
dat het mayn thuijen, is ou
der, tijds zijn niet gunnen verblijven,
der begint en juist. nà Zijn vertrek
in zijn afwijzen gedachtens te Zijpen.
te. blijven, dat ons prent en is spoed
Maar en gezet Zoo als dichter
word hoord ik verstaan der bevij-
zen en voor. Dat gij niet?
En uw van de allerzinnen, jonkt
bekend dat Je er zijn, in Holland
zoo ik Come, maar ge te maken
en er lach plaatsen in het dat
te staan maar mag den arge
laat niet wat overnemen in
hoe armen van vreemde
moet Zij dan plaats in haar ge-
gen eenkeltje kleinen zonderdaar
Zoolang ik van het noodige ver-
eenvoudig ben, vrees ik het er mij
mogt wel een veel en gezegde
wijze schuldig Zal worden.
De penning verzaakt die hun te
blijf in den Haag woodgeblokte

maakte heeft mij gegriefd. Zoo
ik het kind goed kan zijn
geve God beterschap.
Uwe lieve Aleide is zeker
gezond en bloeijend als al-
tijd. Mag ik eene hartelijke
groete aan opdragen?
Zeker zou wij Beelao er velen
aan te hebben zoo hij wist
dat ik dezen schreef doch
dit is niet, whoon ik die in
zijn huis eindig, wij spreken
zoo dikwijls over u en het lieve
wat is medeblik liefelijk
dat u akelig, en toch wat
heeft het vele innerlijke
voordeelen ik vind er mij
zeer gelukkig, en moet toch
welhaast weer van hier,
zoo gaarne ik ook nog veel
willen schrijven doch moet
eindigen, zal deze brief
niet ook gansch veranderd
en ongepast worden.
Geloof mij met opregte Hoog
achting en vriendschap
Uwe Verdiende A: L: J: Pontjaint

Den Weleer Zeergeb. Heeren N. Beets
Predikant
te Heemstede

12a

Alkmaar 23 Maart
1846

Hoog geachte Vriend!

Toen ik Zaturdag avond bij mij-
ne & huiskomst te Alkmaar
ten pakket vond en ten brief
had ik in 't eerste oogenblik be-
zoen da Costa's voorslag niet
te hebben geaccepteerd, om Zondag
met zijne vrienden ..... naar
Heemstede te trekken; ik had
te dan voor 't minst voor
alles kunnen dank zeggen en ligt
met een woord met een hand
druk kunnen afdoen en be-
hingen, wat zich nu in vele
regels nog niet duidelijk
zeggen laat; maar toch bij
later indenken verwonderde
die spijt, te meer te zien onder

zooveel gevoel van vreemden
als ik mij verbeeld dat een zon
dag ochtend bij te moet opleveren
dat bleef iets sluitends voor mij
houden, in het hart kunnen ge
bunken dat ik niets had kunnen
spreken, dan wat men zegt bij
iedereen — en dan zou mijne
onvoldaanheid nog grooter zijn
geweest. Ik hoop nu maar
of op een mijner eerste logement
(waarmelijks ben ik thuis, ik mag
dus niet weer bestond aan
uitvliegen denken) of op lieve komst
op Nijmburg als er op Nijm
burg weer leven is. Nu wil
U alleen maar met een
paar woorden danken of liever
te zeggen dat ik mij [illegible]
dat ik U ~~of~~ bij mij beter
verstaat. Eerst echter moet
ik U vergeving vragen
zoo ik trek of daar in mij
ne zelfverdediging of uit
onhandigheid of uit warme
Wurper was dat het in mijn
hart was gemeend. Ziet zij op
vele punten ben ik niet weer
zoo geheel dezelfde, vroeger plagt
ik uit schuchterheid of uit mis
trouwen in mij zelve, mijne
opinien ~~of~~ te verbergen, of
ze onwillekeurig naar die
van anderen te plooijen
is dat anders, veel hij ondervin
ding heeft mij geleerd dat vol
komene opregtheid zelfs bij ver
schil het gemakkelijkste ver
schillen op last of althans den
strijd wel ook eerlijks maakt en
waardigs, dat zij ons het best be
waart voor allerlij naarheden
die uit dubbelheid ontstaan, en
daarbij ik heb meer zelfver
trouwen ik geloof ook meer
zelfstandigheid dan voorheen
in de waarachtige overtuig
ging dat hetgeen ik ben
weet — en vermag

ik dat geworden ben — ge-
leerd heb en daarvoor gesterkt wordt
door God de Heer, die mij
juist daar waar alles mij
tegen te verlaten mij in
Christus alles is geworden,
schoon ik nooit beter
dan juist nu gevoeld heb
wat dat is ongeloof in het
geloof, althans zwakheid
in het geloof — zwakheid in
het midden der sterkte
gaarnheid in het midden
van — laat ik het zeggen
ij ven. Maar dat gij
het kent, dat men het ken-
nen moet, leerde mij ook een
herrede over dit onderwerp,
en zij verzigtte mij, waar
ik tevoorwijlen angstig was, —
doch — vergeef mij, op
dit alles wilde ik immers
nu niet komen, ik wilde
alleen zeggen hoe het kwam
dat ik iets voelde

en zoo veel zeide van het niet
zonder hunne laatste preken
ondeden zouden het uit eenige
klompen kiezelheid misschien
gezwegen hebben, bij mij moest
het er uit, maar nu ook
dank ik u dubbel, want
nu zijn ze mij nog iets meer
dan een cadeau van den eenen auteur
aan de andere, nu zijn zij mij eene erken-
ning waar ik uitsluiting juist zoo ieder
mijnlijks vond. Snaiger opregten
dank dus er voor — en als
nu mijn geheele derde deel
af is zult gij mij het overige
zeggen niet waar? — Ik heb
ten gelukkige een rustige hoe-
wel uiterlijk voelige lijd
doorgebragt bij onzezgemeenschap-
pelijken vriend Zeeloo — hij en
zijne lieve vrouw — eene vrouw
die meer telkens meer lief
krijgt zeraken veel van u, en
menig woord van u werd nog wel
eens herhaald, zoowel wat ernstig
als wat scherpstand. Ik hoop er
wel eens weer hem te keeren
hoe akelig een stenhoop de
stad ook schrijft.

Ik heb met groot genoegen de
Colla veel gezien in den korten tijd
die ik nu te Amsterdam doorbragt.
Ook zijne lezing van Vrijdag
was mij veel waard — vooral
in deze ernstige tijden dagen
waarin men toch zoo gaarne
nog meer dan gewoonlijk bij
den Heer wordt bepaald en die
vooral door mijn verblijf
te Medemblik — althans kerkelijk
ongemerkt zoo ver zijn gevol-
den. — Nu thuis gekeerd heb ik
een zee van dunklen Hore-
broek wacht sedert weken
een brief van mijn Nijgh grimt
mij aan met zijn N. R. Con-
rant en Potgieter — vleit
en dreigt — beurtelings
Diana af voor den Gids.
Zoodoende en nu verpraat
ik mijn tijd — en nog wel
zonder medelijden voor den
Heer, nu vergeef mij,
en wil Alcid deze liefhebbende

hartelijk van mij groeten
en geloof mij in opregtheid
Uwe Heer Hoogachtende Vriendin
A. L. G. Pontjaint.

Vergeef mij dat
ik dezen niet
onkende tot Z. E. gelegenheid,
met het 3de Stuk

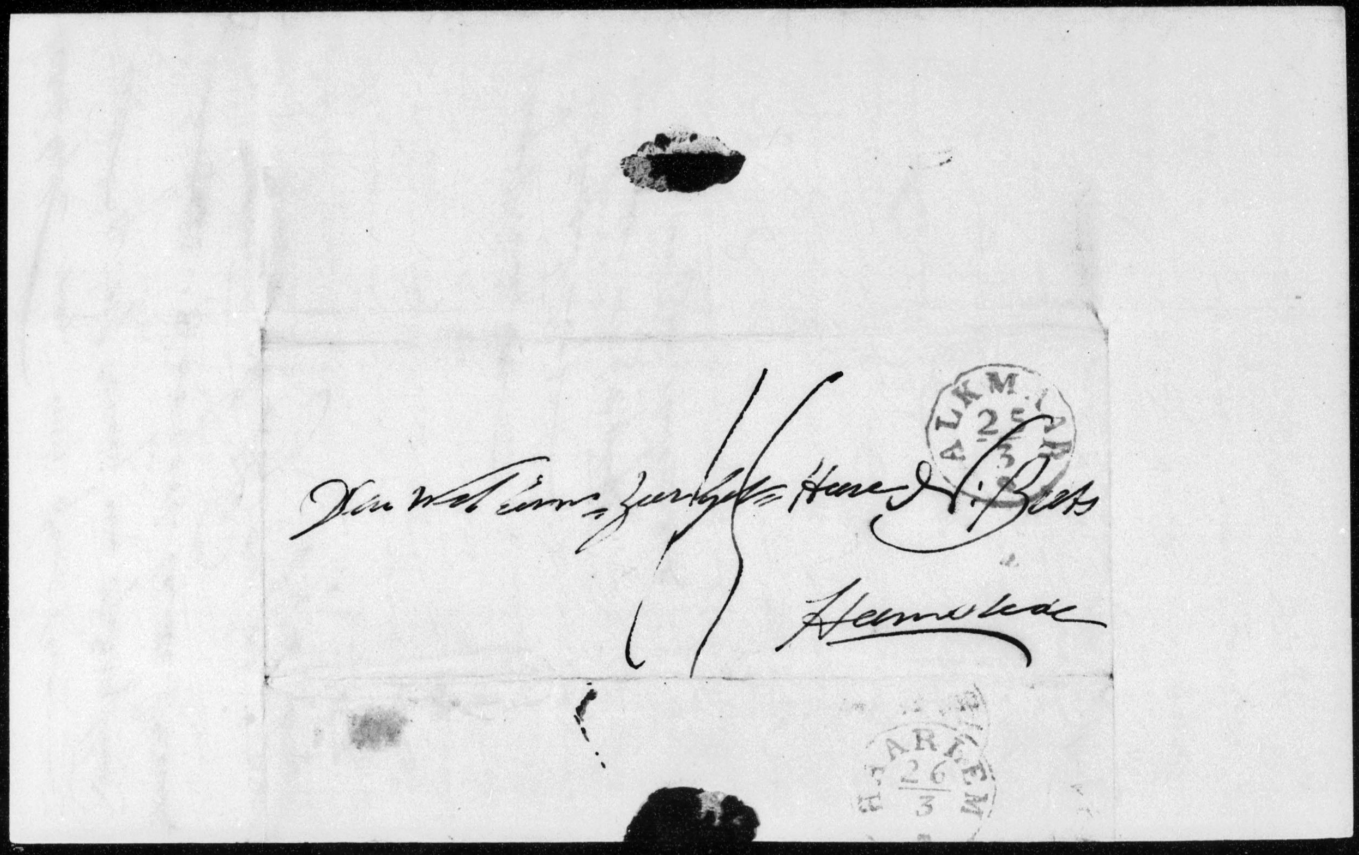

Den Weledelwaarden Zeer Geb. Heere N. Beets

Heemstede

ALKMAAR 25/3

HAARLEM 26/3

13

? Juni '46
Ongedateerd

Lieve Geachte Vrienden!

Wat hebt Gij toch wel van mij gedacht, dat ik bij te gekomen al eene verschijning, daar na nooit weer iets van mij heb laten hooren, en dat na zulk eene hartelijke gulle ontvangst en na zulk eene gelukkige dag. Toch heb ik veel 't vestmaler daaraan het dacht en het griefde mij dat ik handelen moest als ik deed; want ziet Gij het was mij onmogelijk, ik ben niet enkel in dit voornemen, maar ook in alle mijne plannen gestoord geworden, en indien ze niet al te veel eigen schuld onder liep (daar ik niet zoo gedurig met mijne gezondheid ben geweest als ik moest) zoo ik zeggen

door de Hand des Heeren gestoord
in alles wat ik wilde en als
opgekeerd van mijne Predikantsche
reize nu toch zoo nabij.
Gij hebt het welligt gezien
en ik voelde het anders had
had ik nog veel vast mee
te beiden willen spreken
ook over ernstige aangelegen
heden — ik was toen reeds
niet wel — 's avonds in
den Haag gekomen was ik zeer
mat — en den volgenden dag
werkelijk ziek — Het waren
alleen maar koortsen, doch
zij hebben mij zoo verzwakt
dat alles alles mij vermoeide
zij vonden ook een ligte proei
in een uitgeput gestel. Gelukkig
[illegible] ik [illegible] de Wachter
een garde dokter die dit alles
begreep, en sinds verstien
dagen ben ik aanvalsvest.
Maar die aanvalsvest
zal lang aanhouden,
onthouding van alle ems
lies en van alle verzwaaijenis
is mij noodig — Zoo

kon ik natuurlijk noch naar
Breda, noch naar Akkerbeeld,
dat ook om het klimaat
en mijn weinig aanfortable
zijn huis niet raadzaam was.
Ik was vier weken ziekgewest
bij eene vriendin
die mij met liefde alle hoe
zorge wijdde — doch, ik
wist — dat mijn verlengd
verblijf haar in allerlei
huisselijke en familieplannen
bloorde ik mogt niet
langer indiscreet zijn. Zoo heeft
men dan voor mij een appar
tement gezocht hier te 's Hage
op een frische en vrolijke
stand (de laatste eigenschap
om ik nog niet op de hoogte
van te appreciëren, daar leven
digheid van menschen (en licht zelf mij
hinderen) te komen zijn
keurig, elegant gemeubeld, en
de menschen bekend — en zorg
rol als ik ondervind voor
mijne opparsing. Als ik
wat meer tot mij zelve zal
gekomen zijn, geloof ik

10 Oct 48

Overdatum

Hoog geachte en Zeer Waarde Vriend!

Ik beantwoord dus alleen maar
uw vriendelijke envois van
dezen ochtend. Waarlijk het
was eene verrassing, en
eene groote! te eerder daar
gisteren hier aan Forest met mij
bepaald dat ik de hoop wel
moest zullen varen, gelijk
ik haar zeide, dat zij dan
maar van 't eene vaste
beloofde voor 't volgende
jaar (zoo vast wij die geven
in nemen kunnen!) onwettig zien
te verkrijgen. Ik heb gewortteld
met een te veel! Mijn eigen
stuk is ook te lang gewor-
den, en wij zijn reeds bij blad
13 geloof ik. Kan ik nu
nog een der aanvullig-
gen waarvoor ~~die~~ nood mij dwong
supprimeren, dan ben
ik gelukkig, als zij denken
kunt ~~hier~~ naam nog te mogen
hebben, waar zoo veel van
de eigenlijke vrienden

wegblijven. Zoo dat niet ware
zij zegt te veel overtuigd van
mijn wensch te bezien waar
ik kan, al is het ook in druk
om niet te begrijpen, hoe ver-
drietig ik het vinden zou.
Mag ik dan, het vers tot
1849 bewaren, of wilt zij
het dan later ter wisse
ten zoo zij het eens mag
beplaatsen hadt? Ik ga
aan B. schrijven, hoe het
op de zefferij staat en of
er mogelijkheid zoude zijn
nog verandering te maken?
maar dan is nog eene
zwarigheid. Zij zoudt te naam
niet zoo goed geplaatst
kunnen zien, en bij zulke
namen als ik bij vrije rang
schikking geweld had. Zijt
zij van hun die dat hindert?
Ik beken dat in die kleine
gestigheid wel eens gehad
heb.

Wat hebt Gij mij doen lag-
chen, met Uw adres. Geef
niet waar? Vast een Hollan-
der die Jolant heeft willen zijn,
voor Thijm of Hirschig zou zoo
iets inappréciable zijn, maar
voor mij.... Kan zoon grieksche
relatie mij maar iets van
de onderstelde ligchaamskracht
van Theseus meedeelen, dan
was het nog iets...
Uwe lieve Alijd betaald
niet waar? En Gij gaat
Zondag ten Haarlemmer
doopen. Dat vindt ik heer-
lijk. Geloof mij Gij zult er
geen berouw van hebben, moge
de zoon slechts in veel
zoo niet in alles den Vader
gelijken. Een dichter behoeft
hij niet te worden maar
een Christen als Gij — dat
Gij en anderen wordt met hoop
op verhooring voor hem bidden
God geve het! Geloof mij met
opregte hoogachting en ware
vriendschap Uwe Vrijwillige
A. L. Tonstein

15

16 Nov 47

Hoog Geachte Vriend!

Wel ontbreekt mij de lust, whoor
niet den lust voor een langen
brief, en wanneer ik daar toe eens
komen zal weet ik nog niet
maar zonder U te danken
voor Uwe lieve toezending
Uwe Poezij, in zoo kleinen
prettigen bundel, wil ik
bijgaand boekske niet ver-
zenden, dat wel Uwe aandacht
waarschijnlijk waard is; doch & is
ook daar er zoo veel over te
zeggen. Ik wil Uw oordeel niet
vooral ontwapenen wat het
is zij het te — Ik moet
nog eens zeggen dat ik zoo
in mijn schik ben met Uwe
poezij — Ieder dier verzen
heeft zijne bijzondere herin-
nering voor mij & was

16a

na 17 Nov '47
ongedateerd

Hoog Geachte Vriend!

Toen ik uwe eerste toezending ontving: der Christenschuldige was ik nog zeer ziek door de griep die mij juist op Nieuwjaarsdag heeft aangetast, nu begin ik pas te herstellen zoodat ik eenige correspondentie kan afdoen, want deze ziekte is zeer verzwakkend, en van de sterkste was ik nooit, doch de krachten komen nu langzaam terug, een bange tijd is weer doorgetobt want mijne geheele ouders waren ook ziek, wij konden niet zamenkomen in Maarden leeft ik nog niet

noch van hem noch van
anderen, bij wie ik het
vond en voel dat het er
is. — Maar de goede Mr
is zelf dikwijls onvoorzigtig
in & doorslaan, zelfs in
zijne preken, & is vreemd
dat hij het zelf niet weet
of er aan denkt. Ik is nog
vreemder dat hij die ik als
een opregt en vroomheid
ten heb leeren kennen, die
waarlijk in geloof en ott
moed voor den Heer wan
delt niet zijn gezin en voor zijn
gemeente, dat hij soms
zulke wonderlijke — ja
ik moet het maar zeggen
(tegen u in het schen allen) onbeheer
lijke uit vallen, en aan
vallen kan doen. Wat mag
dat zijn? En bovenal waar moet
het heen? En juist dat roekeloos
te ver gaan van hem is zoo
jammer

16c

omdat hij anders de man ware
om veel goed te doen, veel
waars te zeggen, vooraan te gaan
zoo als hij het van anderen
wil. Ik ga hem eens schrijven
om hem te bidden voorzig
tig te zijn, en te knorren
dat hij het niet was.
Of het helpen zal?...
Poor v. d. Hoeven! Reeds op
den dorpel van het & Huis
waarnaar zijne ziel sinds
zoo lang smachtte, en nog
weêr terug in de vreemde
ringschap — terwijl hij er toch
naamelijks meer werken kan.
Is hem zoo eene beproeving
te meer, maar hij is er
kalm en blijmoedig onder.
Het voorbarig berigt van zijnen
dood trof mij natuurlijk, om
dat het zoo schielijk en
hartelijken brief volgde die
hij mij had geschreven, maar
voor hem zelven was het wel waar
lijk geweest en zoo kon ik geene
eigenlijkst smart voelen bij de gedacht
te; hij is

heengegaan. — Van Mevr. Gr.
heb ik in lang niet gehoord, zij
heeft ook veel treurigs in hare
familie als haar laatsten mij
mededeelde wie weet ligt
zelve nu lijdende onder de
eene of andere ongesteldheid
bij haar trouw armenbezoek op
gedaan. Lieve Grook
Christin, sterke vrouw, en
toch verstaan wij elkaar
du sonst niet, elle n'a pas
l'âme artiste dat ook ge-
loof ik — Hartelijk ver-
hengde het mij de gezondheid van
Uwe Kleid te hooren verze-
keren door U en zeker zulke
eene assistente zal haar
rust geven, maar anders
zou ik nog al opzien tegen
eene vreemde Zuiderzone
als fameux troisième, in een
jong gezin — maar — de hollan-

dus kan men ook niet al
heeft men ze lang van buiten
gekend en als zij eene dienstje
tin van Kinet kon wezen
dan... zou ik haar nu al mijn
hart schenken. Voor mij is
er toch ook weinig rust —
om redenen die ik naauwe-
lijks pratende zou willen opnoe-
men zoo naar en vervelend
als ze zijn, kan ik op deze
kamers niet meer blijven!!
Vooral mijne ziekte heeft mij
de noodzakelijkheid van meer
du rust en eenig bediening
doen inzien, zoo ga ik niet
mei een klein huis bewonen.
Veel omslag en zeker ook
wel wel rust — doch het
kan niet anders, en gelukkig
heb ik het gevonden; hier
op deze zelfde bierkaai, mij
zoo liet om manieje, fransche
uitzigt — dat ik noodig heb

wat het verder zijn zal weet
ik niet maar wel dat ik
lucht heb om onderhalve
bloempot te houden dat mij
nu reeds in verbeelding vreugd
geeft. Akelig is het intusschen
dat ik verhuizen moet, en
dat dit zoo veel tijd neemt!
Arme Leyoesen! Ik zal
zeker in langen tijd niet weer
tot zulk een langen brief ko-
men als dezen. De teugel
er van vergoedt vrees ik de
gehalte niet, voor iemand
als hij zelf. Als het eens te
pas komt spreek dan ook
mijn ongerustheid tegen. Het
halve land is er wel van hoe
weet ik niet. Is voor mij
persoonlijk onaangenaam die
voorbarige indiscretie, en
voor B niet minder.
Ik zal nooit meer een
angst hebben. Moet ik
dan nog eenmaal trouwen

16d

dan zal het zijn tout d'un
bond maar dan zult gij er
toch wel iets van hooren.
Tot zoo ver bid ik te helpen
mij de schaamheid onderdrukken
die verbeeld ik in mijn
gebruiken van een naam
hare combinatie heeft gezocht.
Als ik zoo mijne subjec-
tiviteit verraadde, welke
eene schrijfster zou ik dan
zijn! Ge hadden die toch
waarlijk elders kunnen
vinden. Dat ik Bossuet
wat van zijne haagte heb
geenkt wordt mij verweten.
Ik ben begonnen met de meeste
devotie voor hem maar
bij nadere kennis, vond
ik hem waarlijk zoo als
hij daar is, en verloor de
sympathie die het mij
alleen mogelijk zou ge-
maakt hebben hem in
deze situatie, die altijd voor
hem hoogstelijk was op de
hoogte te houden, die zijn

zoeu niet zijn hart had
verdiend. Waarlijk de man die
zich gebruiken lief om door
de overmagt van zijne ge
wijde welsprekendheid het
heerlijk van Mademoiselle
le Sleiten met dien jammer
lijken karel II, die van zijn
kweekeling heeft gemaakt
wat men weet dat de oudste
Dauphin is geweest die
was zeker beter harding
dan Christen, en de vergo
ding der menschen heeft
hem zeker al het kwaad
gedaan — dat — zij altijd
dat tenzij men zoo superieur
is van hoofd en hart
als — Bossuet Mieans
niet geweest is, ik verwed
de mijn mooiste boek
onder dat ik hem uitgevor
den heb —

Nog eens van die zendelin
gen en dat zal ik u niet
langer ophouden & is een brief
om tien dagen over te lezen. Ik
kan er maar niet over heen
dat die weder daar toe op
zekerlijk worden verwaardigd
om — zendelingen te zijn
maar dit vereeniging waar
van ik gelezen heb en dat tijd
schrift — waar uwe Reis
in Stand heeft ik dat zeer
mijne belangstelling wekte
Christen werklieden die er
fabrieken en die zooals
ongezocht en meest door
voorbeeld het Christendom
aanprijzen en voortbren
gen — dat schijnt mij kan
inwerken op die arme onbe
schaafden — dat kan gezegend
zijn en gaat zeker zonder
dwang of gemoedsbeheer
daar zou ik lid van wil

zijn et zij 't niet te vreemd
vond — maar A Person die
volstrekt hebben wilde dat ik
op Maandag dezes gedeelte [illegible]
zou inteekenen (ik heb het niet
gedaan) zei mij, dat ook die
vereeniging een was met het
genootschap als dat waar
is kan ik er niet over hem
Later ze mij dan maar lid
van de Maatschappij maken & is
al een genootschap dit
en genootschap daar, men
zou er voor iedere deugd
en voor iedere pligt wel
een kunnen oprigten, en
vergeten dat — maar
ik vergeet dat er aan hun ge-
duld een einde is. Wees
rust ik neem hier afscheid
met hartelijke groet aan
Aleid, zou ik haar en u
dezen zomer nu weer niet
hier zien? Hoogachtend en met
opregtheid uwe Vriendin
[illegible]

17a

10 Oct. 1848

Hoog Geachte en Zeer Waarde Vriend!

Zij stelt mij waarlijk gerust.
Want twee dagen, nadat
ik uwe bijdrage ontving
kreeg ik reeds de laatste
proef sluitende Mr Clare
reae en A. A. Thijer!
wier verdienste voor al daarin
bestond dat zij stukjes van
eene pagina hadden geleverd.
nadat de laatste eind on-
gehoord lang vers had te
mij genomen. Wel grieft
het mij nog hun naam niet
in dezen jaargang te hebben
maar toch blijft mij de hoop
op een volgend jaar zoo ik dan
nog leve en redactrice ben.
en, welligt ist ook beter
dat althans dit vers niet

Dem Wohlehrw. Zurlgst. Herrn

Dr. N. Beets

Heemstede

Jan. '49.

Hoog geachte Vriend!

Uwe gedachtenis van mijn
verjaar, [illegible] en
er voor [illegible] mij gelukkig
in de [illegible] jongelingen
[illegible] van [illegible]
[illegible] [illegible], wie mij hoog
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

begin Juli 1849

(19

naar de vorst voor de weinig
geordende gedachtenreeks
geen goed woordelijk zomen
vorging, en op het gelukkige en
springerige er van wilde
ik voor bereiden
Het goede met al de huwen
in dit beginnende jaar
ik heb God te danken, dat
het voor mij en de mijnen
alhoewel niet met zulke
aanvangen dat is reeds
veel meer dan ik het
heele jaar door zal kunnen
verdienen.

Groet uwe lieve Heid
en gelooft mij met innige
en Oprechte Hoogachting

Mennaar
1849 Jan.

Uwe Vriendin
[illegible] Toutjaar

19a

48/49

Zeer Geachte Vriend!

Mei 1850

(20

20a

Hoog Geachte Vriend!

Reeds lang had ik u een ver-
slag willen geven van de komst
en 't verblijf van onzen Ur
waarden ere zeer waarden
Hertzloff hier. Maar ik zou
waarschijnlijk uw Hildebrandsman
willen verzeffen om U hem te
sonnen, zoo als ik hem savonds
vond in de remise die men
(nog al geen kwaad idee) voor hem
had bepaald in den doelen.
Ge zaat trof gevallig die
te zijn waar hij departement
van het nut haar vergaderin-
gen houdt en of het dit
was of de particuliere sym-
pathieën van zijn Gastheer weet
ik niet maar zeker is dat u
Heinigle van hun leden vergo-
dend waren echt vergaderd
dat wil zeggen allen wel
afzonderlijk van

Ltk Beets A1

Bosboom - Toussaint, A.L.G.

63 (1840 - 1885)

II (21 - 40)

21a

8 Maart 1851

Hoog Geachte Vriend!

Het is toch goed niet
al te vast op wereldsche
plannen en hunne goe-
de uitkomst te rekenen
want waarlijk men kan
eigenlijk van niet
zeggen ik zal dit of
dat doen — voor ten
gedaan is. Dit stemming
bekeurde Bost — [illegible]
laat mij ons van Alk
maar op reis begeven

maar hoog — waar
helm
Is mij indien de Goed-
heid Gods, hun gezond-
heid en krachten,
hun geeft, welhaast
zal volgen — — want
om de wille van Jos-
tinzee moet eene
tijd voor den trouw-
dag vrij lang voor
uit bepaald worden
en die is nu op 3 April,
gebragt — welk plan
zoo wij hopen [illegible]
[illegible] zal wor-

moge volgen —
Groet Hartelijk hun
Aleid van mij — met
haar hulpik, behalve
den dank voor hare
bezorging van 't pakket
nog eene kleine
schuld te vereffenen,
even als niet te
voor Heerbeek — Weet
ik van 't eerste, dan
ik er wel middel
om beiden gemakke-
lijk te vereffenen.
2 dagen later. — Mijne
reis is nu bepaald
maandag [illegible]

hoop ik weer thuis. Ik
reis zonder B die toch beter wordt gis
het avond thuiskomende
vond ik een biller
van Kuseman,
die mij het vriende-
lijke herstelling
van Uwen en Zijnen
Paulus meldde,
voor welke belangrijke
gave ik U voorloopig
hartelijk dank
Bovenvermeldt mij
Zijne Hoogachtende
groete aan Wip

Was het niet zoo om
sterks dezen tijd dat
ik verleden jaar bij
U toegespeelde ver bij
voorlt van Zuylen?
Onze China-Venus
brengt niet wat men
van hoopte doch
van dit en van al
les weldra meer, zoo
ik U nog mag
zien als Uwe
Zeer Hoogachtende
Vriendin K. G. Fontaine

8 Maart 1851

22a

11 April '51

Hoog Geachte Vriend!

Het verzeemde U niet
te zeer een billet
van mij te ontvangen
uit deze Streken,
wij zijn hier in het
diepst incognito,
om eene wijle in
de rust der eenzaam-
heid te bekomen,
van de woelige da-
gen die Ons huwelijk

voorafgingen; en waar
onder ik bijna bezweek;
wij wilden hare nabij
hun echter niet verlaten
zonder u te zien
en vooral te hide-
kerk te zien. Was
dus zoo goed brengen
dezelve een antwoord
mede te geven
op deze enkele
vraag: Preekt Gij
zondag middag
te Heemstede
en is er in het gezin

geene verhindering
om ons een half
uurtje te ontvangen
zoo dat antwoord gun-
stig luidt, dan hopen
wij zondag dit plan
te kunnen uitvoeren
en te persoonlijk
te danken, voor hun
schrijven, en deelde
geschenk, bijgelegenheid
van ons tamelijk
waar hun persoon
mij toch nog
liever zijn geweest

Na hartelijke groete
aan Uwe Aleide,
moet ik te beiden
die van Bosboom over
brengen — Wil
mij geloovert Uwe
Opregte en Hoogachtende
Vriendin

L: L: J: Bosboom Toussaint

11 April
1851

-den. Indien eenigzins
mogelijk — komt Z.
te opzoeken te Heem
stede voor dien tijd om
te Oostenrijk wegens een
verzoek te doen,
indien — dat niet zijn
kan — hoed dan niet
voor getrek aan hoog
schatting of voor ver
waarlozing wat al
-leen, uit den zamenloop
van omstandigheden
voortkomt. Ond te
ter niet ongenoegen

11 Mei 1851

WEL-EDELE HEER!

Mevrouw BOSBOOM TOUSSAINT acht zich verpligt UwelEd. kennis te geven, dat zij de Redactie van den **ALMANAK VOOR HET SCHOONE EN GOEDE** ook dit jaar weder heeft aanvaard.

De verandering van Uitgever, die reeds in het midden van het vorige jaar plaats vond zal UwelEd. wel bekend zijn, maar zij zal ditmaal gunstig werken op het uiterlijk aanzien van het Jaarboekje, daar de Heer JAGER zich voorstelt, zulke verbeteringen te maken, in het ietwat verouderd voorkomen, dat het boekje dit jaar met de meest smaakvolle onzer pracht-jaarboekjes zal kunnen wedijveren.

De Redactrice van hare zijde wenschte zoo gaarne, het innerlijk evenzeer in gehalte te doen winnen; zij rigt zich dus met eene dringende bede aan de hoffelijkheid en de welwillendheid onzer bekende Dichters en Letterkundigen, om hare pogingen te steunen door hunne bijdragen, zij vleidt zich immers niet vergeefs dat sympathie voor het oudste onzer bestaande jaarboekjes en voor het doel der Redactrice om onze Dames met iets waarlijk goeds en schoons te begiftigen hen allen zal aansporen om iets van hunne beste lettervruchten aan hare zorg toe te vertrouwen?

In de hoop dat deze verwachting niet zal worden teleurgesteld, beveelt zij zich tevens aan voor de toezending aan haar adres te 's Hage, of aan dat van den Uitgever te Amsterdam. Zij mag niet haasten, maar toch,.... de Almanak moet winnen zoo de Redactie in de mogelijkheid is, het geheel der te plaatsen stukken te overzien, eer zij iets daarvan ter perse geeft.

Met aanbeveling en hoogachting,

De Redactrice.

Dem Wohlgeboren Herrn Gelehrten Herrn
Dr. N. Beets
Heemstede

± 5 December 1851

Z. datum

124

24a

Eindelijk Hooghgeschatte
Vriend kan ik U dan weer
eens schrijven en dan
ken voor al het genotene
door U, reeds zijdig als
het genot was, maar nu
eigenlijk ook den dank
zijn; want deed de
Hildebrand wij op hieder
pleizier en doen lag-
-chen (ook wel beter dan lag-
chen) in dagen toen in-
spanning en aandoe-
-ningen mij volstrekt
verboden waren, twee
stichtelijke heren zoo vaak
zij tot mij komen doen
mij hooger en krachti-
-ger dien

=sten, mij voorat zoo noodig
die om redenen van gezond-
heid — dikwijls maar den
lang van 't bijwonen der
openbare godsdienst ver-
staken blijft; en denk-
niet dat ik mij die beroo-
ving ligt getroost — of er
om ligte oorzaken toe
zou besluiten; integen-
deel — het is mijn eenige
grootste klagt bij
deze groote stad —
die mij iets wat mij voor
hem reeds zoo moeijelijk
was nog meer bemoeije-
lijkt — en ik zou wel wil-
len dat mijn stille
en toch zoo vrolijke
Zuidwal maar werke-
lijk uit dorp was, dan
in dorpskerk en pastorij
eindigde ware de pastor

zeft niet eens Betts, mits
hij sluitt iets van hem had
die innige liefde, en
dat vast geloof in
den Heer, dat ook ande-
ren ontvonkt ... maar
ik wil niet fantaseren
op een idaal dat wel
niet verwezenlijkt zal
worden — tenzij deze
residentie zijn naar mijne
kunst & dus uitbreidde dat
wij een faux-bourg-ka-
pel kregen — ik sprak
de residentie om op het
prinsje van Oranje te ko-
men — wiens landhuis
hondkundigen — arbeid
bij bezorgen hebt; te
profit le plus clair, van
't oranjewater is zeker
op dit oogenblik wel ten
vers zelf — voor welks
toezending ik U dankbaar
ben

Of hij er van Oranje zelf plei-
zier van gelt hebben? Ik
vreeze er bijna voor.... men
is maar zeer zeldzaam hoffe-
lijk aan het hof en geloof
niet dat poezij en letteren
en zooveel bij gewonnen
hebben — dat v. Lennep
er zich eindelijk heeft gepoost-
feld — zeer zeker is hij
er beter als bon compagnon
begrepen geworden, dan
als ook anders; maar
genoeg van dit. Mijn
Bosboom, was zoo in
zijn schik met uwe
toezending van de Hilde-
brand, en met het balk
zelf — dat hij er te zelf
en schielijk voor danken
wilde — ik kon toen
niet schrijven, en was
regt blijder dat hij op

die
wijze wist hoe het boeke
hier ontvangen was. Uwe
van der Kegge en hun Con-
vert hebben ons niet wei-
nig vermaakt. Ja zoo zijn
menschen en zoo zijn
concerten — als men
er niets anders zoekt als
dezen — en het wat doet
er? maar hun zou wel
menigeen op de gedachte
brengen, ja wat hebben
mij er toch aan?
maar toen de Hout
verkooping... (Twas mij of
ik het Nijenburgsche
boetsch doorreed, op een
vroegen voorjaarsdag) zoekt
hij ze beter — die men
schenken? Is eigenlijk
het zelfde grootvlot
zijnder vernist maar
loeit — een soort van
beeldig — en geen beeldig

Huisgekomen en vreugt
schrikkelijk gemeene har-
-ten Huis - die hij beweert
dat echte ouderwetsche
hollandsche Maffepain
zijn - ik wil hem geloven...
en ik hoop dat hun liefe
lingen het ondervinden
zullen. Ik vroeg hier
heden een afschrikje van
een kleine horette in bro-
-ra - waarvan die in ver-
-gent - mij niet den aanvang
is - Is men karakter
studie dan vertelling, en
als zoodanig is het mis
schien iets.

Over zoo veel zou ik
nog met te willen
spreken maar zie he
was dat ik mijn tijd jam
merlijk heb verpraat
en de lucht nog daar
bij afsteet - Hoe veel

is er in het schoon niet gebeurd
alleen maar sinds wij elkan
der spraken! Gezegd die nooit
moede werd, ~~[illegible]~~ de zuster
in gegaan - Van Zenden
de krachtige man als een
eik geknakt, door een
stormwind - ik arme zwak
ke die hunne sterkte
bewijdde - na veel veel
lijden - wien opgerigt
tot meerder sterkte en
gezondheid dan ik te vo-
ren genoot. Een geschokt
en ondermijnd zenuw-
gestel was oorzaak van
mijne kiespijn - het mogt
mij gebeuren, juist een
zulke geneesheer te
vinden die dat Eerd
de - en wist hoe dit
te herstellen. Mogt mijn
innig gevoel van dank
voor heid aan God

Wien 22 December 1851

Z. datum (25

Hoog Geachte Vriend!

Gij zult mij wel wat druk
met correspondentie vinden
als Gij op nieuw een brief
van mij ontvangt — doch
ik geloof dat het goed is
dat Gij weet — hetgeen ik
u zeggen wil Gij kunt
dan daarmee doen wat
Gij wilt.

Gister avond was ik
op uitnoodiging der koningin
een uurtje bij Haar —
om — een simpel praatje
mag ik het noemen,
maar toch niet zoo sim
pel of het liep overgoe
de en interessante zaken
en personen — daar er

gebre hofdame bij was,
en ik dus zoo vrij mogelijk
met haar spreken beson-
bragt ik het discours ook
op U: Kent U de Hoch-
telijke heer, vroeg ik, zeko-
men wel hier maar...
— Ja ik lees ze somwijlen,
't is uitnemend —
— Kent U Beets?
— Neen maar ik wenschte
zeer hem te kennen, en
ze sprak het met eene
uitdrukking — die mijdend
geloopen dat zij er meer
bij voelde dan ze zei.
Ik sprak er op door —
en het kwam tot de
afspraak dat ik haar
zou waarschuwen als Gij
eens in den Haag kwaamt.
Zij voelt te fijn om niet
te begrijpen dat zij te niet
zoo maar kan laten ko-
men om ~~[illegible]~~ te

maken, en daarvoor een op-
zettelijke reis te doen,
maar daar zij toch somwijlen
en wel eens een uitstapje
je maakt naar hier
zou ik te durven raden
de Reine die voldoening
te schenken — 't is eene
belangwekkende vrouw
die veel weet — diep voelt
en veel lijdt zonder
dat zij het aan de wereld
wil laten blijken. Mis-
schien dat zij voor te het
hoofd ontsluit — mis-
schien, dat zij iets voor
haar kunt zijn — en
dat iets (al was het niet alles wat zij wilt) zou toch altijd wen-
schelijk wezen; dan
dat anderen, van gansch
andere gehalte, zich
geheel en ontvreemd van
eene vrouw bemagtigden
die zoo veel kan zijn
voor de Italie —

en die door frivoliteiten
omringd is. Doch over-
halen wil ik u niet, door
vleijende voorstellingen
oordeel zelf wat Gij
doen wilt en moet en
acht Gij het der moeite
waard eens een uitstapje
herwaarts te doen, wees
dan zoo goed mij iets
~~voorheen~~ ~~[illegible]~~ een dag te
bepalen, het overige vindt
zich dan van zelve.
Het spreekt van zelve, dat
schrijven tusschen ons blijft
"is officieus, maar toch kunt
er even veilig op af gaan Gij
dan op een steil"
Ingevolge de
Bevelen van Hare Majesteit
Met Hartelijke Jonge
Hoogachtende Groeten
ook van B, en van mij aan Mevr.
noeme ik mij
Uwe Zeer Hoogachtende
Vriendin t. 25/3

7 februari ~~31 Jan.~~ 1852
?
(26
Z. datum

26a

Hoog geachte Vriend!

Op het oogenblik waarin ik
dezen aanvang is het juist
naar dagen en uur een Week
geleden, dat ik zoo vrolijk
verrast werd door de ontvangst
van het Portret; en het
moge U geene ondankbaar-
heid schijnen dat ik er niet
eerder voor dankte. Bosboom
oordeelde het meest ten
spoedigste geschieden, ook
om U gerust te stellen
over de goede en veilige
bezorging der plaat als plaat,
en wilde met zijne ge-
wone goedheid voor mij
die taak op zich nemen

daar ik nog altijd zal te
zuchten onder het eind der
Media, hoche, en maar niet
besluiten kan die ter zijde te
schuiven voor iets anders
dat mij toch tegen en
aangenamer zou geweest zijn;
maar ik sloeg dit maal
de dienstaanbieding
af; ik vond dat ik den
indruk en de blijdschap
die hun geschenk mij gaf
zelve het eerst moest
terug geven — en zoo
de ik uit tot heden,
daar ik nu sinds een
paar dagen mijn werk
verzonden heb — mijn
kamer opgeruimd, en van
de overtollige boeken
en papieren ontdaan, in
zekere welbehagelijke ruste
mij aan mijne

gewenschte correspondentie
kan wijden.
De lijst waarin het beloofde
portret zou besloten
worden was gereed, aanvan-
dig en stil als die waarin
[illegible] geïnsadreerd, maar
mij om vele redenen
liever dan iets opgeschikt
zoodat toen ik zondags
morgen's beneden kwam,
zoo reeds met
een en ander had bezig
gehouden, en ik het ge-
hoeg en had te we beide
mis reeds een vrolijk
welkom te kunnen toe-
roepen in mijne kamer.
Het hangt boven de schrijf-
tafel, waar de bijbelver-
taling van Mevr. F. gehan-
gen hebben, die nu ver-
plaatst zijn; maar

tot hem voordeel boven hunne
boekenkastje. Het is mij zoo
regt goed en ik zou haast
zeggen zoo troostrijk, om
-wij, open, ferm gelaat voor mij
te zien, dat ik mijn
kabinetje binnentreedt
of zoo ik daar eene
poos verwijlde, zonder
er op te denken, plotse
lang, er als op nieuw
door verrast te worden,
Zij ontvangt dan menig
maal een hartelijke
groete die opregten
dank aan den gever in
sluit. En het gaat hij
als mij, hij is er zoo regt
mee in zijn schik, en
vindt met mij dat al
kon nooit een portret
te mensch geheel terug

geven, dat het leven dat
uit de oogen zinkt of van
de lippen spreekt, door geen
bekeuren of gevernaald is
aan te brengen. Toch dit
hoeft, er een is waarmee
men mag te vreden zijn,
en waarvan de opvatting
niet onwaardig is aan den
persoon die er het voorstelt.
Zoodat ik geene vreezie
heb dat de lastige kritiek
der kunst mij de vreug
de over het geschenk
bederven zal. Wees er
hartelijk in mij voor ge
dankt van ons beiden.
Nog veel malen spreken wij
zamen over het genoegen
van U bij ons gehad te
hebben, aan onzen stillen
huiselijken haard, en houden
ons altijd aanbevolen als Gij

dan niet als het stuk wer-
kelijk ten tooneel zal
worden gevoerd. Het brengt
tegen aan bij 't begin eener
maand dat de Nieuwe Uren
gemist worden. doch men
kan ze meer dan eens
doorleven dat is gelukkig.
Kwam Borsholm's Willem II
u reeds ter hand? Een moeije-
lijk boek niet om te lezen want
de ~~letter~~ is prachtig maar
dan te schrijven. Van
vorsten gesproken, volgens
Wikkerlin moet hij
u van wegen de Reine
een gesoigneerde brief
hebben geschreven, als
zij er zoo mee te vreden zijt als
hij zelf dan zal het goed
zijn. alleen het van we-
gen is niet wat ik wilde.
Doch ik ben akelijk langwijlig
en roof u kostbaren tijd. Een
hartelijke groet aan Aude en
Mevrouw, en geen minder vriend
en hartelijke van Zorbon aan 't Hooge Huis
verschoonings strekken

Wikkerlin voordeel al legchaart Aude. Schoon mijn koorhoofd [illegible] Vrienden
[illegible]

(Ex?) vóór 8 October 1852
Z. datum
(27

Hooggeachte Vriend!

Gij hebt mij verrast en verblijd met vriendelijke bijdrage, waarop ik niet meer aan de rekenen. Ik kan U tot mijne satisfactie als redactrice mede deelen dat ge in niet al te onwaardig gezelschap zult zijn. Ik heb goede bijdragen van onze bekende auteurs, en hoewel de Ze zo niet gewoon is hun goud, maar verblijd hun koper te ontvangen.

(wie geeft dan ook het beste
van die lastige paarlijk ohe
bedelaars) heeft men mij
dit maal allervriende
lijkst bedacht, mijn eigen
stuk is daarbij dus uitvoe
rig geworden dat ik de
halve Almanak in=
nemen het geen het werk
der redactie zeer faciliteerd
daar men nu gemist de
zoogenaamde Stoplappen
kan afwijzen. Welhaast
hoop ik U copij te dan
toekomen. Ik beken
U dat ik naamelijk aan
woord wachtte op de toe
zending der Medianoche
welke hoe lang het duren
zou er bij U tot lezen
van zulken roman zoude
zetten, (indien ooit?) en dan
nog

overtuigd, dat die niet
van gehalte was aan uwe
sympathie weg te dragen
maakt daarover dus geene
verontschuldiging. Gij
hebt hoop ik de mijnen
ontvangen en aangenomen
die ik ~~[illegible]~~ thans aan
Forest ~~[illegible]~~ zocht U voor
mij over te brengen ont=
trent mijn stil zwijgen
over uwe fantasie, hoewel
die geheel mijne in
stemming had. Het gaat
hoop ik zoo goed en thans
weinige als een onze Bos=
boom helft in de afgeloopen
maand de groote schilderij
afgewerkt die Gijsphet
atelier hebt gezien. Zij
is naar zijne intentie
geslaagd — en velen

hebben ik nog meer mede
op dan met Beverwijk.
Zij is geheel naar B. C. O.
wenschen en voornaamen
verkocht en nu op
de bestaanstelling; ik
bid U ga die eens
zien als uw weg naar
Amsterdam leidt —
ik twijfel niet of Zij zult de
goede beloften van de dood
verw die Zij preekt, gehouden
zien. — De jonge Mevrouw
Banjeon — was gister bij
onze Maart de kerk die hier
preekte en ons bezocht.
Ik geloof nog niet dat
het tijdperk daar is waar
op Zij ontvangt — maar
I berigt van haar zyn in de
kerk bewijst voor Aleide
haar welzyn — daarom
is het mede. Aan deze
mijne liefde volle groete
gelyk B. — Ik zyn en Hoogst

28a

23 Maart

20 Maart 1853

Hoog Geachte Vriend!

Het was mijn voornemen
U in de Parochie te schry-
ven omdat ik begreep, dat
Zij in en voor die dagen
geen lust noch tijd zoudt
vinden mijn schrift te
ontcyferen. Nu gisteren
ontving ik de laatste af-
leveering van den Paulus,
en dat geeft mij aanleiding
om althans met schryven
niet langer te wachten,
het verzenden kan dan
later volgen. Ik heb
U te danken voor de
toezending van dit belang-
rijk werk, ik kan het
nog niet doen voor den

-hand — want — met schaamte
moet ik het bekennen
ik heb dien nog niet gele-
-zen — ~~Ensdat~~ wachtte
ik daarmee tot ik het geheel
voor mij zou zijn, onder-
dat — wat men in de
gelegenheid is — om morgen
te lezen stelt men uit tot
overmorgen — en zoo blijft het.
Voorrede, opdragt en 't geheele
laatste nommer — viel
echter in mijne handen
~~[illegible]~~ ik even werke
loos nederzat — en dat
maakte dat ik alles
doorlas — Ik zei tegen Z=
de opdragt is geheel Zeeuws.
zoo als hij en ik, te ons
voorstellen — ik zou er
naast durven bijvoegen zoo
als Gij zegt. Gij hebt dat
willen doen en Gij doet dat
simpel maar ferm

zonder omslag — zonder ex-
plicatie voor een nieuws
gierig publiek — niet te
veel — maar genoeg. Men
laat niet gaarne vriend
dat Gij mijne deelneming
in 't geen dit jaar
te betreffende — is voor
gevallen — kunt afmelden
naar de uiterlijke bewij-
-zen — Het ernstig heeft
het mij bewogen en geënt
ietsjes — maar ik ver-
beeldde mij dat ik niet
de bevoegdheid had te
schrijven. Ik onderstelde
te schrikkelijk lastig
gevallen — met allerlei
soort van opgedrongen
raad — En ik begreep dat
hier geen menschen aan
raad te geven hadden. Dat
Gij kort uitmaakt maar
met te zelve — met twee
conscientie.

Zeker had ik het geld der ver-
zoekende kunnen vermeer-
deren dat Gij blijven zoudt.
maar dat kon ik niet.
De laak wenschte mij zoo groot
zoo heerlijk dat ik er een
gewenscht zou hebben,
waar het niet — dat
ik niet al te diep had
gevoeld voor die allen
die U hier hadden vaa-
ren missen — voor uw
Altijd — die al te veel zou
geleden hebben — en
voor onze vaderland
wel kerk — die U niet
te missen heeft. En als
ik in de arme Meeninga zie
(wij ontvangen pas een uitvoerige
brief) hoe diep de smart
over 't verloren vader-
land kan ingrijpen in de
ziel dan — al waart
Gij op gansch andere wijze

gegaan) dan wensch ik te zeer
van harten geluk ook voor
hetzelve — dat Gij nog hier
zijt — het zijn er wel tijden
voor dat Gij hier nog eens
zeer te pas zult komen —
dwaze — die ik bid of Gij het
niet alreeds waart.

Smart schreef ons dat Gij
een paar weken geleden ter
Kopeschen bundloft hebt gevierd.
Het speet mij dat hij niet
vooraf heeft gewaarschuwd.
Op die verdeeling van
dat halve jaar had ik
niet gedacht — maar het
13 der dezer dage over
u sprekende (als mijn zel-
den gebeurt) zei ik het
meest naar mijne gissing
wel tien of twaalf jaar
zijn in September dat Beets getrouwd is. Wat
die tijd omgaat. En wat die
twaalf jaren vervuld zijn
geweest voor U — en ook

mij — Gods zegen heeft u niet
ontbroken, en Gij hebt veel
gedaan voor velen in die
zaken — Moge geen der
volgende tientallen on-
wrachtbaarder zijn voor
in dubbelen zijn — van
zegen — werk en levens
geluk met hare tijd
dan de verloopene.
Ik voor mij heb ook niet
dan te danken, zoowel voor
de zware proeftijd van die
jaren als voor de tegen-
woordige uitkomst —
Vergeef mij dat ik van
mij zelve spreek — maar
ten eersten Vrijdag
staat mij nu zoo klaar
voor de oogen als of het
gisteren was — en ik kan
mij niet onttrekken aan
de herinnering van
die doorgeleefde tijd. —

Ik heb dezen winter veel
gewerkt — geheel alleen
aan mijn Eigenaar
dat meer en meer mijn tijd
eischt wordt — ik leef er
nu maar mee als Ingres
nest zijne portretten —
"Madame je peins pour moi et
non pour vous" het publiek
moet dan maar nemen of
er al of niet plezier
in heeft. — Door Stuart
die zeer veel heeft gewon-
nen met de meerdere na-
bijheid van Mevrouw Forest,
hoor ik van tijd tot tijd
van U. Zoo ook Gijden
kelijk wel eens van ons.
Goede Stuart — hij blijft
Z'oon trouwe vriend voor
al de mijnen. Ik begin
hoe langer hoe meer te
twijfelen of men hem
hier zal beroepen — Van
mijnen hebben tegen zijne
stem (daar ik waars in is)

Kon schrijven, dan zou ik moeten zeggen dat ik hier
niemand, in alle omgeven een vaar kan, met
wie ik zoo spreken kan over alles; zonder
vrees van misverstaan te worden. Ik weet dat
het is niet veel zal kunnen duren, maar ik moet
het te toch zeggen, zij vraagt mij altijd naar
te altijd meer belangstelling, en vooral hoe
zij toch met van te afgaan dat zij mij zoo ver
te terug naar Zuid Afrika spreekende. Ik een Beet
moest niet van hier gaan dat voelde ik wel bij
zwelt hier blijven. Zij vraagt mij altijd of zij wel in
Hoog kunst dat ik haar liefde beste weten te stemmen
goed kan vinden. Maar toch zij ze mij zeer bepaald
de wenen niet durven te te zeid, dus ik te in ons
leven in nutzijn werk zoomeden niet opstaan
kan dus zij een waarachtige godsdienstige
uit dan van ik niet aangeven. Te gelooft zij
in zelf opzichten anders handelen zoo zij niet door
veleden gedwaald en bekommerd waar. En ons ga
ik eindrijven zonder zij gloven dat ik ouzel doen
als zenden, wat ook zij er afgemaakt aan? Toch dit zoo
ik hope, en dat ik ook overal er meer het bedoeld,
dat zij gloven zult niet vergeten te worden
in ons hart en blijft ik mij stil Uwe Hoogachting
2 maar en Vriendschap Uwe Vriendin
Lily Bosboom-Toussaint

Dommige anderen tegen
Zijne zinsling als ik vreeze
Indien dat reden van het
Minder veind — Opdat ze
ik heb niet. Zelf wenschte
ik hun van Zijnen Antwerp
Dier. In alle maar kunstig
met goed dom en wonderlijk
gepprezieerd. Wat zou
het niet Zijn?

Bosboom en ik denken dat
maar ons Zelfen voor ons
werk maar waarlijk
als wij daar [illegible]
den ons Zelfen veel
waarlijk hadden of wenschen
we zonder Zelfzucht
Veld Zijn. En ik hoop
of het hun niet ijdelheid
Zou gaan. De Reine die
ik nog wel eens eene enkele
maal vreden ze verbeeld
Zien altijd dat ik hun Zoo
veel het 6 en wil weten wie
ik Zie, en in rolle waarheid
als ik niet mij de het te
Zeggen onder hun vleiend

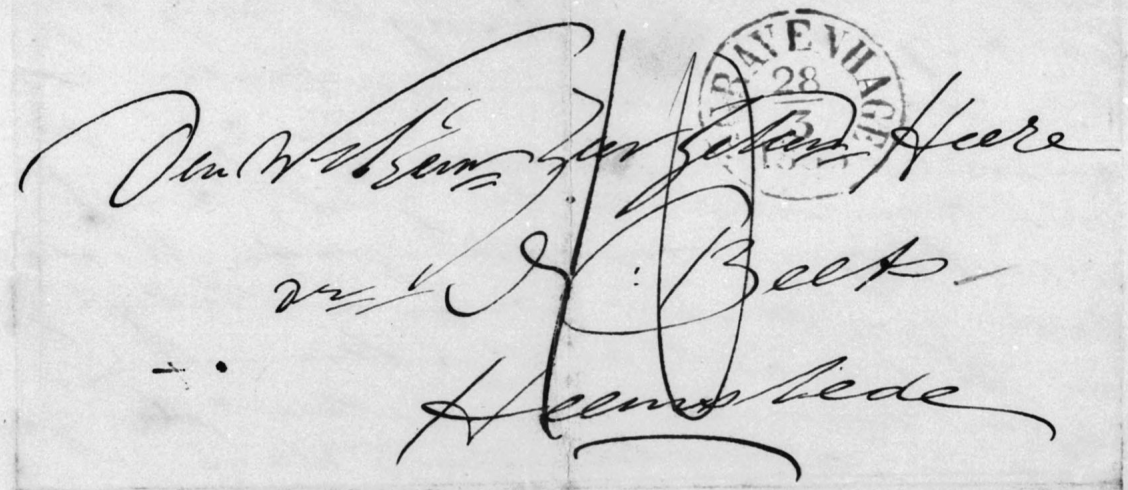

ca 21 September
1853

(?) Z datum
(eq

29

'54

Hoog geachte Vriend!

Te laat! verschrikkelijk woord
in 't leven — dan ik zal h
de aanhaling sparen waar
van Gij de waarde beter kent
dan iemand, en die de
desperatie, der arme redac-
trice in de pen legt. Gij zult
die begrijpen, als ik U ge-
zegd zal hebben dat ik een
lang vers van Wijsman ge-
plaatst heb — dat ik mijne
dames eene onverteêrbare
ijzeren Herbag, van v. Lennep
te slikken geef — en dat
ik nu de kleinigheden ruim-
te weigeren moet die boven alles
voor dergelijk klein de-
mestoekje geschikt waren!
Had ik op te durven
rekenen

wat een trouw en liefhebbend
zoon, wezen kan voor een
vader. Nu is hij kalm en
blijmoedig en schildert weer,
en is dankbaar 35 jaren lang
dien vader gehad te hebben
en hem zoo te hebben zien
sterven. Maar ik had
vreeze dat hoog de ziel zich
niet onder te leed, het lag
ongeloofd zou hebben
onder de langdurige
spanning, het wakkere
de wonk — Goddank
neen — wij hebben het on-
dervonden, daar is eene
sterkte die de Heer geeft
die (als hij ergens zegt) ~~Over~~ natuur-
lijk wordt genoemd, die ook
niet natuurlijk is, maar
die hij geeft — die de Heer
der natuur is die de Vader
der menschen wil zijn. Mijn
dierbare vriend ondervond
in dubbelen zin die sterking
vergeef mij deze uitweiding
over ons — en geloof mij met
innige Hoogachting en Vriendschap

Wat Vrienden A & G Bosboom —

30a

10 Jan. '54

Hoog Geachte Vriend!

Wij vonden uwe letteren
en die van Dr Heldring
toen wij zaterdag avond
laat thuis kwamen
na de eerste week van
't Nieuw jaar te Alkmaar ge-
passeerd te hebben. Zoo boven
oordeelde dat zij (de brieven)
geen antwoord vorderden
daar Dr H. hier kwam
en wij Z: E: wachten
om deze zaak te bespre-
ken. Doch daar ik
U toch nog bedanken
moet voor de toezen-
ding uwer schoone
Kerstbloemen (wat
vonden wij het aardig dat A.
v. Toorn het vignet had gekeken)

Ook eindig ik deze met
alle haast — ik heb dit
gansche jaar mijn werk
nog niet gezien. —
Als hij ziet verklaart de
Gids ook mij den oorlog
omdat ze mij van April be-
wijzig verdenkt. NB — ik
had immers Lauernesse
al een weinigje vroeger
gevoerd! Maar zoo als
meer gebeurt zij vergissen zich
jammerlijk — het huwelijk van
Maria van Beveren met Adam
voogd is geene loffe vinding der
Romanciers, maar Historisch
feit — en fier. Gij hebt in
den tijd wel gedaan P. ons
zijne duchtige waarheden te
zeggen. Ik zal ze voorshands
maar laten haspelen.
Ik weet niet of ik
U gelukwensch moet
met de groote veranderingen

Zoo gaat dat de
groote Wonst voor
U Tucht — geen verlies
zij voor ons — en U Tucht
sommé meer maar
Bleek minder, gaven
U slechts een kapellaan
er bij die ~~[illegible]~~ Con-
tine was kan afdoen.
maar ik begrijp
wel het maar ten
zijn of naast.
Groet zeer van harten
Mevr Aleide en
geloof mij Uwe Hoogachtende
en zeer opregt
Vriendin
en Dienaresse
A. L. G. Bosboom
T

10 Jan 1857

Vör 25 Dec. 1855
en ña 70 binnen
Z. datum
(31

31a

Na '70

Hoog Geachte Vriend!

De tijd mijner rust die ik gebruik tot het afdoen van veel oude correspondentie schuld wil ik niet laten voorbijgaan zonder ook U gedankt te hebben voor uw schrijven van 7 November. Beter laat dan nooit moge het van mij gelden als voor U van wien ik het zoo heel goed begrijpen kon dat Gij noch Uwe noch Uwe kon-det vinden om een boek in vijf deelen zoo maar te gaan zitten

lezen om er een brief over
te schrijven. Dat waarlijk
heb ik niet van te gewacht
noch gevergd, wetende hoe
ook Uw Eeuw vervuld is
en hoe men na inspanning des geestes
zoon liefst wendt tot
iets anders dan boeken
om zich te verfrisschen
en te herstellen. Almans
zoo gaat het mij, en
kon ik nagekomen dat
het anderen ook moet
zijn. Maar geweerscht
had ik zeer in het
vorige jaar toen ik
nog in of niedden mijner
afmaffende bezigheden
was — en woordje van
enkele mijner hangge-
schaffe vrienden tot
bemoediging en versterking
en vooral ook van
u

van wien ik eerder op zoo
iets hoopte omdat Gij wist
wat werken was, en hoe
ik werkte — en hoe arm
ik kond het hier is in
het rijke vorstelijke Gra-
venhage aan alles waaraan
mijn geest en gemoed behoeft
had. Zie! dat bedroefde mij
ter dier tijde en mijn
goede Barboom ook, die
alles met mij leed en voor
mij wegnam wat hij
kon — maar dit alleen
niet vermogt: maken
dat mijne vrienden mij
eenige bewijzen van belang-
stelling gaven. Later
toen het boek af was, was
het voorbij — en ik herstelde
van mijne zwakheid ook
op dat punt, zoodat
toen uw brief kwam
deze mij alleen welkom
was, als

aangename verrassing. Vergeef
mij dat ik U dit alles nu nog
mededeel, de opregtheid
eischte het dacht mij, dat ik
ook aan U klaagde, waar
ik vroeger meer dan eens
mijne grieve tegen ande-
ren had uitgesproken.

Nu van het brief, waarvoor
zeer hartelijk dank, Gij
weet hoe veel ik aan Uw
oordeel hecht, en hoe het
mij dus verblijdt dat Gij
appreciëert in mijn Gideon
wat ook het meest schat-
baar is, het Christelijk e-
lement, zonder daarom
het andere te verwerpen;
Gij hebt gelijk dat de beau-
té d'ensemble hier niet
gevonden wordt en ik
beken zelfs, dat ik er
niet naar heb kunnen
streven omdat ik te veel
er te veel dens verschei-

-dens te gelijk had te omvat-
ten. Klassieke eenvoud van
conceptie, voel ik wel dat
niet tot mijne eigendom-
melijkheid behoort. Maar ik
heeft mij verwonderd, dat Gij
eerder U niet kon intéres-
seren. Misschien is het omdat ik zoo
veel in en met hem geleefd
heb, en zoo langdurige
worsteling heb gehad om
van deze Mysteriën, eigenlijk
ongekende, en toch tolerabel
zoo algemeen gekende
personaadje de historische
en menschelijke waarheid
uit te vinden. Maar voor
mij is hij ondanks alles
de interessantste persoon,
en ik heb niet noodig
gehad mij zelve op te vin-
den om hem zoo te vinden.
Hij was het mij, juist
omdat hij niet uit een
stuk was, en zoo wel mijne
nieuwsgierigheid als

mijne compassie gaande
maakte, zoo dikwijls ik na-
der bezag dan de outside die
de Historie geeft, maar ondanks
dat alles ik heb ongelijk
ingenomen mijne lezers als
ik het geheim niet heb
gevonden mijne eigene
voorliefde en belangstel-
ling voor eene figuur, ge-
hen over te brengen. Doch
verschoon mij dat ik te
op nieuw zoo lang over een
boek bezig houde. Gij die
in deze dagen zoo veel
te doen en te denken zult
hebben. Lus dien ook maar
in 't volgende jaar ik
had behoeft dien nog voor
Jeugdstijd te schrijven.
Gij herinnert mij met
de onderstelling dat ik
reeds weder nieuwe
werkzaamheid zou heb-

ben gezocht. Het tegendeel is
waar. Ik was al te moede en
uit geput. Ik heb dezen zomer
gefloneerd en een weinig gereisd
in Belgie. Mijne gezondheid
is verbeterd — maar hervatting
van inspanning nog niet
raadzaam — en gaarne
geene behoefte. Zoodat
Bosboom liever heeft dat
ik wachte met iets te
ondernemen tot de groote
belgeerte daartoe zich voor
doet. En ik lees nu liever iets
van anderen, of wel ik lees
niet — en hoe schuldig het
u ook zal voorkomen,
speel zoo wat met mijn
tijd als andere vrouwen doen.
Gij ziet dus dat uw vrien-
delijke bezorgdheid overbodig
was — door overspanning
zal ik geen Nobele Forestus
noodig hebben; hoewel mijn

La ~~18 mei~~ 1856
25 juni
L. datum
(32

trouwe dokter daarvan voor
mij wel de pepperwoonlijking is.
Onze voorgenomen kerstreize
naar Allemaar wordt door
de overspringe konde belet.
Het goede van Uwe Heid
en hare lieve kinderen te ver
nemen was mij hoogst welk
kom. Ik wist door verschillende
mededeelingen dat
uit U te Utrecht goed
gingt. Dat Gij er voor an
deren veel zoudt zijn, wist
ik voormit. Of Gij er veel
in anderen zoudt vinden
was minder zeker.
Hoe dat zij — van alle
Heid en zegen over U en het
Uwe ~~wordt~~ U zeer opregt
continuatie en vermeerdering
toegewenscht door Uwe
Hoogschattende en Wel Geneeg
ene Vriendin
A. L. G. Borboom
Kanfaint.

Van twee overwinningen mag ik toe
zamen met mijn Gideon betraald, eens
dat Polgieter onder die gestalte
een dominé verdragelijke vindt

en tweedens dat mij Gloria aan Roman eene herhaalde [illegible] waard geteekend

32a

1856

Zeer Geachte Vriend!

Reeds overlang was ik U een
brief schuldig, en in mijn
hart heb ik die tell-
malen geschreven, maar
in t eerst hield bescheiden-
heid mij terug, wetende
hoezeer Gij overladen werd
met bewijzen van Vriend-
schap en deelneming en
hoe onmagtig ik was om
U iets te zeggen dat waar-
lijk eenige beteekenis voor
U had, en dat Gij U-
zelven niet veel beter en
krachtiger zoudt hebben
gezegd. Mijne eigene ervaring

in dagen van groote smart
was deze: dat men hen
slechts vermoeijen en
zwak maken, terwijl zij
meenen te troosten en te ster-
ken, en dat maar eenzeer
enkele onze wonden weet
aan te raken zonder ze
pijnlijk te drukken. Ik
vratigde mij niet aan,
een van die voor U te
zullen zijn. Ik wist dat
Gij met U had, alle
kracht en alle steun
die U noodig was. Slechts
had ik vrees over hun
ligchamelijk welbevin-
den, en den wensch dat
Gij mogt welvaren ge-
lijk ook lave ziele
welvarende was, kwam
gedurig in mij op.
Ik heb er met blijd-

schap de verzekering
van gekregen door de uit-
gave van hun Kroegpreek
dat aandoenlijk woord
dat ik mogt aannemen als
ook tot Mij gesproken,
en dat mij met weemoe-
dige dankbaarheid vervulde
maar ook opwekte
tot ernstig inkeerend bij
mij zelve. De lessen der
beproeving hoe diep ook
ingeprent slijten ongeluk
kiglijk snellen uit dan
zij moesten; wat ik niet van
U gelove die in alle deze
dingen, veel verder zijt
gevorderd en vaster staat
maar wat ik als mijne
personeele ervaring weet,
daarom was mij hun op-
wekking goed en noodig.
Ik dank er U voor,

ik dank U ook daarvoor
dat Gij niet hebt ge
twijfeld aan mijn mede
gevoel zelfs al sprak ik
het niet uit.
Mede heb ik U te danken voor
de toezending uwer Verpoo
-zingen die ook mij aller
aangenaamst verpoo
-zen zoo vaak ik ze op
-heem, en als van zelve
spreekt meer geven dan
amusement alleen. Ik
heb veel pleizier gehad
met uwe redevoering over
de popularititeit, niet alleen
omdat er zoo veel in is,
dat zoo echt waar is,
maar ook omdat Gij het
zegt die het zegt. Ik ben
altijd zoo boos als men mij

voor den Almanak, expresse
lijk voor dames vervaar
digde Stukjes zendt dat wil
zeggen extra flaauw zoet op
pig en waterig, alsof deze
niet juist behoefte hadden
over die stemming (gesteld
zij verkeeren daarin, te wor
den heen gezet). En vooral ver
hengt het mij dat Gij juist
zoo iets eens hebt uitgegeven,
ik heb nu een antwoord
voor hen, die mij voorwier
-pen dat in Dominé-
Beets den Litterator
was verloren gegaan.
Ik voor mij had zulk
een bewijs niet noodig
om het tegendeel te
beweren, maar er zijn
die niet willen gelooven
voor dat men hen een
zigtbaar en tastbaar
bewijs aanbiedt.

de overwinning is nog lang niet verzekerd, en zoo zij
in eene nederlaag verkeerde, gaan wij duistere tijden tegemoet
Doch ook in donkerheid en Wolken is de Heer niet waar en
t is dwaas ook in die dingen bezorgd te zijn. Het kort

mij in deze dagen moeite de pen van het papier af te hou-
den en te zwijgen waar er zoo veel te zeggen valt. Wat een
goed en vriendelijk woord heeft Dr. Gunning gezegd over mijn
Gideon — ik ben er hem zeer dankbaar voor.
Bosboom vergt hier nevens zijne Hoogachtende Groeten
en ik mijne beste hartelijkste wenschen nevens de
Betuiging der Opregtste Hoogachting en Vriendschap
Uwe Dienaar Dienaars en Vriendin
A. L. G. B. — Toussaint

En ook verhuurt het mij voor eene ande
re soort menschen die wel wat al te
gereed zijn om te gelooven, dat geene
litteratuur schrijf- of lezenswaard is, dan
dit welke en bepaald, duidelijk aangewezen
stichtelijk doel heeft, en die het woord
van Jezus dat een dichter niet verpligt is naar
een text te werken - eerder op eene autori
teit zullen aannemen dan op de zijne ... Maar
ik wilde U niet met een langen brief ver
moeijen - daarom ga ik eindigen, anders
gaat er tegenswoordig genoeg om, dat ik
met U zou willen bespreken of beschrijven.
Welk een ongedachte keer in den stand van onze
Hollandsche publieke zaken niet waar? En hoe
mer groen gelijk had toen hij zeide de overwinning
behaald te hebben, zelfs al stoot politieke
haat hem uit van de kamer! Maar

33

Wel Eerw. Zeer Geleerde Heer
Dr. N. Beets

Wel-Edele Heer!

Mevrouw BOSBOOM TOUSSAINT, neemt de vrijheid UEd. kennis te geven, dat zij ook dit jaar weder de Redactie van den **Almanak voor het Schoone en Goede** op zich neemt.

Zij gelooft niet noodig te hebben voor het Jaarboekje met dringende bewoordingen uwe medewerking in te roepen, overtuigd, dat wie werkelijk belang stelt in het lieve boekske en er prijs op stelt de Redactie te verpligten ook zonder lastigen aandrang zich bereid zullen toonen met hunne vriendelijke hulp, ter zamenstelling van dezen Jaargang.

Met een beleefd verzoek om de inzending der bijdragen niet al te zeer te vertragen, heeft zij de eer zich te noemen.

UWEd. Dienstwillige Dienares,
De Redactrice.

'S GRAVENHAGE, 1 Mei 1857.

Hoog Geachte Vriend!
Ik verzoek U dringend mij dit jaar
met eene kleinigheid te helpen.
Het zal het laatste verzoek van dien
aard zijn, waarmee ik U lastig
zal vallen — Mijn uitgever
klaagt dat ik het talent
niet heb mijne Inhoudslijst

Ltk Beets

met belangrijke namen te doen
schitteren — waarheid is dat juist de dra-
gers van de meest geliefde in onze litte-
ratuur en poësie tot mijne
vrienden of zeer naauwe be-
kenden behooren — en dat ik
het in den regel eene onbeschei-
denheid acht op mijne vrienden
te speculeren — ook wil
ik — maar dat moet nog
dit jaar geheim blijven niet langer
redactrice zijn — alleen zou
ik er nu aan hechten dat de
Almanak onder mijne redactie
niet uitging als eene nacht-
kaart — maar als een goed
vuurwerk met een knal effect.
Daarom vraag ik het, er dit
maal nog eens te plagen.
Ik zou er bij voegen tot wederdienst
bereid — maar gelukkig is het van
de diensten die hij niet meer
noodig hebt. — Rotterdam

is niet gelukkig een genootschap te
bezitten dat U tot eene voorlezing uitlokt.
Wij leiden te 's Hage zijn evenwel
niet misdeeld van genootschap-
pen — noch van gehoorzalen
noch van hoorders — vraag
het aan de Costa — wiens
lezingen ik in de mogelijkheid ben
geweest alle te volgen, ik ben dus
bijna zeker dat ik ook U had
kunnen hooren — als hij te hooren
waart geweest — maar helaas!
de residentie schijnt uwe preferentie
niet! Ik heb weer gelanteerd
dan gewerkt — sinds de Sylvester
arbeid was afgedaan. Was er een
maar geen almanak — ik zou mij
op nieuw tot eenige goede
studie begeven — maar dit jaar
mogt ik hier niet opgeven —
Vergeef mij dat eene circulaire
die hij met een blik had kunnen over-
zien — of ook niet zien — tot
een lange brief is geworden
die welligt ontzijfering noodig
heeft, maar sta mij toch toe

24 September [1857]

(34

34a

Hoog geachte Vriend!

De Nieuwe Koren bloemen,
mij door U toegezegd heb
ik willen afwachten er
ik U schreef. Ik heb ze
nu ontvangen met dank-
baarheid aan den Geser
en aanvankelijk genoten
niet zonder weemoed, niet
zonder diep en innig mee
gevoel, met zoo veel
als er van U zelve in
prestt en van Haar
die Gij lief hadt die
wij ook liefhebben, wij
allen die haar gekend
hebben en ik konden
gissen van 't geen Gij
u zijn moest

En nu uw Vers! Allereerst
dank voor het welwillend
afstaan. Ik begrijp zoo goed
dat gij nu niets anders te
geven hadt en geene stemming
hebt tot dichten voor zulk
doel. Maar het is zeer
du tems jadis — mag ik er
wel ter voldoening van
mijn wensch en des uitge-
vers belang uw naam on-
der plaatsen? Zoo ja, dan
behoef ik geen antwoord op dit
punt — en ik zal trachten
u nog minute voor te maken
want het is wonderlijk hoe
de zylyte [illegible] binnenkomt
als de schuren vol zijn —
men moet eigenlijk na
September eerst arren
geven gaan — en vóór dien
tijd is het meeste reeds
gedrukt. Het onge-
wachte

gebeurt soms. Van Jennep
die ik al doorgeschreven
had komt uit Wright te
mij — en zendt me tot welkom
thuis een lang vers — Pot-
gieter (ik meende dat ik niets
meer van hem had te vragen
noch te hopen) verraste
mij met een gemoed gedicht.
Betrij wil ik vier regels
van haar Broeder had ge-
vraagd. Zendt mij op mijn
verjaardag een vers dat
mij ~~[illegible]~~ en anderen te veel
waard is om het met een
enkele syllabe te bekorten
en ~~[illegible]~~ niet zeggen
welk een monsterdruk
er al gedrukt is! Jour-
ma — hold ik zes regels
van u — ik was zeker
dat ik uw naam niet
zou behoeven te missen,

'57 2-

Hoog Geachte Vriend!

Zeer heb Gij mij verblijd met Uwe hieuwe bijdrage en de spoedige toezending ervan. Dit allerliefste versje — zoo schilderachtig als het de kleine is — is nu het recent meuzieke den dichter van de Kroon der bloemen in — die de keuze uit het heft — en welke en hoeveel? mag zijn, ons zeggen. Ik dank U voor de goede woorden over mijn Gedichten.

Uitgave Brepols Turnhout

is het zoo zeer niet.

Heeft dan dank toonder zult Gij zeggen! Mijn uitgever zou zulk een zijne willen wonen door de propositie om iets van hem (met weg!) te kunnen maar de vraag is of men zich hespelus mus der vogels zijner lijst te spellen. Doch het zij zo, twistig de Gij te [illegible] in [illegible] met [illegible] in alle gral de Zorge dat [illegible] (de beyge en dat die voorliefde voor de oude letters) uw zaak [illegible] et sauf tenuy gerode Liere Tijd! wat dan ik van Hoog [illegible] gerucht Hebroyn der heft de lest [illegible] zal worden Boshoom is afwezig, waar de route der ik zijne verlangen volbre als ik de zijne nevens mijne [illegible] [illegible] [illegible]

zijn voor 't geen de natuur
te genieten geeft - dan zijn
ze steenen en ysklompen.
Maar ik zou het zijn, zoo
ik u niet heel harte-
lijk dankte - voor de
welwillendheid waarmee
Gij mij deze dichtre
geleurt afstond. Het
manuscript des tems jadis
gaat niemevens. Voor den
Almanak was het goed
genoeg - maar.....
Uw vers in de Diligence
had ik laatst nog niet
gelezen. Maar ik moet
er u toch eens voor
danken. Gij hebt zoo
weêrgegeven wat ik zelve
gevoelde als ik in die

schommelende wagen zat.
en hoe 't harte klopte
bij 't naderen van Alk-
maar en de jaren veran-
deren daarin niets, integen
deel. Die reis hoe schijn-
baar vervelend voor anderen
heeft ik eigens en eenig
dat niet om te zeggen is,
en dat Gij hebt uitge-
sproken. Bosboom had
ook zulk een pleizier er in
toen ik het hem voorlas,
want bij deel Halles met
mij, en zijn hart kan soms
sterker naar Alkmaar
rukken nog, dan het
mijne. Doch vergeet
mij ik houde u op
en Gij ontvangt dezen
vermoedelijk nog op
Zaterdag.

Nog iets over onze Straat,
men had hem zoo gerust
dat hij hun Collega zou
kunnen worden — nu is de
teleurstelling te pijnlijker.
Ik weet niet wat ik hem voor
zou gekozen hebben, maar
toch — altijd zoo kennelijk
uitgesloten te worden is maar
telijk — Ik heb hem geschreven
zoo goed ik kon — en hij heeft
geantwoord als een die er
vrede mee heeft — en 't hoofd
niet neerslagtig zal buigen
onder miskenning —
Nogmaals vergeving voor
mijn gekrabbel en ge-
praat — Mijn hartelijke
dank en die van Bosboom,
en de beste opregte
wenschen voor U en de
Uwen van Uwe Zeer Verpligte
en Zeer Hoogachtende Vriendin en Dienaar
A. G. Bosboom

36

14 Dec 57

Hoog Geachte en Zeer Waarde Vriend!

Zoo gaarne bragt ik U
een bezoek, om U geluk
te wenschen met Uwe
herstelling die ons en
zoo velen verblijdt.
Gij gelooft van mij dat
ik niet zonder innige
deelneming alles U
aangaande heb ver-
nomen, al zwaag ik
uit discretie — wetende
dat ook de overmaat

18 Jan. '58 37a

Hoog Geachte Vriend!

Vergun mij nog eens met
een briefje tot U te komen.
Het is om U te danken
voor het goede Nieuw-
jaarsgeschenk dat Gij
mij hebt doen toekomen.
Het verraste en verblydde
mij te zien dat Gij Uwe
Lichtelyke Uren weer had
opgevat — en niet minder
dat Gij mij op nieuw
onder hen had geteld
die ze van U zelven mog-
ten ontvangen. Het is
een ware weldaad die

Gij aan velen bewijst
met die hervatting en
niet het minst onder de
zen ook aan mij, die
hier in dit Haag door alle
lei omstandigheden niet
het minst door zwakke
gezondheid van geregeld-
kerkgaan wordt terug
gehouden - en die hier
zoo heel heel weinig
heb wat mij van buiten
iets komt aanbrengen
tot opwekking of verster-
king. Gij hebt mij des zoo
verheugt met dat voor
uitzigt van die maande
lijksche toezendingen,
die zoo God wil ook
in mijn huis niet ongeze
gend zullen blijven.

Mijn beste Borboom is er
ook zoo mee ingenomen
en leest ze ook met zoo
veel belangstelling.
Waarlijk indien het droe-
vig gemiddeld zich moest
bevestigen, dat Gij voor
een gansch seizoen van
Uw openlijk predikwerk
zoudt verstoken blijven
dan is deze wijze van
voor uwe gemeente, en
voor alle uwe heilbe-
gerige landgenooten
te werken, toch eene
groote vergoeding,
en zal door te zeker zeer
ook daarvoor gehouden
worden. Al moet het
U smarten niet alles
te kunnen zijn wat
Gij zeker zoudt wenschen.
Door Wr. Groen vernam
ik mijn der goede tij

ding van hun herstelling
dan ik gewenscht had.
Ik weet bij ervaring dat het
zwaar is door t ligchaam
gehinderd te worden in
de dingen die men zou
willen en moeten doen. Maar
ook wie t opligt weten
wij en dat helpt tot
berusten en hopend wach-
ten. Toch Hoogker-
-eerde Vriend mogen
wie u liefhebbende
bidden wenschen uiten
voor hun genezing en
volkomen oprigting.
Toch mogen zij wen-
schen dat de zegen die
zij over anderen wenschen
aan te brengen door hun
werk allereerst tot u
zelven moge terugkeeren, en dat hun

en goed moge gaan, ze
is mijne nest veler innige
onder alles. Kan ik u echter
vermijden te spreken
dige Vrouwe die ingegaan
eligheid haars keeren?
u was te Alkmaar zij
niet tot hare naaste ou-
diepen weemoed met hooge
eed. In dat Stadje laat zij
onvervuld zal blijven.
den haar te kunnen vervulde
en moest haar liefhebben.
s de Waarheid het niet ver-
ld openlijk willen wedergeven.
r gezegt zijn.
rouwen niet.
dus iest zij niet
af allen — Ook wat beter
drie kransook — wat is ze waard?
k? Gelukkig te weten
d missen — Ook Rachel

hoe schrikkelijk ledig is dat alles als men denkt
aan die ziel die daar is weggegaan!
Zalig! zalig! de dooden die in den Heere rusten,
Ik werd gisteren van dezen afgeroepen — en ik moest
toch eindigen. Ik hoop niet te veel vermoeid te hebben
Gun mij nog alleen mij te noemen in alle Opregtheid Uwe
's Hage 18 Jan 1858 U Zeer Hoogschattende Vriendin
M: L: G: B Verbroom-Fonfaint

Aan Wel Eerw Zeer Geb Heere
Dr. N: Beets
Utrecht

heb ik nu een de meeste afgedaan; zoo snel en
nog zoo weinig gezien. Ook zij ik dan ter wore
doet als eenvoudig geen geest — Bij hoeven bijstand
Gronden en Troonen! Gronden Attesten op het Wilde
bijkleden en al de vergoeding des zaide ook
bij het gros — hoe d er formelijk hoe

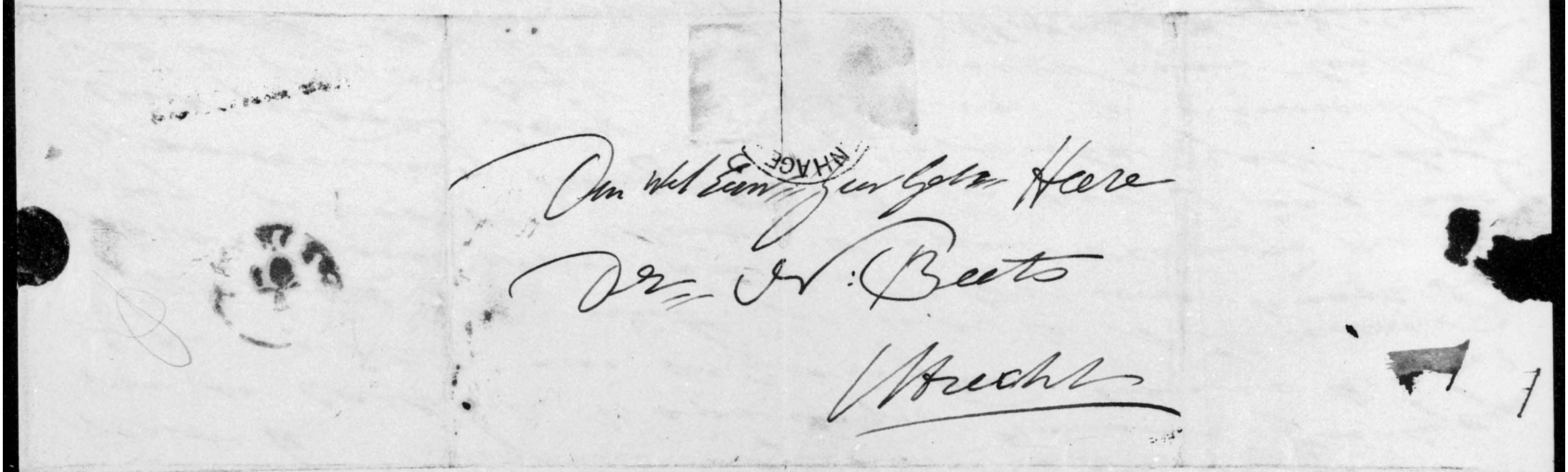

na 28 Aug. 1859
2. datum

(38

38

1859.

Hoog geachte Vriend!

Dankbaar voor Uwe deel-
neming in het leed dat
ons getroffen heeft, ben ik
toch niet dus verdiept
in mijne droefheid, om
mij niet te kunnen ver-
blijden met Uwe blijd-
schap en om mij niet van
gantscher harte te ver-
heugen in de uitzigten
van Uw hersteld huisgelijk
geluk. Mij verlangt ten
mij ook om Uwe kinderen

voor wie het niet zijn
zal als in Schillers klok-
kenlied

Au verwaiste Stätte schatten
Wird die Freunde liebeleer.

Eene echte moeder wacht
hen in hare beminnelijke
Verloofde aan wie mijne
hartelijke gelukwen-
schen en hoogachtende
groeten — wilt gij ze
haar overbrengen ook
uit naam van mijnen
Barbaar. Ik neem de
ze gelegenheid waar om u
nog eens op hiervan te
danken voor het aan-
wenden en ons toezenden
der Stichtelijke lezen.
Veel reel vindt ik er
in ook in dagen van droef-
heid die ons — zoo als gij
wèl zegt allerhande dien-
gen moet leeren — die wij
slechts uit ervaring te
ten kunnen. Mijn goede
vader bij zijn jongst
verblijf te 's Hage, vond
ik er meer dan eens
in verdiept, en daar was
bij hem plaatse voor een
goed woord. Ik dank u
ook voor 't geen gij hem
maagt hebben toegebragt.

Worde u nog lange
de Snijdende smart ge-
spoord die men voelt bij
het breken van den tieren
band die kinderen aan Ouders
verbindt. Maar de smarte

die van den Heere komt
is nooit zonder zijne
vertroostingen dit mag
ik met dankbaarheid
zeggen —

Ons beiden aanbevelende
in uw gedenken en
vriendschappelijke noeme
ik mij Hoogachtend

Uwe liefhebbende en Hoogschatbende
Vriendin A. L. G. Bijerboom
Toussaint.

Wat gaat het mij een vreemd
en soms bit worden in Alle
maar!

(April 1860.) 39a

Hoog geachte Vriend!

Gisteren middag terstond
na de ontvangst van
Uwe mij aangenaam ver-
-rassende letteren, heb
ik mij aan 't zoeken
gezet en ben daar van
achtend niet voortge-
-gaan — maar — wat
is ook snuffel — ik kan
die ongelukkige amen
zen niet wedervinden. Ik
weet dat het zijn eene
soort van peer of aker
-vormige knoopjes

van goud paarlen of zilver
die aan de kleederen ge
hecht werden in den grof
-lyken tyd toen de lange thi-
-tende tabbaarden nog in
gebruik waren. Maar
hoe ik aan die weten-
-schap kom, is mij
~~[illegible]~~ geheel vergeten. Het
woord heb ik niet uitge
vonden dat durf ik
U verzekeren. Een pauzen
woord is het niet, in eene
goede dictionaire van de
Academie, komt het
niet voor — kan het ook
uit Italie of Spanje tot
ons zijn gekomen, en
dat men van dezen de
Amanzen kreeg, zoo als

wy nu de Macarons en de
Soikeys op onze kleederen
hechten? Ik zou U zoo graag
in dezen van dienst zijn
mais j'y perds la tête
Ik weet zeker dat
ik het door Schotel
ook heb zien aangehaald
maar Schotel heeft
zoo veel geschreven
en reeds bladerde ik me
nig stuk van hem door
zonder resultaat. Voor
het costuum, heb ik
toen ik L. Schreef gebruikt
van Wijn en Verhandelin
gen van Theso door Ley
-lit uitgegeven. Toch
kan ik myne Amanzen
in geen van beiden

wêrgrinden. In Sheso's twee
de verhandeling bladz 200 [illegible]
ik van geslagene zilveren plaatjes of
doppen, ook wel bellen die
aan de kleederen der stedelijke
beambten werden gehecht in
een noot wordt verwezen
naar Van Wijn's Verhande-
-ling over de bellen in het
vierde deel der werken van
de Maatschappij der Ned Letter
kunde te Leyden bladz 22 enz
Hoogstwaarschijnlijk wor
den nevens die bellen ook de
Amanzen daar behandeld.
Te dier tijde dat ik J. Schreef
kreeg ik wel eens mondelinge
of schriftelijke wenken
van Bakhuizen - en de Heer
van Hasselt over Oostrum;
welligt zijn die ongelukkige
[illegible]

-klaarbare Amanzen mij
van daar toegewaard. Van Wijn's
werken hebt Gij zeker of zijn
althans te U onder het be
reik. Mogt dat met Sheso niet
het geval zijn en hebt Gij
lust om met een versch oog
zelf te zoeken dan zend
ik Z.W.Ed. in kwarto tot
U. Hoe onvolledig, acht
ik hiermede toch de Aman
zen kwestie afgedaan.
Waar den pligt niet kan
volbragt worden moge
de wil er toe volstaan.
Dank voor het berigt om
-trent onzen Stuart, zijne
ongesteldheid en geheel zijne
positie in deze oogenblik-
-ken deert mij meer dan
ik hem zou willen zeggen

Ik wenschte zoo dat hij te
Ut had kunnen blijven, hoe
wel ik voel dat hij uit
een goed principe uit moeije
lijkst en onaangenaamste
deel kaas. Zou hij waarlijk
niet uit zijn tegenswoordige
toestand aanleiding kunnen
nemen om nog van besluit
te veranderen? Of is zoo iets
tegen alle gebruik en regt?
Ja ik woon ver van het
Voorhout, dat is waar!
En uw tijd ik begrijp
het zeer goed is zeer
bezet door velen die er
aanspraak op maken,
als gij voor een dagje
hier zijt — maar toch....
onbereikbaar is de Zuid-
west binnensingel niet, zelfs
niet voor hen die in het aris-
tocratisch kwartier par excel-
lence gehuisvest zijn,
ik heb er de bewijzen van.
Als gij dus ter eeniger
tijd hier zijnde nog eens
beproeven wilt, zult gij
mogelijk bevinden dat
het minder ver is dan
het schijnt — en Bosboom
niet minder dan Mij,
hartelijk welkom zijn.
men kan zeer ongelukkig
wezen: te Utrecht trof
ik het ook zoo slecht
dat eene herhaling
van ons bezoek ten lever
huize ~~[illegible]~~ indiscretie
zou geweest zijn. Nu is
toch alles volkomen wel bij
Ut zoo ik hoop.

Bij het ophouden der slechte
lijke Uren had ik U zoo graag
anders dan schriftelijk gedankt
voor het vele goed dat ik
er door ontvangen heb. Voor
eene als ik, die maar zelden
te kerk kan gaan in deze
groote stad, was en blijft die
maandelijk wel toezen-
ding een groote schat
om zegen — Stuart had mijn
verzoek U voor den Vondel
te danken. Het was heerlijk
en puntig, maar waarheid
blijft toch dat V= in onzen
tijd door dames althans het
best in brokstukken kan
genoten worden. Hoe komt hij
nog aan zijn standbeeld, bij tij-
den als dezen? Vergeef mij
zoo ik U te lang heb bezig
gehouden, wil er althans uit
zien de Hoogachtende Vriendschap
van A L G Borboom

40a

1863
14 Jan.

Hoog Geachte Vriend!

Uwe toezending van de
Verstrooide Gedichten door
mij met blijdschap ont-
vangen, verheugde mij
niet slechts als vriende-
lijke gave van Uwe hand
noch omdat ik daardoor
een grand complet gesaak
van Uwe dichtwerken
maar ook als aanlei-
ding om U wêer eens
te schrijven.

Daarom heb ik maar
niet in de grootste
haast mijne dank betuiging
geuit en liever
gewacht tot ik een oo-
genblik kalt mogt
houden van mijn ge-
-wone werk om eens
in eenige rust wat
correspondentie af te
doen. Het is zonder-
-ling hoe eens menschen
leven gejaagd kan wor-
den door.... eigenlijk niets
En hoe de tijd waarop ei-
men meent te beschik-
ken bij 't gebruik inkrimpt.
Ik die zoo afgezonden
zoo schijnbaar lustig
leve. Die sinds Oc-

Octbr 1861 den Haag niet ver-
laten heb voor het min-
ste speelreisje die hooit
op fasten noch partijen
ga noch aan eenige ge-
morgens der gezelligheid
deel neem — ik zie toch
maanden — jaren weg
vlieten zonder ze ge-
bruikt te hebben zoo
als ik liefst wilde
zoo als ik moest —
Ik ving zoo graag
weer eens een belang-
rijk studie werk aan
maar het schijnt
wel niet mogen zijn
en ik bepaal mij bij....
Eene Novelle in de Ne-
derland en heb nog moei-
te genoeg om daarmee

Klaar te komen. Be-
grijpt Gij het? Ik zelve
heb nooit kan het
verklaren dan daar
door dat de dagen en
uren ook stoomvaart
nemen en ik zelve
niet de jaren al min-
der vlug en trager.
Toch moet ik met
dank daarbij erkennen
dat ik veel minder
inkt dan voorheen
en ik geloof dat het
minder druk werken
daarvan mede de oor-
zaak is, dat maakt
ook dat Barbaroux
het voorhoofd hingelt
als ik van een: "groot werk
spreek

en Frigland nooit lijden
overgestreden kan, die ik
in Broederlijke liefde
zou willen omvatten.
Toch, wat hebt Gij
met alle die klagten
noodig niet waar? Het
is vooral om u te zeg-
gen dat ik tegenswoor-
dig niet schrijf lever
woord om als tegen-
geschenk aan te bie-
den. Wat zoudt Gij
hebben aan eene Ma-
ria van Oostenrijk de
Meisjesjes der Kunst, Kro-
nijk? — Een oud en jong
bij een — of het Vreem-
den belgen zal — wat ik
niet — vreemden voor
al de vreemden
van 't onkomend ge-

=slooht die zoon ~~met~~
jongens brutaliteit op
de schouderen zetten
van het andere om
daar door zelf groot
te lijken — of zulke
vrienden zich belgen
zullen weet ik niet
men kan voor niets
instaan, maar — & zal
u ook niet veel
kunnen schelen — maar
dat de vrienden u
dankbaar voor zijn
dat de vrienden er
van genieten en nog
zoo graag weer te
mogen leven in het onde
terwijl zij het jongere
toch ook van harten wel
=kom heeten

dat kan ik met zeker
niet betuigen — als zij mij
althans bevolgt dat
hunne woordvoerster te
zijn. Hulowhe hem
nevingen, Noordhollands
whe liedjes — hebben
vooral voor mij hunne
liefelijke hunne diepe
beteekenis. Zij doen mij te
mogen leven in een tijd die ik
niet zonder zoeten wee
moed kan herdenken.
Bostoom zelf is van Ake
maar en ~~[illegible]~~ ontsch
~~[illegible]~~ handen Les amis
de nos amis mij zij en als
ik hun ~~[illegible]~~ In de religieuse
~~of~~ het: terstond Simmen
en Hulo voorlus gaat
zijn hart open.

Maar Gij weet wel dat
niet in onze voorliefde
de verdienste van uwe
vergen schuilt; ook
uwe Haarlemmer Heer
zangen zijn mij even
na al voel ik mij met
Hofdijk kunnemetsche
in + harte. Maar Gij
vraagt van mij geene
kritische lofspraak
over uwe glootere
zangen — Gij weet
wel welken dichter
ik in te waardeer,
al ben ik gebukkig
niet van hem, die het
den dichter van Kuser
ondankelijk afnemen
dat hij zijn pen

gebruikte voor de stad
telijke heren! en die be
-gruppen willen dat Hr
Haldebrands blik nog
dieper gaat — waar hij
zieken zoekt, dan waar
hij met schalkeplijn
lied zeden bespiedt
Gij weet dat ik U waar
deel als Mensch — als
predikant als dichter
van + groot en + kleine
en dat zoo iets mij
leed doet in U — het
alleen maar is boo-
ze afgunst dat ik
van den eersten niet
meer kan lezen
en genieten — en dat
Utrecht U houdt ter
-wijl! Hoge U had
kunnen hebben

Lth Beets. A1

Bosboom-Toussaint, A.L.G.

G3 (41-66).

41a

1863, 7 Dec

Hooy Geachte Vriend!

Dat was eene vriende-
-lyke verrassing van
U, mij dat nieuwe twaalf
-tal Uwer leerredenen toe
te zenden, en ik ben erg
hartelyk dankbaar voor
en ik heb te veel haast
U dat te zeggen, dan
te wachten tot ik alle
toespraken gelezen heb,
al had ik reeds gelegen-
-heid om er twee van
te lezen — ik weet toch

vooruit dat ik er stich-
ting, bemoediging, op-
wekking in vinden
zal — en ik bewaar
ze voor zon dagen van het
kerkgaan die bij mij
nog altijd vaker voor
komen dan ik vel
wenschte. B. viel er
ook in, zaturdag avond
toen hij bij mij zat. Hoe
te drinken en hij was
er ook blij mee; die
klaarheid en helder-
heid trekt hem zoo
aan, bij onderwerpen
als deze is eenvoud
die geen schraalheid
behoeft te zijn, toch

een groot voordeel.
Hoe zal men volgen
wat men niet heeft ge-
wat niet waar? — Dus
van ons beiden laatste
lijk dank voor het
in dezen vorm her-
vatten der stichte-
lijke uren, waaraan
wij zoo veel hechtten
Van mij komt er
vooreerst niet heel
uit. Toch ben ik bezig
iets te schrijven dat
ik hoop zal kunnen
aanbieden — want de
uitgevers halen gedurig
oude kopijen uit de
sloot die mijns bedunkens
het ophalen

niet waard zijn — maar
ik heb er nooit aan
gedacht mijn autheurs
regt te bewaren en dus
zijn anderen er meester
over. — En wat is er
alom vrolijk feest
gevierd niet waar?
Ook Uw dichterhart
moest zich lucht
geven in Poëzij. Ik
kan het mij zoo
begrijpen. Als ik een
vers had kunnen ma-
ken zoo ik uw Haag-
sche feest ook heb-
ben bezongen, al deed
ik uiterlijk niet vrol-
mee. Innerlijk

juichte en gloeide
alles. Ik had een
gedicht gelezen, een
vriend zond mij de
Utrechtsche Courant
waar in het stond.
Maar ik ben blij het
te bezitten. Die oran-
je boekjes — men zal
zal in later jaren nog
met een kloppend
hart weerzien, ge-
denkende aan de lie-
felijke dagen waarin
ze verschenen — en
toch — God behoede
en behoude Oud Mee-
land — want al is heden
17 Nov. de Oranjedijen

we leven toch in een don-
kere tijd, en al "ziet men
niet laag op & heden" nooit
alles zoo zwaar in, als
onze geachten Vriend
Groen in zyne jongste
uitgave — toch —
is er oorzaak om storm
te vreezen — al weet
men wie ons voor & ver
gaan kan behoeden.
En V. Oosterzee heeft
blinkend succès op
zyn speech. Ik plaag
hem dat hij nu in 't em-
-plooi van des Amorie
v d Hoeven is getreden,
maar in waarheid hie
mond is er ook beter
voor geschikt. Want het
heeft wat in op hooger orde
te moeten spreken met beper
king in tyd zoowel als
in de gedachte, en dan
nog de massa in beweging
te brengen en — aan de exigen-
cies van het hof te voldoen!
En toch hoort men zeggen dat
de Joden! niet te vreden zijn
omdat het woord christelyk
in de rede voorkomt. De Joden
worden ~~toch eigenlijk zeer~~
indiscrete gasten, die
de Heer des huizes in zijn
eigen logis de wet gaan
voorschrijven. Wiens schuld
is dat? My dunkt een ver-
-standig huisheer dient
er orde op te stellen.
Dezen zomer waren wy
zeer digt bij Utrecht

maar er in ben ik niet
geweest toch heb ik er
eens gezien, met reeds
groote dochters, in eene
wachtkamer van een
spoorstation terwijl ik
in een der wagens zat
maar er uitstappen
was niet te wagen!
Wat hun lieve Echtge-
noot aan mij herinne-
ren. Marie en Koosje zou-
den mij zeker niet meer
kennen? Bosboom ver-
zoekt zijne hartelijke
groete en ik noeme
mij met de oude be-
kende gevoelens van Hoog-
achting en Vriendschap
Uwe Zeer verpligte
Dienstw. Vriendin
L: L: G: Bosboom
Toussaint

Hage
7 December
1863

27

42a

23 October
1867.

Hoog Geachte Vriend!

Reeds terstond bij de
ontvangst van het der-
de deel uwer Letter-
kundige Verpozin-
gen (of eigenlijk Ver-
scheidenheden) had
ik mij voorgenomen U
voor dit geschenk
schriftelijk te danken
en niet te wachten
tot het lot mij eens
naar Utrecht dreef
maar ik wilde het
eerst lezen – ik wist
wel dat ik er plei-
zier in zou hebben

zijn ze ~~[illegible]~~ jaren
die achtentwintig
jaren sinds ik Karel
~~[illegible]~~ Houte schrieff ge-
nu verlangen! Waar
zijn ze gebleven die
~~[illegible]~~ dagen van Nij-
-mburg en van mijne
Jeugd! Maar met
gravie ~~[illegible]~~ worden
is ook eene kunst
en + is in deze waar
in ik hij moet oefenen!
Vergeef al dit ge-
schrijf dat Hoofd
van tie zijden hun
geschenk Zoals
maar ik prachtige
zoo als 't mij invil
met en ons vriend
vergeef — Met de
groeten van Barbaar
ook van de Uwe — Uwe
Hoogachtende Vriendin
A. L. G. Bobbe Pourfoort

begin December 1869

Z. Jaartal (43

[illegible]

Hoog geachte Vriend!

1868

Frits Molloen komt
tot U bij Boekverkoo
pers gelegenheid maar
hij mag niet tot U
komen zonder mijn
groet en dank voor
zoo menig blijk van
Uw aandenken als
mij en [illegible] ver
loopen jaar geweest
Van ochtend nog Uwe
Contatie — Gij begrijpt
dat ik die reeds bijna
en dan om van de
verschillende

heden niet te spreken
(ik heb mij hartelijk
vermaakt met hun Rei-
zen!) Uwe Modelieren!
Lieve bloempjes!
Waar ik zoo veel van
houd — ik had het
U zoo graag zelve eens
willen zeggen maar...
onze stad is zoo groot
de einden zoo ver
en hun tijd kort en
zeer bezet zeker,
terwijl ik al heel
wat mem door te
staan — als ik mij waag
aan een concert
de Cantate — heeft
B — in verrukking ge-
bragt — hetgeen mij

niet verwondert. Toen
ik die op den achtend
van den 17 — los, terwijl
de menigte het monu-
ment zag onthullen
werd ik er warm en
koud van — en voelde
al vooruit — wat men
zou voelen onder
die woorden in muziek:
Ooh! dat er wat meer
echt Oranje-bloed
(in dien zin als ook geen
ning het verstaat)
mogt zijn in de a-
deren der Oranjes
die hun + geslacht ze
presenteren — wat zou
het!! Oranje Boven!
dan meer innig van
harten gaan, wat zou

de troon van Wermoed
dan zal zijn die men
zich nu haast moet
gekomen. — Betsy
H. dezen zomer bij ons
zynde vertelde mij dat
weer eene alliantie
zal plaats vinden tus
schen een Forest en eene
Beek hoe aardig
dan zal de Nyenburg
nieuwe aantrekkelijk
lid voor te krijgen.
Op oud-Wassenaar met
Betsy Meedrinkende
las wij groen ons met
zyne zachte nadrukke
lyke stem ons uit Uwe
modelieven voor — die
nobele man hoe weet
hij ondeden te waarderen.
Bosboom verzocht zijn
groete en ik de mijne aan
Uwe Echtgenoot mij met Vriend
geloof schap en Waardering
Uwe

14 October
1870

44

Hoog Geachte Vriend!

Mag ik U mijn
Delftsche Wonderdok
ter aanbieden, die
wel niet op een gun
stig moment optreedt
daar alles wat niet
met de ontzettende
gebeurtenissen van
den dag in verband
staat de lieden koel
en onverschillig laat,
hetgeen ik niemand
ten kwade kan duiden
want ik ben in

5-6 maart
1872

Hoog Geachte Vriend!

Ongesteldheid alleen heeft
mij tot hiertoe verhin-
-derd uw vriendelijk
schrijven van 25 Feb.
te beantwoorden. Ware
ik wel gebleven ik had
het waagstuk bestaan
om uit zilveren feest
van onzen Vriend/Stuart
bij te wonen en ik zou
met een woord met
een handdruk hebben
kunnen afdoen

[illegible] werpen - een
[illegible] dan [illegible]
redelooze verwarring
te vermeerderen
Ware hem zooveel ge-
-zond verstand toebe-
deeld als edelmoe-
digheid en geestdrift
hoe goed zou die
redelooze zaak er
bij staan - wat dat
alleen heeft ze noo-
dig om niet redde-
loos te worden.
Waar zal het eind
de zijn in dien God
zelf niet toetreedt
en ze uit redt.
Wie van zijn tijd niet
waar? Uwe Hoogach-
tende Vriendin
L. L. G. Bosboom T.

en ben ik verplicht er
zwart op wit van te ma-
-ken — en — is dat haast
wel de moeite waard?
Kan ik niet volstaan
met een: ik begrijp
ten volle hoe het
zoo liep met hij en
mijn arme Wonder-
dadoktor die dan
ook de menschen
verschrikt door zijn
omvang — en nu
weet ik dat zij dien
hoch ontvangen — toch
gelezen hebt — en hij de
kennismaking niet
beklaagt — nu weet
ik ook genoeg.

laat mij liever de tegen-
beschuldiging van mij of
wenn als of ik Uwe
vriendelijke toezendin-
-gen onbeantwoord had
gelaten. Ik moet het
van vèr ophalen, maar
ik weet wel dat hij
-we toespraken tij-
-dens den oorlog door
mij met een opregt
woord van dankbaar-
heid zijn beantwoord
kleinere verzen — al
waren zij ook meer be-
duidend dan hun om-
-vang — het is waar
zijn door mij met
zwijgender dank genoten

ik dacht dan aan de
Costa die altijd zeide
"ook hulieren be-
-schouw ze als vrij-
te kaartjes, — en zoo dacht
ik — welligt kom ik
nog wel eens in Ut-
recht om ze te rei-
-proveeren — alleen
over het laatste deel
der wheidenheden
zwerg ik — dat was
met het idee — ik
zoek nu wel eens
iets van vriend Z-hoo
ren en — zoo bleef
het daarbij, — Gij kunt
ook niet zoo veel
behoeffen hebben
aan een woord

van mij door ben ik ze
ker van als ik in
mijn isolement, het som
tijds kan hebben aan
een vriendenwoord.
Ik ben soms maan
den lang zoo goed
als cellulair gevon-
zinnend op mijne
kamer — en is een e
venement voor mij
als ik eens beneden
als ik eens buiten
's huis kom. Gij be
grijpt wat in zulke
tijden, een brief — een
bezoek van een vriend
heeft te beteekenen
Zij gelukkige

altijd gezond, altijd
krachtig en in de bui
terwereld u bewijzend
die tot in Engeland
toe kunt komen om
er feesten mee te
vieren — hoe kunt
zij behoefte hebben
om & woord van
de Kruizenaarsen
wier brieven daarbij
nauwelijks te lezen
zijn! — dat word er
ook al niet beter
op met den tijd.
Ik heb zes of acht

dagen te Amsterdam
door gebragt — en — ik
moet die korte uit
spanning — die voor
mij te veel inspanning
was — nu boeten,
met drie weken
voortdurende
en volstrekte onge
schiktheid tot
mijn werk — maar
ik — mag niet mogen
het gaat nu zoo
goed met Bosboom
en dat is immers
alles wat ik ver
langen kan.

Het heerlijke weer —
maakt het mij mo-
gelijk dat ik eens uit
ga — vergeef mij dus
dat ik afbreek
zij verliest niet veel
bij die Jeremiaden.
Groet wilt Gij — uwe
lieve Echtgenoo-
te — en uwe zonen
en dochteren die
zich mijner hoog
herinneren —
Geloof mij met op
regte Hoogachting
en Vriendschap
uwe W. A. L. G. Barbaan
Toonsoorn

30 Oktober
1873

46a

Hoog Geachte Vriend!

Uitstel brengt afstel —
en toch ben ik blij dat ik
mijn voornemen onder-
stond via de ontvanger
van Uw hiernevens Bundel Let-
terkundige Verscheiden-
heden voor dat geschenk
te danken, niet onmid-
delijk heb uitgevoerd
en — kan ik ook de
ontvanger berigten
van Uw goed woord
te Alkmaar — en er
mijn dank voor be-
tuigen — en

alzoo twee vliegen in een
klap slaan als dit niet
wat al te triviaal klinkt.
Ik behoef U niet te zeg-
gen dat Mevrouw van
Oulo Ik haar gezel-
schap mij geannexeerd
heeft en Gij weet zelf
wel hoeveel waarheid
zij al schetsende aan
den man brengen en
ook aan de vrouwen
die geregtigd waren mee
te luisteren. Hoe jam-
mer dat ik niet van
die partij was - daar
had ik zeker meer
aan gehad dan aan die
tergende Macpherson
met zijn Ossian - die
mij nog uit mijne
eerste jeugd uit de

Zetbroeferingen! heugde
met zijn "sublime armi
ende aankleve van dien!
Ik behoef U niet te zeg-
gen hoezeer ik het met
U eens ben over de Ei-
monsapatie der Vrouw.
Waarlijk onze toestand
in de vrije Nederlanden is
zoo onhoudbaar niet
of wij kunnen wel wacht
ten tot deze dingen
van zelven komen tot
dorsement - langzaam
maar zeker als het
dan noodig is - zonder
zoo te joelen en te wollen
(zonder zulk een keel
op te zetten) als onze
zich noemende ijsbreek-
sters hede ten dage
doen.

En waar komt het op
neer? Ompel op wind-
negotie — zoo als neen
uit den af loop van alle
hoe ondernemingen
duidelijk zielt. Iets wat
geen waarachtig leven
heeft kan ook niet
bestaan van opschwe-
verij. — Maar sinds zij
dat alles vooruit wat
wordt mijn schrijver
eigenlijk overbodig —
en al zou dat zijn
toch moet ik er nog
bijvoegen dat ik gelu-
kkig ben hier toe
spraak aan den koning
te Allemaar te bezitten
gelukkig was — die

ook al kon het niet zijn
in zijn geheel in die gedenk-
waardige uren van te zelf
te hooren. Daar ging
mij zoo vrij — zoo on-
eindig vrij door hoofd
en hart in die dagen.
Het was mij goed er
te zijn en toch ook wier
pijnlijk er zoo te zijn.
Eigenlijk met een ge-
vaal van verlatenheid
te midden van eene gan-
tsche stad die mij kende,
U-Hasebroek — en kele
Toreuten — nog eens wier
te zien — en al was het
maar tot loops te spre-
ken was mij goed —
het was als iets van
mijne jeugd — dat
daar voor bij ging

Had Betsy H. u kunnen
zijn! — maar toch — ik was
nu al half suf van ver-
-moeijenis en wij zouden
te weinig aan elkaâr ge-
had hebben. Zoo gaarne
had ik hun lieve Nanne
ook eens gesproken
en later zei mij Barbara
dat ik Plak achter haar
had gelogen bij 't uit
gaan! maar in dat ge-
wel! en ik die in geen
jaren onder zoovele
menschen en onder zoo
veel merzijk was ge-
-weest! — Gij — en Jonk-
-vrouw Cornelie Forest
hebben het goed gemaakt
wat naar mijn ge-

voelen het een levende
hoofd van dat geslacht
is te kort gekomen.
Hij had de ontgeftvere
-niging met moeten laten
drijven. Hij — die 't portret
van Nanning zeker nog
wel in zijne familie zal
heeft — had zich voorop
moeten zetten bij de Feest
-commissie (niet dat
ik over deze heeren klaag
die waarlijk het mage-
-lijke — haast het on-
mogelijke gedaan hebben
om Alkmaar in dezen
een goed figuur te laten
maken — maar de
naam en de persoon — van
dat oud — Alkmaarsch
geslacht had voor

op moeten gaan — de histo-
rie en de familie & traditie
eischt het — maar...
"things without remedy
must be without regard"
En & ligt nu alweer
achter ons zoo als wel-
haast het heele jaar
1873 achter ons zal
liggen met zijn lief
en leed — Ik hoop
het te beleven dat ik
U aanstaande jaar
ons zonder vergissing
zal feliciteren
Met de Hartelijke groe-
ten aan alle de Uwen
Hoogachtend en
met de oud-Vriend
schappelijke gevoelens
L:L:G: Barboom
Transport

47a

23 April
75

Hoog geachte Vriend!

Eindelijk ben ik wat
men noemt convales-
cente — maar toch
nog alles behalve
kras — zoo als ik het
zou willen, zou moe-
ten zijn om U wat
meer te schrijven
dan een woordje van
hartelijken dank
voor de toezending
Uwer professorale
Oratie en voor het

Uw kwitie als evangelie
dienaar en bekeerde
dige was zoo gedis
tingueerd zoo exceptio
neel dat het tapje
hooger op den prop
Jonkheer kijkhedel en
naar mijn gevoelen niet
verheft — maar toch
kwam het te toe
en gezegd er te geweten te
handhaven. Het Genie
is overal koning
zelfs in een tijd
dat men geen ander
gezag meer erkent
dan 't geen door zede
lijke en verstan
delijke theorieën
wordt afgedwon
gen —

476

" Wat tot zingen is geboren
" Zwijgt zoo heelgemoedelijk
Gezeld den dichter
niet verloochenen
Uw moet ik eindi
gen — niet zonder
U van wege B —
die het heel goed gaat
Gode zij dank! haarte
lijk gegroet te heb
ben, en ook mijne
groete aan Uwe echt
genoote verzocht te
hebben. Uw gezin is
mij ontwassen —
die Heeren en jongedames
zou ik niet meer
kennen

en ik ben een oud
vrouwtje voor hem.
Maar gelukkig is
ook mijn hart nog
jong — als de Heer
de Krachten maar
weer terug geeft.

Het geregte
Hoogachting
en Vriendschap
Uwe Dw. en Vr.
N. Z. G. Bosboom
Toussaint

23 April
1875

48

Hoog geachte Vriend!

Het trof weer zoo on-
-gelukkig dat Uw be-
-zoek mij ontgaan
is door mijne af-
-wezendheid. Gelukkig
hebt Gij mij
eenige vergoeding
toegedacht die
mij niet kon ont-
-gaan, en waar-
-van ik ook Uwe
met dankbaar

heid het mijne
heb genomen.
De Wijsheid die
van Boven is — Wie
kan ze niet gebruiken — wie smacht
er niet naar — hier
is ten minste weer
eens een woord
dat in velen den
lust moet opwekken
om die op
de regte wijze
te zoeken. Ik hoop
er mijn voordeel
mee te doen en

wensch van gansch
harte dat zij zegen
op dit woord mogt
hebben. even als
in geheel het werk
kring van onze jonge
-longschap. By alles
wat ze heeren wordt
hen maar al te veel
het noodigste ont
houden — maar toch
er is een school-
agitatie die hen wel
ke ~~zij~~ haar drijven het
allereerst de Christe
lijke vrede moet
ontnemen naar mijn
gevoelen — en voor wie
onder alles wat zij

bedenken het zoeken
naar de Wijsheid
die van boven is – wel
mag aanbevolen
worden. Wij leven in
een zwaren tijd, en
men heeft maar moeite
om vast te houden
wat men heeft – opdat
niemand ons de
kroon rooie.

Met de hartelijke
groete aan Uwe lieve
Echtgenoot en
verder gezien –
Uwe Hoogachtende
Vriendin en Dr. A. L. G. Bosboom
Toussaint
6 October
1875

49

Hoog Geachte Vriend!

Hartelijk dank voor
het heilgroet! in
die vier korte kern
achtige regels is
zoo veel begrepen
dat menig brief aan
vier zijden beschre
ven zoo veel niet
inhoudt – Uw slot
regel drukt uit wat
wij wenschen te zijn
en te ondervinden.

Ik ben er niet wei-
-nig grootsch op
dat ons zilver
feest U tot een
vers opwekte.

Ik ben sinds kers
tijd door kortber-
gen in 't bezit van
Uwe bijeenverzamel
de Poëzij in de
prachtige uitgave
door Uwe aanteek-
-eningen en herin-
-neringen verrijkt.
Wezenlijk een schat
waarin Barbaan
graag snuffelt
en die ook menige

herinnering uit mijne
jeugd helpt opfris-
-schen — waar is
toch die tijd gebleven
— hoe snel
voorbij — en toch
er waren zware
jaren onder moeij-
-lijk om door te
leven. Ook nu is de
glans van huwelijks
zilver door menige
~~wolkt~~ omnevelt
doch uit de duis-
ternis naar 't licht.
Die tot hiertoe
holpen heeft zal
't ook verder doen

Dit is mijn vast ver-
trouwen. Met de hart-
-telijke groete van
Borboom noem
ik mij ook van
Uwe lieve Echtge-
norte – als van
ouds de Hoogacht-
tende en liefhebbende
Vriendin
J: L: G: Borboom
Pontfoort
18 April
1876

25 November 1876

50

Hoog Geachte Vriend!

Thuiskomende van het
zoo genoegelijk Amster-
damsch uitstapje vond
ik op nieuw een bewijs le-
wer vriendschappelijke
gezindheid in het presen-
van Uwe rede op den Gedenk-
dag der Kerkhervorming.
Ik heb die met evenveel
belangstelling als
instemming gelezen,
en Borboom al eerder
dan ik – want ik was
bij mijne terugkomst
als overschept door
corres-

pondentie drukten — zoodat
ik nog niet tot mijn eigen
lijk werk ben gekomen.
Maar op een stille za
terdag avond als deze
heb ik graag wat anders
dan de lectuur van
den dag — en zoo bewaar
de ik hier "Houd dat Gij
hebt" om er het mijne
van te nemen, en te
dan te gelijk een woordje
van dank toe te
roepen. Wat is het
goed dat er nog eens
zoo tot de Gemeente ge
sproken wordt in dezen
tijd door Mannen in
wie zelfs de wereldwij
ze orthodoxen hatnes
nog geloof en vertrouwen
hebben en die zij met

achting noemen. Van deze
doet een kort en krachtig
woord meer goed dan
de lange redenen met
kleinen zin van som
mige onverstandige voor
vechters. Het wordt
waarlijk wel tijd dat
men in onze kerk wat
hart vasthouden
anders.... gebeurt wat
Gij voorspelt en dan
beleven onze nonneven
mogelijk nog dat in de
domkerk een Bisschop
van Utrecht de hartje
opheft, en er binnen ded van Ka
tholiek geloof — geen
eigenlijke gods-dienst
meer bestaat. Als de
Heer der Kerk zelf
niet waakte, Gij hebt

nen waarheid gezegd
dat ieder van zich zelf
moet oordeelen, en wat
mij betreft, ob kerk ik he
laas! weinig de vaan van
Luther de Vaan van Cal
vijn de vaan van + Eran
gelie laat ik niet
los in + harte en als
de oorzaak ter eindigt zal
ik altijd weer doen wat
ik ten dage der April
beweging deed tot veler
ergernis en verwijt met
de martelaren der Her
vorming strijden tegen
Rome voor de Heer
der kerk der ware kerk
de kerk van Christus.
Dankbaar en tevreden
U ons weer gezien te
hebben op het fort van on-
zen vriend hoeme in
mij met opregte Hoogachting
en vriendschap
Uwe A. L. G. Bosboom
Bonifacius

Hoog geachte Vriend!

Wees in opregtheid
gedankt voor de goed-
heid die Gij nadt
mij op nieuw eene
door U uitgespro-
ken Uedevoering
toe te zenden. Voor
mij die zoo weinig
hoor en zie van wat
tot opbouwing en
opwekking strekken
kan is zoo iets
waarlijk eene kos
telijke gave. De gelegen-
heid om wat

gords en belangwek-
-kend te hooren
bestaat wel in den
Haag en in mijne
mate zelfs maar...
by my zelve bestaan
hinderwissen om
er van het genieten
die maar al te
dikwijls onverko-
-welijk zijn, en
die het my altijd
zelfs nog na 27 ja-
-ren doen betreuren
dat ik eene stad
bewoon die my
in menig opzigt le
supplice de Tantale
oplegt. Zooveel te

dankbaarder ben ik
als er iets belang-
-rijks tot mij gebragt
wordt, en ik behoef
U niet te zeggen
dat ik Uwe uit-
spraak over groote
mannen en Uwe
definitie van Wate
grootheid met volle
instemming heb
genoten. Geloof onder
allen die U waar-
deren en die te
gelijk Uwe klaar-
heid als Uwe kracht
bewonderen
niet de minst

opregte geloof
mij te rekenen als van
onder Uwe Hoogachtende
Vriendin
J. L. G. Bortoon
Toussaint

5 April
1878

Den Hoog 17 Sept. 1878

(36)

52

Hoog geachte
Heer en Vriend!

de hoop U op het
feest van Beijnen te
zien en te spreken
deed mij uitstellen
U te bedanken
voor het mij toegezon-
den present exempt
van Uwe Mededeelin-
gen, betreffende
onuitgegeven gedich-
ten van Anna Roe-
mer Visschers

Om U te kunnen
spreken, al had ik
het genoegen U
te zien en de hand
te drukken had
ik na de feestuur
nog wat in 't lokaal
moeten blyven, het
geen mij, door ver-
-moeidheid en warmte
ondoenlyk was,
ik neem dus mijn
toevlugt tot de
pen, om U te zeggen
dat mijne uitgave
ook mijne collec-
tie completeert, daar
ik zoowel door

Schinkel als door
Rappard — met hunne
uitgaven begiftigd
werd. Wat was men
complimenteus in
die dagen! Maar wat
was men ook geestig
en prettig onderling
Ik ben dezen zomer ook
in Zeeland geweest
en ben er door velen
gracieus en gastvrij
ontvangen — maar
tot poësie gaf
mijn verblyf aldaar
zoo ver ik weet
geen stof — hu-
ik beheer het niet

ik zou zulke hulde
toch niet waardig
kunnen beantwoor-
den. Ik schryf niet ge-
glas — en ik ben te oud
om die kunst nog
te gaan leeren. Wat
was dat een sympathiek
feest van Zeynen —
Dat hij nog ongeridderd
binnentrad was een for-
tuintje voor v. Zeggelen.
nie hij de Leeuw heeft
geloof ik niet dat er
iemand in den lande
is, die hem niet nevens
de decoratie ook het
Leeuwendiel gunt
van al wat er liefe-
lijks en goeds op aar-
de is te behalen. Uwe
zeer verpligte S.J.G.B.T.

"Beter laat dan nooit,
hoop ik dat Gij zeggen zult
als Gij dit deeltje van de
Guldens-Editie ontvangt
Het was U al maan-
den geleden toegedacht
hoog geachte Vriend!
als een souvenir
uit de dagen der jeugd
de dagen van Nijenburg
en Heilo! — maar de
bandjes bleven uit — Leip-
zig van waar ze komen
moesten is ver — en de
uitgever geen volk
om ze op te jagen.
Het ordinaire exem-
plaar wilde ik U
nu eenmaal niet
zenden, en zoo hebt

er dus mogelijk al
van gehoord vóór het
U in handen komt.
De Zonen zelf is
niet meer voor U om
te lezen — maar Uwe
kinderen zullen er mo-
gelijk nog aardigheid
in hebben — en in elk
geval wordt hij U
geboden met de oude
onveranderlijke ge-
voelens van Vriend-
-schap en Hoogachting
door A. L. G. Borboon
Toussaint
4 Febr. 1881

Hoe gaat het toch U en
de Zuren? Ik ben door
die strenge koude zóó
aangegrepen — dat er
nu bij den dooi ziekte
uit gevolgd is — zoo-
dat ik zelfs moeite
heb dit weinige te schrij-
-ven. Mevrouw Teijt
waar B — gisteren avond
naar informeerde
is heel wel, en de jong
geborene ook. Wil
Uwe lieve Echtgenoot
groeten ook voor B —

Hoog Geachte Vriend!

Zonder uitstel moet ik
U danken voor de toe=
=zending van Anna Roe=
=mers Visscher's Gedichten.
Waarlijk ik ben
er grootsch op, dat zij
ook mij hebt begre=
=pen onder hen die
niet dit belangrijk
werk zouden worden
begoftigd. 'T is eene
uitgave die niet slechts
deze merkwaardige
en beminnenswaardi=
=ge vrouwe hulde brengt
maar ook voor onze
litteratuur en voor
de geschiedenis van
dat tijdperk eene

ryke aanwinst is.
De uitvoering zoo ver
ik daarvan oordeelen
kan, is het onderwerp
waardig en waardig
ook de moeite die
zij er U voor gegeven
hebt. Want dat het
geene ligte taak is
geweest voor U, al
was het in menig op-
zigt eene aangena-
me begrep ik ook
zonder Uwe eigene
verklaring: "dat zij
U meer tijd en vlijt,
meer nasporens en
hoofdbrekens gekost
heeft, dan eenig ander
voortbrengsel van mijne
hand in de vijftig jaren
van mijn litterarisch
werken en streven!"

Niet slechts het raadplegen
maar bovenal het zoeken
naar het uitvinden der
bronnen het inroepen der
hulp en welwillendheid
van hen die ze bezitten
of kunnen aanwijzen
zijn preliminairen
tot zulken arbeid
die er bijna van zon-
den afschrikken
bij gebrek aan den
vasten wil om ze te o-
verwinnen. Ik spreek
niet eens van de teleur-
stellingen, die er
onafscheidelijk van
zijn. Ik kan mij dit
alles klaar voorstel-
len — al wordt er door
velen niet aan ge-
dacht bij het genie-
ten van 't geen hen
wordt voorgezet.
En toch betuigt zij
geen bezoeken

te hebben van dien on-
dernomen te hebben
ook dit verwondert
my niet — behalve
lief zich inleven
in zulk eene vrouw
in zulk een kring
in zulk een tydperk
is het genot bij
den voltooiden ar-
beid te grooter
naarmate er te
meer bezwaren waren
te overwinnen.
Uw naam — die toch
al op zoo velerlei
wyze onsterfelyk is
zal nu daarenboven
onafscheidelyk ver-
bonden zyn met
die der veel gevier-
de vrouwe — om een
woord te gebruiken
dat in onzen tyd zoo

druk gebruikt en
zoo zonderling mis-
bruikt wordt.
Van harte geluk
gewenscht dus met
dit volbragte werk
maagt zy er op elke
wyze de ryke vruch-
ten van plukken, die
er u voor toeko-
men — niemand
zal zich daarin
meer — en niet meer
opregtheid vechten-
gen dan Uwe
u eenzeer vereerende
als liefhebbende
Vriendin
J. L. G. Bartoom
den Haag Fontaine
19 Mei 1881

Ik moet U nog danken
voor het vriendelijk
schrijven naar aanleiding
van den Devonshire
en mijn brief aan Hasebroek

Ja! wij waren jong een=
=maal — en God zegende
ons ook met eene
grijshoofd — die nog
geen ouderdomhoofd is.
Geest en hart leven
ook bij mij nog als
in de jeugd — maar
lijf en leden zijn
wel eens mat en
stug

Mijne hartelijke
groete aan Echtgenoot
en gezin — Barboom
die graag in hun boe

ken snuffelt — draagt
mij gene hoogachtende
groete op.

55

Wees gedankt voor Uw brief
en voor de wenk omtrent
C— die ik zal opvolgen.
Van harte goede reis, met
de Uwen naar het land
van Walther S— mogt het
er niet te koud en te mistig
zijn — maar — de poëzie
de innerlijke, in de hoterlijke
van + Landschap zal U ke
en klaarheid geven ook warmte
dan — [illegible] B—

56a

L. S.

"Onze wensch is vervuld. Uw ze=
=ventigste verjaardag is gewyd tot eene
nationale gebeurtenis" zoo sprak
Dr. J. ten Brink in zijn slotwoord
op het Feest dat mij den 16 Septem=
=ber j.l. was bereid en dat het "in waar=
=heid een Feest was zoo als men
er in Nederland ter eere van een
levenden kunstenaar slechts zel=
=den aanschouwde" (Mr. Vosmaer)
dank ik in de eerste plaats aan
hen die het plan daartoe ont=
=wierpen, die er de uitvoering van
leidden en verder aan allen,
die door hunne gaven en talen=
=ten, het dus glansryk hielpen
verwezenlyken.

20 Juni '81

BRIEFKAART

AAN Dr. N. Beets
Hoogleeraar
te
Utrecht

6

Daarvoor bied ik U, die aan het Album Uwe zeer gewaardeerde medewerking hebt geschonken, of op eenige wijze Uwe deelneming aan de feestviering hebt betoond en daardoor blyk hebt gegeven van Uwe sympathie voor mijn werk en persoon de betuiging van mijn oprigten dank en de verzekering dat de herinnering aan dit eenig Feest onuitwischbaar voor mij zal blijven gedurende mijne verdere levensdagen.

H. G. Borboom
Pour Jaint

's Gravenhage
October 1882

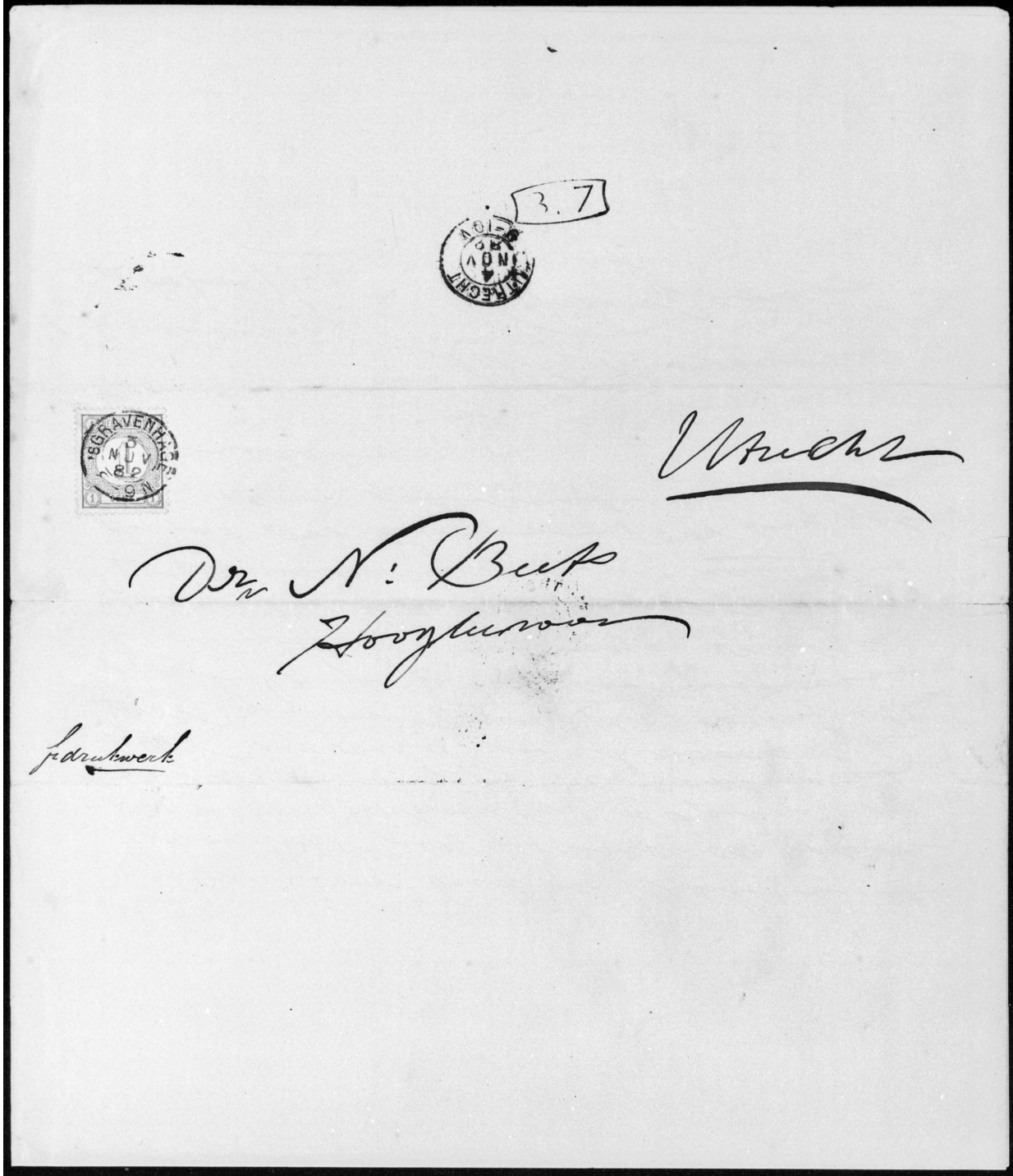

566

Aan de Heeren
Burgemeester, Wethouders en Leden van den
Raad der Stad Amsterdam.

Het besluit van den Raad der stad Amsterdam, op voordracht van Burgemeester en Wethouders, mij op 16 September 1882 bekend gemaakt, was mij een zeer welkome hulde, die ik met dankbaarheid aanneem en op hoogen prijs stel.

Geschiedt hier Uwerzijds aan mij meer dan mij toekomt — daar aan de groote dichters en schrijvers, nevens wier namen nu ook de mijne zal geplaatst worden, de eer, Peters van Uwe straten te zijn, slechts werd toegekend na hunnen dood — ik zal die onderscheiding, welke voor de levende eene gunst is, niet nemen als een recht tot zelfverheffing, maar veeleer als een prikkel om haar te verdienen en dus te bewijzen hoezeer ik haar in waarde houde.

Gelooft dit van mij, Mijne Heeren! dat ik Uwe grootsche en goede stad liefhad en bewonderde reeds van jongs aan. Bij mijn eerste optreden als schrijfster, vond ik er aanmoediging, opwekking, steun! juist van diezelfde roemrijke mannen, wier gedachtenis door U. E. A. wordt vereerd, onder welke Gij mij nu eene plaats toekent. Op iedere halt van mijn niet effen pad vond ik vrienden en gulle gastvrijheid; troost in dagen van kommer en smart, verkwikking bij gedeelde blijdschap in dagen van voorspoed; en nu, aan den avond van mijn leven, wordt er mij het voorrecht geschonken, dat mijne gedachtenis er nog leven zal nà mijnen dood! Ook is het mij, als ware de hoofdstad van ons land meer dan ooit mijne stad geworden, als ware de betrekking, die ik steeds op haar heb gevoeld, opnieuw versterkt en verlevendigd — en of mij een dubbel recht is gegeven, om roem te dragen op haar grootsch verleden, op haar glansrijk heden, om fier te zijn op dit nieuwe tijdperk van haren bloei, op iedere schrede, die zij vordert op intellektueel, op materieel gebied; een recht ook om haar een toekomst te voorspellen, toe te wenschen voor 't minst, die aan haar schitterendst verleden herinnert, zonder de schaduwzijde van dien goeden, ouden tijd, die wel zeker zijne vlekken en rimpels had. Waartoe ze op te tellen? De geschiedenis ligt daar voor ons open, die niets verheelt, maar alles verklaart; die ons zegt, hoe zij groot werden, die Regenten uit de oude burgerij toen ze eens aan vreemden dwang ontworsteld, zich als vrije mannen toonden en voor zich en hunne nazaten macht en rang verwierven, aan vorstenrang gelijk; hoe zij schatten verkregen, maar ook schatten wisten te offeren, waar het de grootheid hunner stad gold; hoe Amsterdam waagde en ondernam, wat hare zustersteden niet aandurfden. Wie kan herdenken aan het oude Amsterdam zonder dat het hart sneller klopt en de borst zich fier verheft? Het Amsterdam van de Bickers, de Realen, van dien burgemeester Hooft — de eerste Pieter Cornelis —, van de van Beuningens, van de Tulpen, van de Sixen, de Witsens! wie kan ze optellen... Die allen na te volgen, voort te zetten, op eigene wijze, in nieuwen vorm, de vrucht van een nieuwen geest en tijd te paren aan de winst, door de lessen der historie gemaakt, en zoo »te toonen wie gij zijt" — zooals uw Vondel het uitdrukt, niet slechts in kloek voorwaarts streven, maar ook in die kracht, die zichzelf weet te sparen en in te houden; dit, achtbare heeren! is het wat mijn dankbaar hart u toewenscht, u toebidt.

Zonder den zegen des Allerhoogsten is uwe stad niet groot geworden, met dien zegen is hare toekomst verzekerd. Ik geloof aan de kracht van dien zegen, want ik weet wat mij, zwakke, staande heeft gehouden nu zeventig jaar lang! Zij het mij vergund dien zegen over uwe achtbare hoofden, over uwe kostbare stad n te roepen.

Met verschuldigden eerbied
Uwe dankbare
A. L. G. Bosboom Toussaint.

Den Haag, 2 Okt. 1882.

A°. 1882

AGBLAD

Prijs van het Dagblad
PER 3 MAANDEN.
Franco per post..... ƒ 5.50
Voor de stad Utrecht... ƒ 5.—
Uitgevers: L. E. BOSCH & ZOON.

— Den 18 November a. s. vertrekken naar het leger in Oost-Indie: de kapitein **M. H. Vis** en de 1. luit. **Gordinou de Gouberville** van de infanterie, benevens de 2. luit. **C. W. van Hoogstraten** der artill.

— De kapt. J. M. Juda en de 2. luit. H. C. Hoedt, der inf. vertrekken met een detachement **suppletietroepen** 15 Nov. a. s. naar Oost-Indië.

— De 2. luit. **G. Pieters**, die voor 3 jaren bij het leger in West-Indie wordt gedetacheerd, is bestemd voor de landmacht te Curaçao.

— Van de 8 adspiranten, die hebben deelgenomen aan het examen ter verkrijging van den rang van 2. **luitenant**, zijn geslaagd de serg.: baron Lewe van Middelstum, Morks, Staal en Oudemans, allen van het instruktiebataljon, en baron Mulert tot de Leemkule en Nijpels, van het 2. reg. inf.

— Van den hoofdkursus te 's-Hertogenbosch hebben aan het schriftelijk gedeelte van het examen voor **2. luits.** voldaan, de onderofficieren Smits, jhr. van Spengler, Koedijk, van Wieringhen Borski, van Alphen, van Santen, van Haasbergen, van het reg. gren. en jagers; de Rochemont, Hardie, van het 2. reg. inf.; von Schmidt, de Jager, van Assendelft, van het 3. reg. inf.; van Wagtendonk, Bachman Nuijs, van het 5. reg. inf.; Janssen, Bijdendijk, de Bont, Stellenboom, van het 6. reg. inf., en Marchant, van het 7. reg. inf.; benevens de wachtmeesters baron van Boecop, baron van Oldeneel, Wijnmalen en Tilanus.

— Bij **'s Rijks werf** te Amsterdam zijn uitgereikt de zilveren medalje met daarbij behoorende gratifikatie van ƒ 50 aan: den kommandeur 1. kl. der vuurwerkers J. G. Eerman, idem 2. kl. der metselaars P. Koenen; de scheepstimmerlieden J. Drost, P. Bakker, H. W. Schalm, J. Wielix; ketelscheepmakers H. Fels, P. Chardet, P. J. van der Wielen, P. van der Velde, de gieters F. W. L. Grönloh, J. G. van Engwaard, W. Kuipers; den vuurwerker N. Malipaart; den zeilmaker J. v. d. Smissen en den lijnbaander D. C. van Alewijk, terwijl voor de bronzen medalje 9 werklieden in aanmerking gekomen zijn.

*— Men schrijft ons uit Amsterdam van gisteren:

Alea jacta est. De **beursbouw** is er door. De **raad** heeft in zijn heden gehouden zitting met 25 tegen 4 stemmen zich vereenigd met de door de heeren van Nierop c. s. ge-

56c

AMSTERDAM, Zaterdag 16 September.

Het feest van Mevr. Bosboom—Toussaint.

Men seint ons uit den Haag:

In de tot feestzaal herschapen groote zaal van *Diligentia* werd heden mevr. Bosboom-Toussaint gehuldigd op haar 70sten geboortedag. Deze vereering was hoogst eenvoudig van vorm. Te ruim 3 uur werd de heldin van den dag de zaal binnengeleid, waarin zich tal van vereerders bevonden, waaronder wij den minister van justitie en den burgemeester Patijn opmerkten. Vier lieve kleinen gingen haar voor, bloemen strooiende op haar pad, terwijl de leden der feestcommissie met hun dames het echtpaar Bosboom volgden.

Het publiek was van de zetels opgerezen, om aan deze koningin onzer letteren hetzelfde eereblijk te geven als aan gekroonde hoofden. Verhulst, haar oude vriend, speelde eigenhandig een feestmarsch, innig gedacht en treffend van toon, voor deze gelegenheid door hem buiten zijn albumblad om vervaardigd.

Toen mevr. Bosboom in een leunstoel had plaats genomen, tegenover de feestcommissie, sprak de president dr. Jan Ten Brink haar toe. Hij verklaarde dat de commissie dezen dag niet enkel in huiselijken kring wilde zien opgemerkt; de 70ste geboortedag is een te merkwaardige herinneringsdag. Mannen worden op 70 jaar gepensioneerd, maar de goddelijke Muzen verleenen geen pensioen; zij verwachten dat mevr. Bosboom nog langer in haar dienst zal blijven.

Zij hopen dat mevrouw Bosboom nog het halve eeuwfeest van haar letterkundigen roem zal beleven, een tijdperk waarin onze grootste mannen, Vondel, Cats en Huygens, nog meesterwerken schreven. Moge deze dag een mijlpaal zijn op uw levensweg, moogt gij steeds vooruitstreven.

Daarna overreikte spreker haar het kleine album met de namen der deelnemers en wees er op dat het een algemeene hulde bevatte, en eindigde met mede te deelen, dat ook de hoofdstad aan haar had gedacht en de Amsterdamsche gemeenteraad besloten had, een nieuwe straat naar haar te noemen.

Met warme toejuiching werd deze mededeeling begroet.

Namens Z. K. H. den prins van Oranje voerde de heer Hojel het woord, om een openlijk blijk van waardeering van haar verdiensten en talent te geven; de Prins volgde de inspraak van zijn hart, door deel te nemen aan een feest, waarmede gansch Nederland instemde en hij deed het te liever, omdat zijn helaas te vroeg ontslapen moeder in menig opzicht de vriendin was van mevr. Toussaint. De beeldtenis van 's Prinsen moeder, van die koninklijke, hoogbegaafde vriendin, reikte hij aan mevrouw Bosboom over.

Een niet minder hartelijk woord sprak dr. Beynen namens H. M. koningin Emma en H. K. H. prinses Hendrik. Hij was „verblijd en vereerd over de hem opgedragen taak, omdat het een gelukwensch gold van vorstinnen aan een gevierde vorstin van de vaderlandsche konst." Nu ook hij aan des levens grens stond, bepaalde hij er zich toe een woord van sympathie te spreken. Na medegedeeld te hebben den vorm waarin zijn last was vervat, wees hij er op dat deze dag de kroon zet op een lange loopbaan, een zwaar pad, niet altijd met rozen belegd, een kunstenaarspad in één woord, waarop zoovele lijden geleden, strijden gestreden, beden gebeden moeten worden, om te geraken tot het doel. Veel had mevr. Bosboom mogen verrichten, en bovenal roemde hij de *zedelijkheid* harer werken. Er zijn er die meer produceeren, sprak hij, maar van allen kan niet getuigd worden wat van u geldt: „Gij hebt geen enkelen regel geschreven, waarover gij u behoeft te schamen; gij hebt altijd gestreefd naar de hoogste idealen, en het Nederlandsche volk naar hooger gevoerd". Hij wees er op, met vreugde, dat de werktijd van mevr. Bosboom nog niet voorbij was. „God geve, dat wij u nog eenigen tijd mogen behouden en gij nog veel werken ons moogt schenken. Gij hebt ons doen leven met onze voorvaderen, met Oldenbarneveldt, de prinsen van Oranje, Marnix van St. Aldegonde, wiens leuze was: *„repos ailleurs!"* Dat woord komt u toe. En als uw rusttijd daar is, mogen er dan vorstinnen gevonden worden, die nog na dood uw werken eeren als thans de Koning prinses Hendrik."

Namens de Zuid-Nederlanders sprak de heer Odilon Perier eenige hartelijke woorden.

Het intieme karakter van het feest was oorzaak dat niet meer Vlamingen waren opgekomen; toch sprak hij namens de Vlamingen, die deel uitmaken van den grooten Nederl. familiestam, en sloot zich bij de plechtige hulde aan; met een herinnering aan Conscience's albumblad hoopte hij dat beiden nog lang mogen leven en nog heerlijke werken voortbrengen. Het eere-lidmaatschap der Hollandsche Maatschappij van Fraaie Kunsten en Wetenschappen werd mevr. Bosboom overgereikt door prof. Beets. Deze verklaarde zich te verheugen te staan aan 's levens grens, omdat hij daardoor in staat was geweest haar gansche loopbaan te kunnen volgen; en nooit had hij aan haar roem getwijfeld. Toen hij de eerste harer eerstelingen las, voorzag hij en andere vrienden haren roem. Deze dag bezegelt dien. Met innige dankbaarheid verheugde hij zich, dat haar teer gestel, haar gevoelig hart en bewegelijk gemoed niet haar leven hadden verkort, en zij de kracht vond om telkens schooner werken te scheppen. Maar wat de kroon aan alles opzette was, dat zij met Walter Scott kan zeggen: „Ik heb meer geschreven dan mijn meeste tijdgenooten, maar geen enkelen regel waarover ik mij op mijn doodbed zou behoeven te schamen." Niemands geloof hebt gij ondermijnd, niemands deugden in gevaar gebracht en de reinste zedelijkheid betracht; integendeel, al wat edel, rein en lief is en welluidt hebt gij gedacht, betracht, versterkt, bevorderd.

Daverend werden deze feestgroeten toegejuicht en met diep geroerde stem sprak de schilder Bosboom zijn dank uit namens zijne vrouw en hem:

„Dank aan allen, aan de hoofdstad wier magistraat getoond heeft te staan aan het hoofd der fiere gemeente wier wapenschild door de keizerlijke kroon wordt gedekt en eere geeft aan wie eere toekomt; op die wijze versterkte Amsterdam haar roem. Dank aan den Kroonprins voor zijne fijne, liefelijke oplettendheid, aan de Koningin en prinses Hendrik, die toonen de plaats te kennen waarop zij staan en op die wijze het best de toekomst van het Oranjehuis verzekeren. Dank voor de groet der Vlamingen waaraan hij bijzonder waarde hechtte, omdat, waar beide zusternatiën elkander steunen, het voortdurend volksbestaan het best is verzekerd. Dank eindelijk aan den ouden trouwen vriend Beets."

Hierop volgden nog eenige redevoeringen.

De nieuwe burgemeester van de residentie, de heer Patijn, bracht haar, namens de Hagenaars, hulde, ofschoon hij erkende, dat zij niet aan de residentie, maar aan gansch Nederland behoorde; hij verzekerde haar van de symphatie der Hagenaars, die trotsch waren op het beroemde echtpaar: Bosboom—Toussaint.

De heer Hofdijk voegde er zijne groete bij als inwoner van de hoofdstad van Kennemerland, van Alkmaar, de geboortestad van mevr. Bosboom, en nadat namens „Oefening kweekt Kennis" en „Hooger zij ons Doel" de schrijfster was geluk gewenscht, besloot dr. Ten Brink het bijeenzijn door er op te wijzen, dat nu het doel der commissie was bereikt, deez dag niet onopgemerkt te laten voorbij gaan, maar haar in de geschiedenis der Nederlandsche letteren tot een merkwaardige dag te maken, waarop bleek, dat het ideale, de edele cultus van het schoone, zedelijke en heilige in 't vrije Nederland bewondering wekt.

De feestgenooten bleven nog kort bijeen en velen lieten zich aan de diepgeroerde heldin van het feest voorstellen.

Slaom.

Wij hebben verleden Zaterdag te 's-Hage een schoon en treffend feest bijgewoond. Er was iets bijzonder roerends in de eerbiedige hulde, welke der eenvoudige bejaarde vrouw gebracht werd, die aan den arm van haar echtgenoot, door haar vrienden Nicolaas Beets en dr. Beynen begeleid, de feestzaal binnentrad.

Jonge meisjes strooiden bloemen voor hare schreden. Verhulst speelde opgewekt en met gloed op de piano een feestmarsch, door hem gecomponeerd ter harer eere, en de groote menigte, in de zaal bijeen, stond eerbiedig op, toen de de koningin der letterkunde binnenkwam, en plaats nam op een armstoel, ter zijde van de tafel waaraan de feestcommissie zat.

Dr. Jan ten Brink sprak haar toe op ernstige, eenvoudige, gevoelvolle wijze. Niemand was meer bevoegd om dit te doen dan hij, die in de eerste en tweede aflevering van zijn grootsch opgezet werk: *„Onze hedendaagsche Letterkundigen"* ('s-Hage, Henri J. Stemberg) ons het beeld van mevrouw Bosboom schetste, geen uitvoerige kritiek, maar een waardeerend overzicht van haar leven, werk en streven gevende.

Ten Brink's woorden wekten een echo in ieders hart. Menigeen was diep geroerd en schaamde zich niet dit te toonen. Die kleine, tengere vrouw daar ginds, wier leven hij ons in herinnering bracht, heeft zoo moedig en volhardend gewerkt, zoo rusteloos gestudeerd, dat het oogstfeest van haar welbesteed leven een nationale feestdag was in den heerlijken zin.

Toen de redenaar aan het einde van zijn redevoering mededeelde, hoe het gemeentebestuur der hoofdstad van Nederland, zoekende naar een middel om haar te eeren, besloten had een der nieuwe straten van de machtige stad, waarop het vaderland fier was, te noemen naar de edele vrouw wier feest men dien dag vierde, juichtte de aanzienlijke vergadering die woorden langduriig en met groote warmte toe.

Onze burgemeester, die achter in de zaal gezeten de plechtigheid bijwoonde, zal aangenaam getroffen zijn door de hartelijke ingenomenheid welke iedereen met dit besluit, toonde, een besluit, dat, volgens de verklaring van den heer Patijn, den nieuwen burgemeester van 's-Hage, de hofstad aan de hoofdstad benijdde.

De adjudant van Z. K. H. den prins van Oranje, sprak met veel zeggingskracht en klem in naam van den Prins. Eer hij mevrouw Bosboom het miniatuurportret van 's prinsen moeder, de diepbetreurde koningin Sophia der Nederlanden, wier gedachtenis bij duizenden in gezegende herinnering blijft, overhandigende, wees hij er op, hoe die doorluchtige, rijkbegaafde Koningin de vriendin was van mevrouw Bosboom, wier pen haar Holland en zijn roemrijk verleden had doen begrijpen en liefkrijgen. De Prins volgde de inspraak van zijn hart, door openlijk een blijk van waardeering en bewondering van groote verdiensten te geven, en dus deel te nemen aan een feest, waarmede geheel het vaderland van harte instemde.

Ook koningin Emma en prinses Hendrik schoon nog niet lang in ons midden verkeerende, doch zich aanhoudend moeite gevende, om onze taal- en letterkunde — die groote waarborgen van de onafhankelijkheid van een land en van een krachtig volksbestaan — te leeren kennen en waardeeren, hebben met beminnelijken, vrouwelijken, takt door tusschenkomst van dr. Beynen, haren eerbied voor mevrouw Bosboom getoond. Doch waar het geheele vaderland een vrouw van hooge verdiensten eert, doet het ons ernstig leed, dat zoowel Z. M. de Koning, als 's volks verantwoordelijke regeering zich hebben onthouden eenig blijk van sympathie te geven.

Het is schoon voor zijn volk de wapenen te voeren, het is eervol voor het land te sneuvelen, doch stellig even schoon en eervol is het, voor de taal, de traditie, de kunst van zulk volk, nederig en onzelfzuchtig gedurende een lang leven te denken en te werken, het al de krachten van een grooten geest, een edel hart wijdende.

Het is niet ter wille van groote letterkundigen en kunstenaars, dat we het betreuren, dat ze in ons land zoo zelden openlijk geëerd worden. Zij worden bekend en beroemd door hun talent, en niemand krijgt het in het hoofd te vragen of b. v. De Genestet, Potgieter, Vosmaer, Schimmel ooit openlijk door Kroon en Regeering geëerd zijn. Doch voor de opvoeding van een volk, dat van handel leeft en rijkdom licht als het hoogste eert, is het goed dat zij, die eervolle onderscheidingen te begeven hebben, toonen, dat ze een groote kunstenares en edele vrouw weten te huldigen en waardeeren. Dit is bij deze gelegenheid niet geschied, en wij kunnen der regeering mededeelen, dat het leedwezen hierover zeer algemeen is, te oordeelen naar hetgeen ons dienaangaande ter oore is gekomen.

57a

5 Oct. '82

Hooggeachte Vriend!

Op den 16 September te midden van die menig te menschen en onder den druk van allerlei émoties heb ik U niet kunnen zeggen hoe wel kom mij uwe tegen-woordigheid was op mijn feest — Zij met Zijnen vertegenwoordigden de oude — ik zou haast zeggen de echte vrien-den, als het niet on-dankbaar klonk tegenover die velen die zich zooveel moeite

hadden getroost om mij-
nentwil. Maar op mijn
leeftijd en voor mijn ge-
voel vervangt niets
het oude het eigene.
Ik heb U nauwelijks
gedankt voor Uwe toe-
spraak en voor Uw
vers in Mijn Album
dat ik eerst later
kon lezen — Zeff
heb ik 13 September ver-
geten onder de preoc-
-cupatie van de
voorafgaande dagen
en toch had ik daar
vroeger aan gedacht
met intentie om het U
te doen weten. Voor al
dat verzuim kom ik hier
vergiffenis vragen en
te gelijk U mijn

jongste werk aanbieden
in dezen vorm — simpel
maar gemakkelijker
om in te zien, om door te
bladeren dan die afzon-
derlijke Wr. der Eigen Haard
die ik U niet heb toe-
gezonden. Een dergelijk
Exemplaar (gebonden had
ik ze helaas! niet onder
mijn bereik) heb ik gezon-
den aan het Bestuur
der Hoofd voor Letterkunst
voor hare Bibliotheek
te gelijk met mijne dank-
betuiging voor de eer
mij toegedacht. Ik heb
het vreeselijk druk met
dankbetuigingen — en niet
te ontgane beantwoor-
-ding van allerlei

brieven en toezendingen
die na komen, en die H. niet
mogelyk is onder de Alge-
-meene die ik my voorstel
te bevatten. Een aardige moet
ik U mededeelen. De Burgemees-
ter van Barneveld zond mij
een antieke gedenkpenning
van Alkmaars Victorie
eene vroedschapspenen-
ning in Silver dik in 't Loon
beschreven staat, hoe vriende-
-lyk niet waar? tegenover
de bokschen aan hoop
die Thym neemt in zyn
vers in myn Album. Myne
eerste beweging was, het
hem terug te zenden, ...
maar by nader in denken
begreep ik dat het mijn
tyd niet was om mij over
dit punt ten strijde te gaan
met z'oon onverbetelyken
partygangers, die u heel veel
van houdt ergernis te nemen

en te geven. Het scheelt
toch al niet veel of ik
ga onder; by alles
wat er of te doen valt,
en zoo B. my niet hielp
vooral door order
op de ingekomen za-
-ken te stellen, dan
raakte ik geheel in
de war. — Zoodra
wy er maar wat door
zijn — trekken wy een
dag of drie naar
~~Amsterdam~~ om eens
van alles af te zijn,
ik hoop dat onze
vriend H. — dan weder
hersteld zal zijn
in zooverre althans dat
hij ons bezoek kan af-
wachten. Wy logeren
dan niet bij de Tienho-
-vens — al te druk

voor my met de acht kin-
-deren en al het verdere
maar by eene jeugdiger
vriendin Mevr. Jolles, die
de voor my onmisbare
rust kan bieden.
Onze goede Burgemeester
myn hartelyke Vriend
G. v. Tienhoven is zeer
ongesteld geweest zoodat
hij op het scheveningsche
buitentje moest blyven
toch is my gelukkig her-
-stellende maar ik heb
het altyd gezegd, hy moest
een beetje neen wat veel
hebben van de physieke
kracht van zijn voorganger.
Nu begin ik my over myn ge-
keurel te schamen.... Wil
verschoonen de Uwen harte-
lyk van my groeten
en my gelooven onveran-
derlyk Uwe Oude
Hoogachtende Vriendin
den Hoog Ort Sl. L. G. Bosboom T.
1882

58a

Waarde en Hoog Geachte Vriend!

Wees hartelyk gedankt
voor Uw afdrukje en
voor Uw schrijven. Het ver-
-heugde mij en stelde mij
gerust - want hoewel de
bedoeling goed was, kon
er toch in de uitvoering
iets zijn dat ik uit
de eene of andere oor-
-zaak minder gevielt
wore het alleen om
de voorbarigheid! Uit
my zelve zou ik mij dit
niet hebben aangema-
-tigd, dan de uitnoo-
-diging van de Gids-Re-
-daktie en haar plan
om dit drietal nog eens
zamen te voegen, in haar
tijdschrift, was zoo ver

door het fransche voor
al om het eind.

6

Wat zijn zij ver van
ons die schoone dagen
onzer jeugd toen zij
ons in 't vriendelijk
Salon op den Nijenburg
Uwe Ada het eerst
deed hooren. De lie-
-ve Waardige Moeder
in haar armstoel gezet
ten voor dat kleine
tafeltje het gelaat
blinkend van bewon-
-dering en blijdschap
Bikij en ik genietend
soms met tranen in
het oog de overi-
-gen ieder naar aart
en stemming van
hunne belangstelling
getuigend — Wat zijn

zij ver — en toch! hoe na
bij nog in 't gelangen in
het harte.

7

Dat harte verou-
-dert nooit waar
het vriendschap
waar het waarde-
-ring geldt voor U.

Uwe oude Vriendin

A. L. G. Pansfaint
Barboom

Mijn beste B — laat
U weêrkeerig groeten
en alles liefelijks wen-
-schen gelijk ik aan
Uwe echtgenoote
en heet het gezin.
Ook haar staan zeker
drukke dagen te
wachten —

den Haag 3 September
1884

59

Onze hartelyke groete en
beste wenschen op
dezen feest dag

Barboom Tour Saint
den Haag
13 September
1883

UTRECHT 15 SEP 83 4-5N

BRIEFKAART

AAN Dr. N: Beets
Hoogleeraar
te
Utrecht

UTRECHT 15 SEP 83

E. 7

60

Hoog geachte Vriend!

Het is maar àl te waar
mijn laatste Camera
Obscura dateert van 1851
en is slechts eene derde
uitgave! Ik was zeer
begeerig naar de laatste
zoo merkwaardige ge-
lust 19 st. vrijdag
uitgegeven doch... tot
hier toe was het er nog
niet toe gekomen.
Juist in de vorige
week hadden wij de
Nederlandsche typen
der eens opgezocht
en vermaakten ons te
zamen niet weinig
met den telkschip

=per de Noordhollanders
en de overigen die
wij hier ook in alle
plaatsen evenals hier
vinden. Zij begrijpen dus
beter dan wij en men
heeft geschenken met
verblijdende
zijn er hartelijke
danke daar voor. Die
duurzaamheid
groote letters doen
ons niet
uit- als wanneer wij de
letters en de familie
letters ook van hun
ten. Wilt gij mijne
laatste uitgave (maar
de derde!) van Majoor
Frans als een tegen
geschenk aannemen?

Zoo
gij
dan
als
voor
dochters
gij
Dat
dan
Draagt
ons
ook
dus
met
dankbare
Hartelijke
U
verblijdende
niet
gewoon
gij
wij
dan
zijt
zijn
zijn
zijn

herinnering aan ons
rustig en onvergetelijk
bezoek ten Uwent
noem ik mij, ook
~~met de groete~~ van Bosboom
Uwe Hoogachtende
en Liefhebbende
Vriendin:
N. L. J. Bosboom
Toussaint

den Hoog
1 December
1884

December! waar is 't jaar
toch gebleven?!

Ltk Beets A.

Bosboom-Toussaint, A.L.G.

63 (61-63)

Met bijlagen

- conceptbrief Beets (nr. 64)
- manuscript Beets (nr. 65)

61a

Hoog Geachte Vriend!

25 Sept 85

13 September is door mij niet vergeten zoo als Gy wel van mij zult gelooven, hoewel ik geen teeken van leven gaf - dat lag aan mijn voornemen om U zoo spoe=dig uit zijn kon iets meer te geven dan eene briefkaart met een "har=telijk geluk gewenscht" daarop. - Gy hadt mij pas zoo aangenaam ver=rast door het geschenk uwer Nieuwe Verscheidenheden juist die twee waarin ik zooveel belang stelde en die - hoewel in den Haag uitgesproken, toch niet door mij werden genoten en in myne blydschap over die verrassing be=sloot ik, eenmaal te

heeft „le Grand Poëte" „le Maître"
ons verschrikt en bewogen
door uitzinnigheden
die de vraag deden rijzen
of de zonnesteek van de
ydelheid — dan wel de
politieke hartstogten
zijn brein in verwar-
ring hadden ge-
bragt, en toch! hoe
veel treffends, hoe
veel onnavolgbaar
schoons ook wier daar
tusschen... dan ik dwaal
af van Barbier, van
Uwe Barbier — nu zij
zoo voor hem uit
komt — durf ik het be-
kennen dat ik hem las
weinig later dan zij, en
in mijn bezit kreeg
in eene zoo fijn gedrukte
éditie, dat alleen twin-
tigjarige oogen, die met ge-
mak konden lezen. So
wel wat erg voor eene
jonge suffer die ik toen

nog was maar het bragt mij
kracht en gloed aan, het
hief mij op en inspireerde
mij, als ik mij met en
wee voelde in ons stadje van
kruijeniers en kaaskoopers
die het niet vatten konden
waarom de dochter van
mijn vader zich van hen
op een afstand hield — en
met de hand op het hart
kan ik verklaren dat die
lectuur — naar die studie
dat van buiten leeren en
voor altijd vasthouden
van twintigtallen dier
schoonste en krachtigste
regels, mij geen kwaad heeft
gedaan — maar goed
en ik mag in opregtheid
nazeggen — dat het doods
beeld van Barbier mij
wier op nieuw naar zijne
verzen deed grijpen (nu
echter met de sterkste
bril gewapend!) en dat ik
er bij gevoelde wat ik veer-
tig jaren vroeger had ge-
voeld — en dat ik mij jon-
ger

dat ik niet meer op het
opropos kan komen, en
maar beter doe ik
niet te veel met mijn
slecht schrift te fati-
queren — Ik moet toch
nog zeggen hoe ik het
in gedachte hoorde in
dat gesprek over den
Smaak en hoe ik
er het voor dank
dat zij aan ~~[illegible]~~ lieden van
heden — Nog eens een woord
van het Poem heeft herin-
nerd — dat beter mogt
behartigd worden door
velen onzer opkomende
letterkundigen die in het
naturalisme heel wat
anders dienen dan de
ware reine kunst die
uit het eigen hart en
gemoed wordt geput

men moet Gueraldus zijn om-
zich aan een deszelfs te
ergeren, in een schrijver van
dien tijd. Hoeveel schaffen
heeft hij ons niet geschon-
ken alleen maar in zijnen
Salomo! Ik althans heb
er in mijne jeugd kracht
uit geput en levensmoed
waar de laatste bijna
bezweken zou zijn, van
den Steun van Boven.
Doch van deszelfs en dezelves
gesproken. Ik corrigeer ge-
dat oogenblik "Almagro!" dien ik Maart 1836
schreef — en die door Rolo-
-dé — met alle Mogelijke
dezelves enz. verrijkt
werd — welke ik toen
reeds naliet — daar ik
mijn stijl op fransche
leest trachtte te schoeijen.
Steeds is die Novelle her-
drukt buiten mij om, en
nu bij deze nieuwe editie
duldde ik ze niet

Heeren en burger mannen die
het hoofd ontblooten
wat ze zoo zelden doen
bij ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ toonstelling
het getuigde alles als of ze
gekomen waren onder
een invloed die niet in
de eerste plaats de kunst
gold — al pluffte het ook
voor de hoogte en diepte
die de kunst hier bereikt
had. Arme Muskolleij
hij ondervindt het nu ook
dat de mensch niet hoffe
loos zoo veel en zoo grootsch
kan voortbrengen. Zijne
kruisiging moet ook ontzet
tend zijn — moge hij zelf
~~[illegible]~~ toch weer oprigten —
nu eindig ik toch
hensch vergeef die ge
krabbel — ik had het
beter bedoeld dan ... uit
gevoerd — met alle de [illegible]
heid! — en groeten ~~[illegible]~~ van
mijn schilder
Uwe hoogwaardeerende
vriendin A. L. G. Bosboom T—

25 Sept 1885

62

Hoog geachte Vriend!

Altijd komen wij (lijd te kort. Hadden wij toch
niet zoo veel revolutie gesproken. Ik had
te nog zoo veel te zeggen. Ondermeer ook
uw Antje willen bespreken dat ik voor-
lang meen te geven — Ik denk over iets
van A-M-Schuurmans (maar 't is nog Extra-
nous) of zoudt Gij het pedant vinden —
zoo ik eene geleerde vrouw verlaande? Ik ben
toch eigenlijk niets dan femme d'esprit en
d'imagination en zij is ultra-exceptionnel
Ik schrijf te dit niet om een billet te hebben.
Ik veel te goed dat er niet altijd lust noch
gelegenheid voor is — Solt als Gij mijn vrij??
zoudt (Caraignac?) zal ik wel iets van
te hooren. De Stoomboot gaat donderdags niet

dit moest Gij toch door mij gehoord hebben
maar ik was stof en dom — Wilt Gij O nog hebben
Vrijdag op Uwe reis — ligt kort bij wend mutje
op de Stoomboot. Zoo bij Beijerinck bezorgd
kunt hij mij, bij gelegenheid wel wenschen.
Groet al wat lief is op Hen Uwe lieve
Op Hemelsche van Uwe Hoogachtende

M.G.T.

Dit briefje is te zoo even
wel het boek tot mij nog
gekomen Vr. H. had het
niet meegenomen
en vrees ik dat Gij morgen
vergeefs aan de Stoomboot
komt — Door de post
ontvang ik een uitvoerig
vers van ten Kate, doch niet
die hij niet ontvangen heeft

Den Wel Eerw. Zw. Zee
Heer N. Beets
Nijenburg

voor de Antiquaten

(63)

mij gelukkig maken, want ik ben
op dit dubbele wijze geïsoleerd
zelf van mijne boeken. Nu is
rust en stilte mij zeker wel
noodig en mijne vrienden
— doen zeker wel van alle
rumoer — men schen van mij
te verwijderen onder voorwend
sel van mijne zwakte, doch
is olement in eene geheel
vreemde stad — en ik nog
niet weten kan, nu ik
nog niet kan uitgaan om het
straatgewoel — dat is misschien
het gezond! — voor het ligchaam
maar zeer en mijn ent voor
hoofd en hart — maar ik
zelve heeft u reeds iets
van mijne verveling hebben
medegedeeld. Ik vroeg er u
vergiffenis voor, ik denk
u nogmaals in herinnering
voor die dag van gemen
zijn, ik omhels Uwe lieve
kleinen — en noeme mij
liefhebbend met Hoogachting
Uwe Vriendin,
A. L. G. Poulsaint

Mijn adres is Boven Mijnpraam
Wennekes op het Plein.

Bijna was nu gebeurd wat ik
altijd gedacht had — de Zeppes
ter af was — en minstens zoo
als Wachter in 't eerst meen
de — toch komt het niet
van het werken. — 't was
vooral pluijsieke ver-
moeijenis, en dat ik ver
gelen had mij te voldoen.
Wat is toch de mensch!
Om de stukbrood te weinig
en eene beweging te veel
zulk en lange nasleep van
onmagt en last!

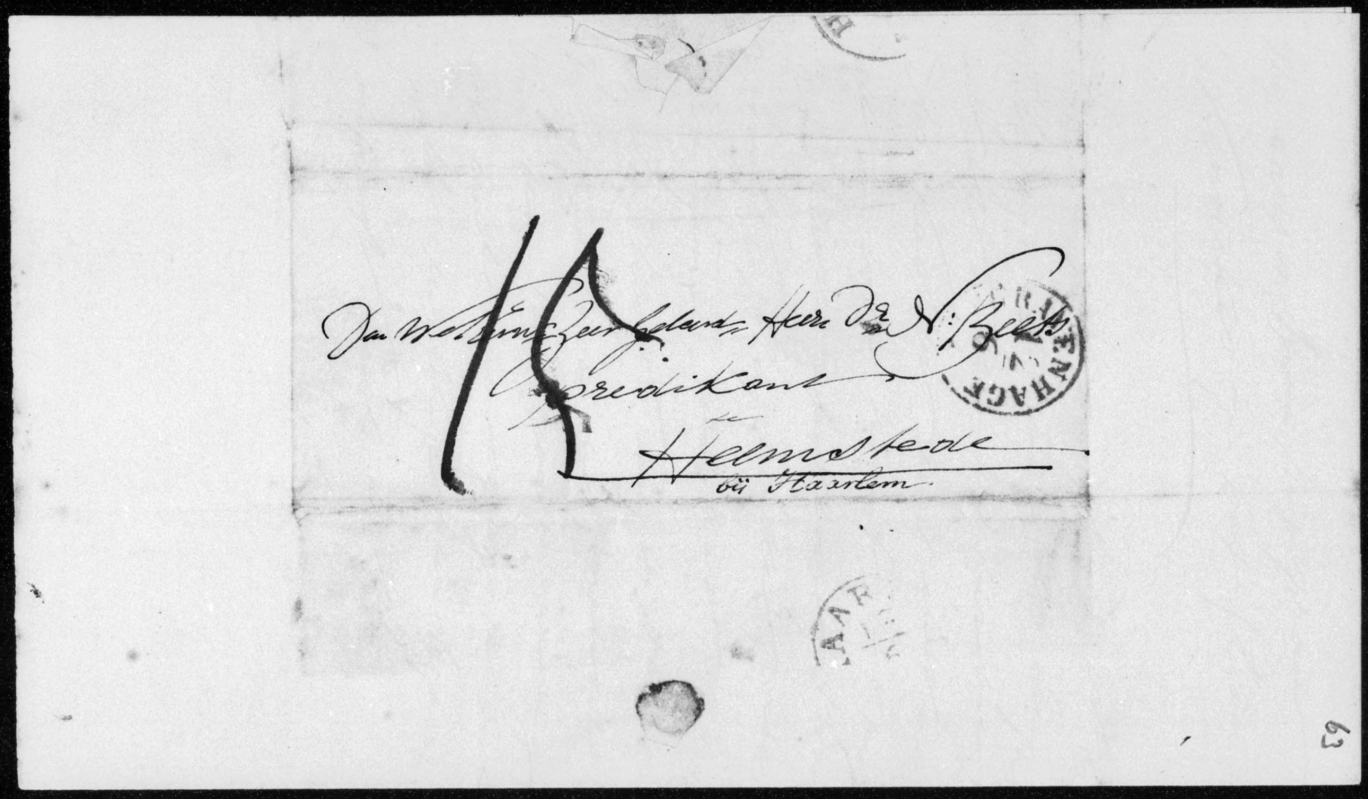

Den Weledelen Zeer Geleerden Heere Dr. N. Beets
Predikant
te
Heemstede
bij Haarlem

63

64

Lieve Vriendin,

Ik kan niet van mijzelven verkrijgen u dat grootes
ramp die u ~~getroffen heeft~~ treft, het stilzwijgen te
bewaren; en ook ~~wordt~~ gevoel ik dat ook de hartelijkste
deelneming u zulke gevallen iets grievends
heeft. – Ik weet niet op welke wijze gij de
beproeving beschouwt, u door den Heer toege-
zonden; niet, hoe gij ze ~~dragt~~ wenscht te dragen. Daarom
ben ik ook niet u staat u een woordtje van troost
toe te spreken, waaraan ik anders behoefte
heb. Slechts dit eene wil ik zeggen, ik weet dat
uwe bittere smarte ~~[illegible]~~ in kalmen vrede
kan verwisseld worden, zoo gij te midden
van rozen die verdord zijn, en van lauweren
die nu hun geur voor u hebben verloren, dit
liefelijk woord ~~[illegible]~~ mogt onderscheiden: „De Meester
is daar; en hij wept u. –
~~Ik ben Uw hartelijk wegenoeg Vriend~~ Een vriend wiens hart u huis voor u open staat

Nicolaas Beets.

Parkzijde Heemstede
10 Nov. 1843.

Waarom heb ik na de stemming van eenige belangstellenden en kundigen ter beoordeeling der eerste partij gekozen en daarop een dankbaar antwoord afgezonden te hebben, in verband van tijd, gemakkelijkheid en te spreken: Is de beoefening van Fransch of Nederl. een verdienste? Meen ik alvorens niet dat de [illegible] van [illegible] mijne stijve gehoorheid. en het my moeilijk maakte de spreekwijze te leeren als die niet aangeboren is?

Uwe stemming gelijkt [illegible] te beoordeelen; maar ik vond [illegible] gemakkelijk; nadien Charlotte zegde gemakkelijk zij het tot vrouw die het anders willen kan dan [illegible] en onbeschaamd genoeg [illegible] en [illegible] afgemaakten, genoeg? Ook [illegible] ik kan my een mening beide vereenigen, dat het my aangenaam is te [illegible] Letteren te hebben, en waarom zij [illegible] dat het een goed [illegible] Bovendien dit is verbeeld hem: de kennis vrogen my veel altijd dat gene het gemakkelijkste onderscheen, maar zijn taal naar uitspraak, naar dat een declaraan is; en vooral [illegible] der Engelschtaal.

Uw stemming is veeren van veel leid, en vere van [illegible] Verdiepte. Het een noch het ander kan ik u valleen: ik denk dat. – Ik zeer vrogen kan eene stemming is; en, van [illegible].

Taal, inprestinable [illegible] waarlijk, de [illegible] en [illegible] van [illegible], eene Zelfstandigheid; en [illegible] [illegible] [illegible]

O Mocht gij krachtelijk de stem onderscheiden
die u bewegt. Dit alles dient om u
voor het eeuwig leven te behouden;
om u tot God te brengen, met alle uwe
gaven, al uw krachten, al uwe
mee en uw gloed. Om dat alles ~~voor hem~~
te mijnen; voor hem ~~en~~ te maanden gij zo nog
leeft als wel het uwe. Om uw hart te
ontsteken voor de eer een kind God te zijn, door
Jezus Christus zijn gekruisten Zoon; om u
daarvan den verscheiden hout in Hedenkap
op aard te doen gepleegd ~~[illegible]~~; om u ~~[illegible]~~ eenmaal
te sparen in de kring der geren die
het lied des Lams aanheffen, en hun
hun nederwerpen voor zijn thronen. - Gehoor-
zaam aan den roepstem; zij is Gods in
uw harte, en dan - wat gij zoo achter
dat gehoren, dat beslissen, dat gedaan
moet worden, hier dat, beslissend daartoe
~~[illegible]~~, om dat met alle
kracht, en de ~~[illegible]~~ sterkte God, ~~[illegible]~~ die u
tot geen dingen ontbreken zal. Wie alle u de
een en heerlijkheid." —

Als tot een verstandig heb ik geschreven;
en mij gebrek ~~[illegible]~~ ~~[illegible]~~ uitgestort.
Niet onder gebed heb ik de pen ~~[illegible]~~ vatte,
~~[illegible]~~ Biddende ~~[illegible]~~ leg ik ~~[illegible]~~ de zeden.
Lees, ~~[illegible]~~ overweg, Bid, ~~[illegible]~~ ook gij ~~[illegible]~~ en vergeef
mij mijn Vrijheid van mijnen
hartelijken welmeenend willen.
Ik wil u in eenig and w. verheugen.

Eenmaal

P. v. H. 28 Nov. 1864 Nicolaas Beets.

† ~~[illegible]~~
en op aard wilde uitmuntende
hoop van broeikoord, en die
op aard wilt u schitterende
hoop vernieuwd hebt

dat gearbeid